

ภาวะสังคมไทย

ไตรมาสสอง ปี 2566

ปีที่ 21 ฉบับที่ 3 เดือนสิงหาคม 2566

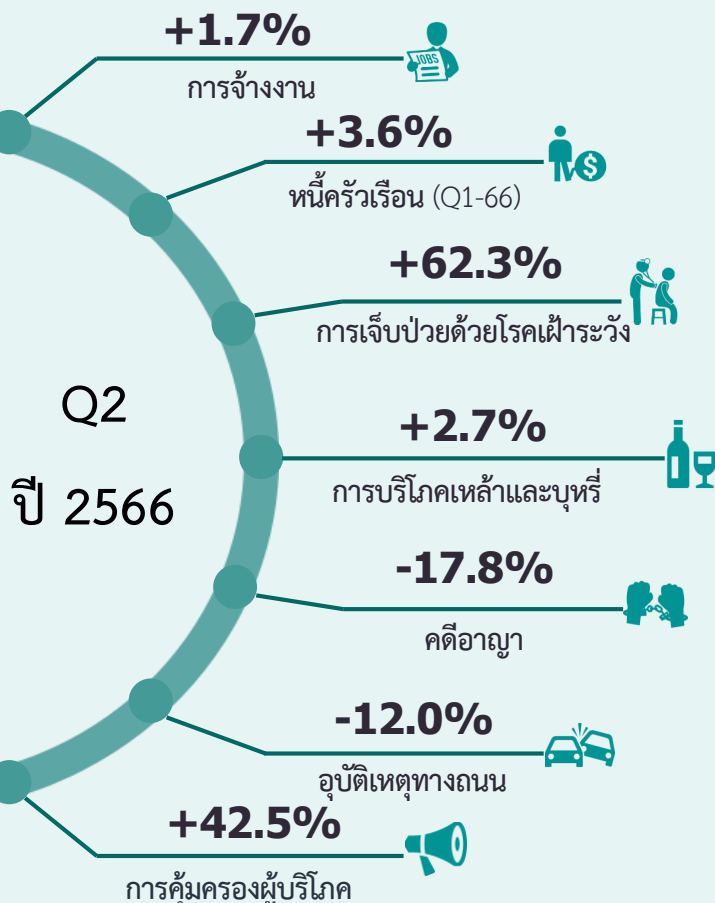
บทความ

“หนี้สินคนไทย : ภาพสะท้อนจากข้อมูลเครดิตบูโร”

วิกฤต COVID-19 ได้ซ้ำเติมปัญหาหนี้สินครัวเรือนของไทย จนทำให้หนี้ที่อยู่ในระดับสูงมาอย่างต่อเนื่องปรับเพิ่มขึ้นอีก ดังนั้น การแก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือนจำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูลที่สามารถระบุปัญหาของลูกค้าในแต่ละกลุ่มและหนี้แต่ละประเภท เพื่อออกแบบมาตรการแก้ไขได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาของแต่ละกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น

ความเคลื่อนไหวทางสังคม

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

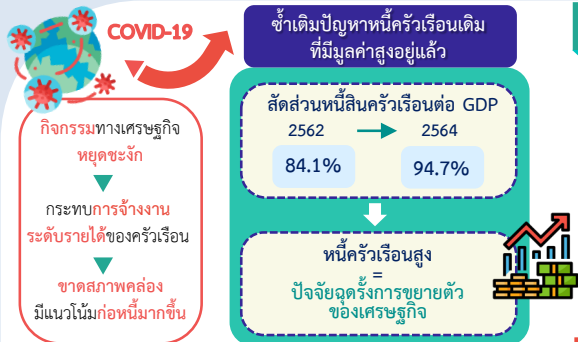
การย้ายถิ่นของประชากร
ช่วง Covid-19 : ความท้าทาย
ของตลาดแรงงาน

จัดการซากรถยนต์อย่างไร
เมื่อรถ EV มาแทนที่

LGBTQ+ : หลากหลาย
ที่ไม่แตกต่าง เพื่อเปิดกว้าง
สู่ความเสมอภาคทางเพศ

การแก้ปัญหาหนี้สินครัวเรือน ต้องเข้าใจพฤติกรรมทางการเงินของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

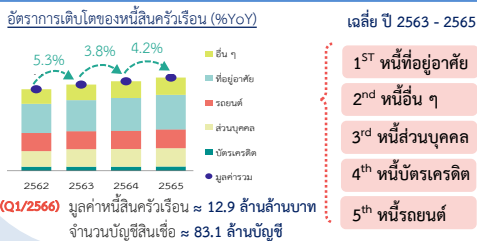
มาตรการการแก้ปัญหาที่เหมาะสมและตรงจุด

ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ปัญหาหนี้สินครัวเรือน = ข้อมูลเครดิตบูโร

NCB National Credit Bureau

- ครอบคลุมหนี้ 81% ของหนี้ที่เสนอโดย ธปท.
- มีรายละเอียดของผู้กู้
- มูลค่าหนี้ SML และ NPL ครอบคลุมมากกว่า ธปท. รายงาน

หนี้ครัวเรือนขยายตัวอย่างต่อเนื่องในช่วง COVID-19

การก่อหนี้และชำระหนี้ จำแนกตามวัตถุประสงค์

- ทุกกลุ่มอายุก่อหนี้เพิ่มขึ้นในช่วง COVID-19
 - กลุ่ม 40 - 49 ปี : หนี้คงค้างสูงสุด รองลงมาเป็น 30 - 39 ปี
 - กลุ่มผู้สูงอายุ : หนี้ขยายตัวสูงที่สุด
- กลุ่มที่มีปัญหามากขึ้นหลัง COVID-19 คือ
 - กลุ่ม < 30 ปี
 - กลุ่ม 50 - 59 ปี
 - กลุ่ม >= 60 ปี
- ช่วง COVID-19 คนวัยทำงาน กู้เพื่อที่อยู่อาศัยมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี และบ้านวงเงินมากกว่า 10 ล้านบาท
- ลูกหนี้มีการผิดนัดชำระหนี้มากที่สุด : สัดส่วน SML ต่อสินเชื่อรวม = 7.5%
 - กลุ่ม < 30 ปี : สัดส่วน SML สูงที่สุด
 - กลุ่ม >= 60 ปี : สัดส่วน NPL สูงที่สุด
- ทุกช่วงวัยก่อหนี้เพื่อเสริมสภาพคล่องมากขึ้นในช่วง COVID-19 แต่กลุ่มอายุน้อย เป็นหนี้เสียสูงที่สุด
- หนี้อื่น ๆ มูลค่าเพิ่มขึ้นมากในช่วง COVID-19 โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ 50 - 59 ปี แต่กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี มี NPL ต่อสินเชื่อรวมสูงที่สุดที่ 20.8%

ภาพสะท้อนปัญหาหนี้สินครัวเรือนจากข้อมูล NCB

- ยังมีหนี้จำนวนมากที่ไม่เข้าสู่ระบบข้อมูล NCB ทำให้เจ้าหนี้ไม่สามารถตรวจสอบสถานะหนี้สิน และรายได้สุทธิหลังหักภาระหนี้ของลูกหนี้ได้
- การแก้ไขปัญหาหนี้เสียต้องให้ความสำคัญกับหนี้เสียที่เกิดจากผู้ให้สินเชื่อที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์มากขึ้น
- กลุ่มลูกหนี้ที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ กลุ่มวัยแรงงานตอนต้น และกลุ่มผู้สูงอายุ
 - กลุ่ม < 30 ปี : ก่อหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคมากขึ้น
 - กลุ่มผู้สูงอายุ : หนี้เสียขยายตัวสูงที่สุด
- อาจต้องให้ความสำคัญกับหนี้ประเภทอื่น ๆ เป็นพิเศษ
 - มูลค่าหนี้อื่น ๆ ≈ 18.8% ของหนี้ทั้งหมด
 - สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวม สูงเป็นอันดับ 2
 - ลูกหนี้ที่เป็น NPL ≈ 2 ล้านราย

ข้อเสนอแนะ

- ขยายความครอบคลุมของสมาชิกเครดิตบูโร
- ต้องมีการกำกับดูแลให้ผู้ให้บริการสินเชื่อดำเนินการตามเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเข้มงวด
- หน่วยงานรัฐต้องส่งเสริมให้เกิดการปรับโครงสร้างหนี้ที่สอดคล้องกับศักยภาพของลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมการปลูกฝัง Financial literacy และวินัยทางการเงินอย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัย
- ดำเนินนโยบายที่ไม่กระตุ้นให้เกิดการก่อหนี้หรือระบอบการชำระหนี้ของประชาชน

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

การย้ายถิ่นของประชากรช่วง Covid-19 : ความท้าทายของตลาดแรงงาน

แนวทางที่ต้องให้ความสำคัญต่อไป

- ต้องมีมาตรการจูงใจให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน
- การหามาตรการเพิ่มศักยภาพคนในท้องถิ่น
- การส่งเสริมให้แรงงานทุกคนได้รับความคุ้มครองทางสังคม
- การขยายบทบาทการสร้างความเข้มแข็งในท้องถิ่น

จัดการชากรถยนต์อย่างไร เมื่อรถ EV มาแทนที่

LGBTQ+ : หลากหลายที่ไม่แตกต่าง เพื่อเปิดกว้างสู่ความเสมอภาคทางเพศ

สถานการณ์แรงงาน

สถานการณ์แรงงานไตรมาสสอง ปี 2566 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการขยายตัวในสาขานอกภาคเกษตรกรรม ขณะที่ภาคเกษตรกรรมได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ซึ่งมีแนวโน้มแล้งรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานอย่างต่อเนื่อง และต้องเตรียมความพร้อมรับมือกับการลดลงของแรงงานทักษะต่ำที่ยังมีความจำเป็นต่อระบบเศรษฐกิจ

ไตรมาสสอง ปี 2566 ภาพรวมการจ้างงานขยายตัวต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 4 โดยมีผู้มีงานทำ 39.7 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 1.7 จากการขยายตัวของการจ้างงานสาขานอกภาคเกษตรกรรมที่ร้อยละ 2.5 โดยสาขาโรงแรมและภัตตาคารยังขยายตัวได้ดีต่อเนื่องที่ร้อยละ 11.7 จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศและการเข้ามาอย่างต่อเนื่องของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ในช่วงไตรมาสสองมีจำนวนกว่า 6.4 ล้านคน เช่นเดียวกับสาขาก่อสร้างที่มีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 6.0 สอดคล้องกับดัชนีการจำหน่ายวัสดุก่อสร้างในประเทศ (ปรับฤดูกาล) ในเดือนพฤษภาคม 2566 ที่อยู่ที่ 107.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ตาราง 1 ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร

	จำนวน (หน่วย: ล้านคน)									การเปลี่ยนแปลง (%YOY)								
	2562	2563	2564	2565				2566		2562	2563	2564	2565				2566	
	Q2	Q2	Q2	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q2	Q2	Q2	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
กำลังแรงงานรวม	38.4	38.2	39.9	39.6	39.8	40.1	40.1	40.3	40.3	-0.2	-0.6	1.6	-0.6	-0.3	0.9	1.0	1.7	1.4
1. ผู้มีงานทำ	37.8	37.1	38.9	38.7	39.0	39.6	39.6	39.6	39.7	-0.3	-1.9	2.0	0.1	0.3	2.1	1.5	2.4	1.7
1.1 ภาคเกษตร	11.5	11.5	11.8	11.4	11.7	12.4	12.2	11.6	11.6	-4.0	-0.3	2.4	2.4	-1.2	-2.4	-3.4	1.6	-0.2
1.2 นอกภาคเกษตร	26.3	25.6	27.1	27.3	27.4	27.2	27.4	28.0	28.0	1.5	-2.5	1.8	-0.8	0.9	4.3	3.9	2.7	2.5
- อุตสาหกรรมการผลิต	6.3	6.0	6.1	6.3	6.2	6.2	6.4	6.3	6.2	-0.5	-4.4	-2.2	-1.6	1.5	1.4	4.4	0.4	0.3
- ก่อสร้าง	2.4	2.2	2.4	2.4	2.2	2.1	2.2	2.4	2.3	6.2	-6.3	5.1	-4.2	-8.5	0.4	-1.0	-1.6	6.0
- ค้าส่ง/ค้าปลีก	6.3	6.2	6.3	6.6	6.9	6.8	6.7	6.9	6.9	-0.4	-1.0	-1.4	2.0	8.3	4.5	2.0	4.4	0.5
- โรงแรม ภัตตาคาร	2.9	2.8	3.1	2.9	2.9	2.9	3.0	3.1	3.2	1.1	-2.8	5.4	-4.4	-6.1	8.3	6.6	8.2	11.7
- การขนส่ง/เก็บสินค้า	1.3	1.3	1.4	1.5	1.5	1.4	1.5	1.4	1.5	7.2	0.1	7.1	12.0	0.7	-4.8	4.6	-7.2	1.1
- อื่น ๆ	7.2	7.1	7.8	7.6	7.8	7.7	7.7	7.9	7.9	3.1	-1.4	4.7	-2.2	0.1	8.1	5.4	4.2	2.0
2. จำนวนผู้ว่างงาน	0.4	0.7	0.8	0.6	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	2.5	97.7	-1.8	-23.2	-28.5	-46.1	-30.0	-30.7	-21.5
อัตราการว่างงาน (%)	0.98	1.04	0.98	1.53	1.37	1.23	1.15	1.05	1.06									
3. กำลังแรงงานรอฤดูกาล	0.3	0.3	0.2	0.3	0.2	0.0	0.1	0.2	0.2	40.3	32.7	-35.3	-28.8	-8.1	-53.5	-11.8	-21.8	-5.2
4. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (เอกชน)	46.4	46.7	46.4	43.8	46.1	46.9	46.5	44.3	46.7	0.1	-13.4	12.4	2.4	1.8	6.6	1.9	1.5	1.6
5. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (รวม)	43.0	43.5	43.2	40.8	42.3	43.1	42.6	41.4	42.7	-0.2	-11.3	8.8	2.0	1.7	6.8	3.0	2.3	1.9
5.1 ผู้ทำงานน้อยกว่า 10 ชม.	0.6	2.8	1.0	1.0	0.7	0.3	0.5	0.8	0.6	0.1	-13.4	-66.3	-14.9	-28.6	-73.2	-25.9	-20.1	-14.9
- ต้องการทำงานเพิ่ม	0.1	0.4	0.2	0.1	0.1	0.04	0.1	0.1	0.05	-0.4	-11.2	-51.9	-55.0	-69.5	-86.7	-41.6	-42.0	-18.9
- ไม่ต้องการทำงานเพิ่ม	0.5	2.4	0.8	0.9	0.6	0.3	0.5	0.7	0.5	-7.1	388.5	-68.6	-5.2	-18.4	-68.6	-22.9	-17.6	-14.5
5.2 ผู้ทำงานต่ำกว่าระดับ*	6.0	10.1	7.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.2	0.2	-9.1	647.1	-33.4	-52.3	-45.2	-70.8	-39.1	-28.6	-23.1
5.3 ผู้ทำงาน 40 ชม. ขึ้นไป	0.2	0.7	0.5	25.2	27.4	28.5	28.1	26.1	28.3	-6.9	363.2	-28.1	3.4	3.1	14.1	4.4	3.6	3.3
5.4 ผู้ทำงาน 50 ชม. ขึ้นไป	5.8	9.4	6.8	5.7	6.3	6.8	6.3	6.4	6.7	0.7	68.0	13.7	-2.6	2.4	39.6	9.0	12.4	5.5
6. จำนวนผู้ว่างงานแฝง**	27.4	22.6	26.6	0.4	0.3	0.1	0.2	0.3	0.2	-15.3	194.4	-44.0	-37.9	-36.1	-80.5	-28.0	-26.9	-21.5
อัตราการว่างงานแฝง (%)	0.8	1.0	0.5	1.0	0.7	0.2	0.4	0.7	0.6									

หมายเหตุ: ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2564 มีการปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยใช้ข้อมูลประมาณการประชากรชุดใหม่

* ผู้ทำงานต่ำกว่าระดับ คือ ผู้ที่ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ที่ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)

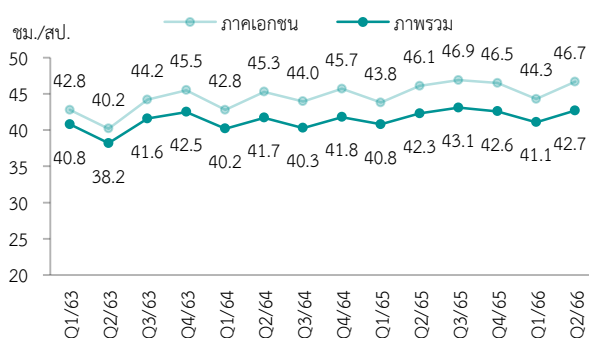
** ผู้ว่างงานแฝง คือ ผู้ที่ทำงานน้อยกว่า 10 ชม./สัปดาห์ และต้องการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ที่ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) และผู้รอฤดูกาล

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

นอกจากนี้ การจ้างงานในสาขาการผลิต การค้าส่งและค้าปลีก และการขนส่งและเก็บสินค้า เพิ่มขึ้นเช่นกันที่ร้อยละ 0.3 0.5 และ 1.1 ตามลำดับ สำหรับภาคเกษตรกรรม การจ้างงานหดตัวลงเล็กน้อยจากปี 2565 ที่ร้อยละ 0.2 โดยส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาภัยแล้ง ซึ่งกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร โดยไตรมาสสองปี 2566 ดัชนีผลผลิตทางการเกษตร (ปรับฤดูกาล) ลดลงร้อยละ 1.67 จากไตรมาสก่อนหน้า

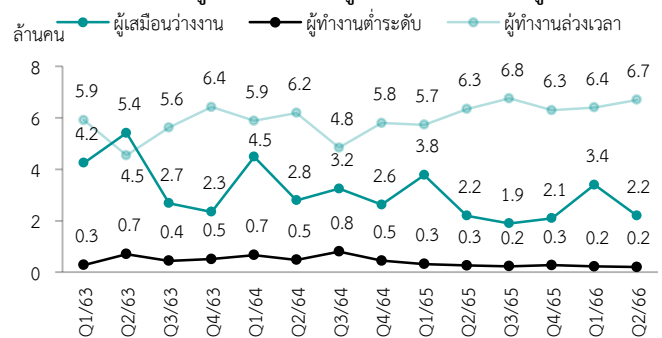
ภาพรวมชั่วโมงการทำงานปรับตัวดีขึ้น และมีการทำงานต่ำระดับลดลง โดยชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยในภาพรวมและของภาคเอกชนในไตรมาสสอง ปี 2566 ปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.9 และ 1.6 ตามลำดับ โดยอยู่ที่ 42.7 และ 46.7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สอดคล้องกับจำนวนผู้ทำงานต่ำระดับที่ลดลงร้อยละ 23.1 และผู้เสมือนว่างงาน¹ ที่ลดลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.04 นอกจากนี้ ผู้ทำงานล่วงเวลาหรือผู้มีงานทำที่ทำงานตั้งแต่ 50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ขึ้นไป ยังเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.5 หรือมีจำนวน 6.7 ล้านคน

แผนภาพ 1 ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย

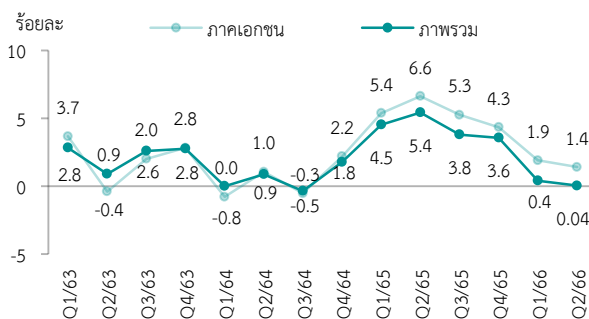
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 2 จำนวนผู้เสมือนว่างงาน ผู้ทำงานต่ำระดับ และผู้ทำงานล่วงเวลา

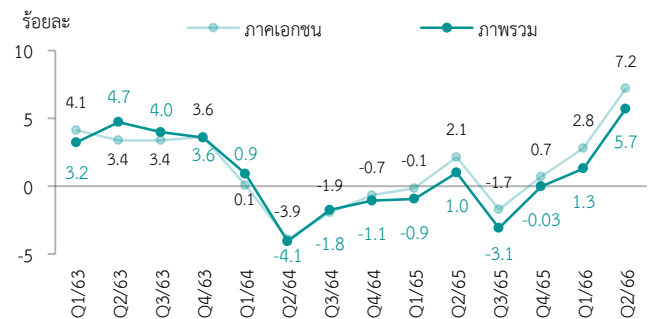
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 3 อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างภาพรวมและเอกชน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 4 อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างที่แท้จริง

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ค่าจ้างแรงงานปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง โดยค่าจ้างเฉลี่ยของไตรมาสสอง ปี 2566 ในภาพรวมอยู่ที่ 15,412 บาทต่อคนต่อเดือน ขยายตัวเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.04 ขณะที่ค่าจ้างเฉลี่ยของภาคเอกชนขยายตัวที่ร้อยละ 1.4 หรืออยู่ที่ 14,032 บาทต่อคนต่อเดือน ขณะที่ค่าจ้างที่แท้จริงภาพรวมอยู่ที่ 15,212 บาทต่อคนต่อเดือน เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 5.7 และภาคเอกชนอยู่ที่ 13,850 บาทต่อคนต่อเดือน ขยายตัวถึงร้อยละ 7.2

การว่างงานมีแนวโน้มดีขึ้น โดยผู้ว่างงานไตรมาสสอง ปี 2566 มีจำนวน 4.3 แสนคน คิดเป็นอัตรารว่างงานร้อยละ 1.06 ลดจากไตรมาสสอง ปี 2565 ที่อยู่ที่ร้อยละ 1.37 แต่เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าเล็กน้อย โดยภาคได้มีอัตราการว่างงานสูงสุดที่ร้อยละ 1.54 ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดในช่วงไตรมาสสองปี 2566 มีปริมาณฝนตกน้อยและสภาพอากาศไม่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตยางพารา และปาล์มน้ำมันลดลง ทำให้แรงงานเกษตรในพื้นที่ไม่สามารถทำงานได้ ทั้งนี้ผู้ว่างงานทั้งผู้ที่เคยและไม่เคยทำงานมาก่อนลดลงที่ร้อยละ 37.8 และ 4.7 ตามลำดับ อีกทั้งยังลดลง

¹ ผู้ที่ทำงาน 0 – 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในภาคเกษตรกรรม และผู้ที่ทำงาน 0 – 24 ชั่วโมง/สัปดาห์ นอกภาคเกษตรกรรม

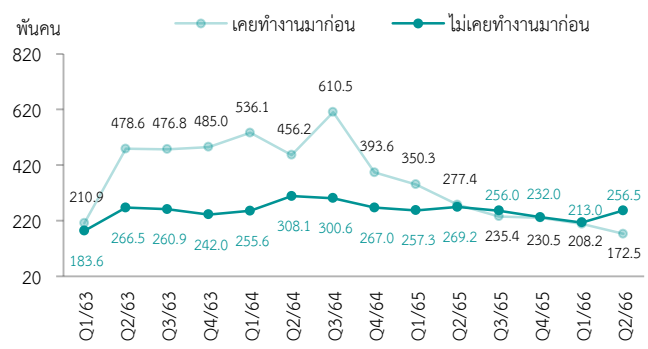
ในทุกระดับการศึกษา อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาอัตราการว่างงานเป็นรายอายุ พบว่า กลุ่มอายุน้อยมีอัตราการว่างงานสูง โดยผู้ที่มีอายุ 15 - 19 ปี มีอัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 7.85 ขณะที่อายุ 20 - 24 ปี มีอัตราการว่างงานร้อยละ 6.41 ส่วนหนึ่งเนื่องจากอยู่ในช่วงที่ได้จบใหม่กำลังอยู่ระหว่างหางาน ขณะที่ผู้ว่างงานระยะยาว² มีจำนวนทั้งสิ้น 0.7 แสนคน ลดลงร้อยละ 21.5 สำหรับอัตราการว่างงานในระบบอยู่ที่ร้อยละ 2.13 ลดลงจากร้อยละ 2.17 ของช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยมีผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานในช่วงไตรมาสสอง ปี 2566 ทั้งสิ้น 2.5 แสนคน

ตาราง 2 จำนวนผู้ว่างงานและอัตราการว่างงานรายภาค ไตรมาสสอง ปี 2566

ภาค	จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)
กรุงเทพมหานคร	63,839	1.10
ภาคกลาง	145,579	1.09
ภาคเหนือ	58,940	0.94
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	77,714	0.82
ภาคใต้	82,978	1.54
รวม	429,050	1.06

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 5 ผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนและไม่เคยทำงานมาก่อน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ทั้งนี้ ประเด็นด้านแรงงานที่ควรให้ความสำคัญในระยะต่อไป ได้แก่

1. การขาดแคลนแรงงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง การฟื้นตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศส่งผลให้มีความต้องการแรงงานเพื่อมารองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ มากขึ้น โดยตำแหน่งงานว่างเฉลี่ยในช่วงเดือนธันวาคม ปี 2565 ถึงเดือนมิถุนายน ปี 2566 ในฐานะข้อมูลของกรมการจัดหางานมีมากถึง 8.3 หมื่นตำแหน่ง สูงขึ้นมากจากช่วงก่อนหน้านี้ที่มีตำแหน่งงานว่างเฉลี่ยประมาณ 4 หมื่นตำแหน่ง โดยส่วนใหญ่อยู่ในสาขาการผลิต และการค้าส่งและค้าปลีก อย่างไรก็ตาม จำนวนแรงงานที่ได้บรรจุงานในช่วงเวลาเดียวกันเฉลี่ยเพียง 1.7 หมื่นตำแหน่ง หรือคิดเป็นผู้สมัครงาน 1 คน มีตำแหน่งงานรองรับถึง 5 ตำแหน่ง สะท้อนให้เห็นถึงการขาดแคลนแรงงานต่อเนื่อง

2. การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือการเกษียณอายุของแรงงานทักษะต่ำ แรงงานทักษะต่ำยังถือเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อสาขาทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ของประเทศ โดยกลุ่มลูกจ้างไม่มีฝีมือ ถือเป็นแรงงานหลักของภาคอุตสาหกรรม³ (โครงการสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565 สำนักงานสถิติแห่งชาติ) อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาแรงงานที่มีอยู่ในระบบ พบว่า ไตรมาสสอง ปี 2566 จะมีแรงงานทักษะต่ำในภาคเอกชนที่กำลังจะเกษียณอายุ⁴ กว่า 1.3 ล้านคน โดยเป็นแรงงานภาคอุตสาหกรรมการผลิตกว่า 2.5 แสนคน ขณะที่แรงงานทักษะต่ำที่จะเข้ามาทดแทนกลับมีแนวโน้มลดลงจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และคนรุ่นใหม่ที่มี

² ผู้ว่างงานที่ว่างงานมาตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

³ สัดส่วนของคนทำงานในสถานประกอบการของภาคอุตสาหกรรม โดยจำแนกตามเพศชายและเพศหญิง ได้แก่ 1) ลูกจ้างไม่มีฝีมือ ร้อยละ 44.4 และ 44.8 2) ลูกจ้างมีฝีมือ ร้อยละ 36.8 และ 30.7 3) คนทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างเงินเดือน ร้อยละ 9.3 และ 12.5 และ 4) ลูกจ้างอื่น ๆ ร้อยละ 9.5 และ 12.0

⁴ มีอายุตั้งแต่ 54 ปี ขึ้นไป ที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าหรือเท่ากับมัธยมศึกษาตอนต้น

ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ดังนั้น ทุกภาคส่วนจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการใช้กำลังแรงงาน รวมถึงวางแผนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ทดแทน

3. ผลกระทบต่อการจ้างงานและรายได้ของเกษตรกรจากภัยแล้งที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น แม้ว่าประเทศไทยจะเข้าสู่ฤดูฝนตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2566 แต่ภาวะเอลนีโญทำให้หลายพื้นที่ประสบภาวะภัยแล้ง โดยปริมาณฝนสะสมตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม – 6 กรกฎาคม 2566 มีค่าน้อยกว่าค่าปกติ (ปริมาณฝนเฉลี่ย 30 ปี) ในทุกภูมิภาค นอกจากนี้ จากคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ พบว่า ความต้องการใช้น้ำในช่วงฤดูแล้งและช่วงต้นฤดูฝนของปี 2567 อยู่ที่ประมาณ 12,000 ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ปัจจุบันปริมาณน้ำที่ใช้ได้จริงของ 4 เขื่อนหลักในกลุ่มน้ำเจ้าพระยา⁵ เหลืออยู่เพียง 3,011 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 12 ของความจุเขื่อน ซึ่งอยู่ในขั้นน้อยวิกฤต โดยการลดลงของปริมาณน้ำจะส่งผลกระทบต่อการทำการเกษตร โดยเฉพาะพืชที่ใช้น้ำมาก และจะเกี่ยวเนื่องไปถึงระดับรายได้และการจ้างงานในภาคเกษตรกรรม

⁵ ได้แก่ เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน

หนี้สินครัวเรือน

หนี้สินครัวเรือนในไตรมาสหนึ่ง ปี 2566 ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 โดยมีสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 90.6 ปรับลดลงเล็กน้อยจากไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่มูลค่าหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ปรับตัวลดลงเล็กน้อย โดยมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ ความเสี่ยงของการเป็นหนี้เสียของสินเชื่อยานยนต์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การติดกักตักหนี้ของลูกหนี้สหกรณ์ และการส่งเสริมให้คนไทยมีทัศนคติทางการเงินที่ถูกต้องมากขึ้น

หนี้สินครัวเรือนในไตรมาสหนึ่ง ปี 2566 ทรงตัว โดยมีมูลค่า 15.96 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 3.6 คงที่เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา ขณะที่สัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในของประเทศ (Household debt to GDP) อยู่ที่ร้อยละ 90.6 ลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 91.4 ในไตรมาสที่ผ่านมา ตามการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้ แม้ว่าสัดส่วนดังกล่าวจะปรับลดลงต่อเนื่องนับตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 แต่ยังคงอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของ COVID-19

ตาราง 3 หนี้สินครัวเรือน*

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2562	2563	2564				2565				2566
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	14.20	14.76	14.86	15.01	15.07	15.32	15.40	15.52	15.67	15.87	15.96
% YoY	4.9	3.9	4.6	4.9	4.0	3.8	3.6	3.4	4.0	3.6	3.6
% QoQ (ปรับฤดูกาล)	NA.	NA.	0.7	1.3	0.3	1.5	0.5	1.1	0.9	1.1	0.5
สัดส่วนต่อ GDP (%)	84.1	94.2	95.5	94.2	94.2	94.7	93.8	92.8	91.5	91.4	90.6

*หมายเหตุ : ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการปรับปรุงมูลค่าหนี้ โดยขยายความครอบคลุมผู้กู้เพิ่มอีก 4 กลุ่ม ได้แก่ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การเคหะแห่งชาติ สหกรณ์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่สหกรณ์ออมทรัพย์ และไฟฟ้าน้ำมันส่งผลให้สัดส่วนหนี้ต่อ GDP ปรับเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.5 ตลอดชุดข้อมูล
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ครัวเรือนมีการก่อหนี้เพื่ออสังหาริมทรัพย์ และอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น โดยสินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ ขยายตัวร้อยละ 5.0 ชะลอลงเล็กน้อยจาก 5.1 ในไตรมาสก่อน ขณะที่หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภค ขยายตัวร้อยละ 5.3 แบ่งเป็น สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับขยายตัวสูงถึงร้อยละ 20.6 สินเชื่อบัตรเครดิต ขยายตัวร้อยละ 5.4 และสินเชื่อส่วนบุคคลขยายตัวร้อยละ 2.0 ขณะที่ สินเชื่อยานยนต์ยังคงหดตัวร้อยละ 0.2 เนื่องจากครัวเรือนระมัดระวังในการก่อหนี้ โดยเฉพาะหนี้ก้อนใหญ่และหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยผ่อนชำระนาน รวมถึงสถาบันการเงินอาจเข้มงวดในการให้สินเชื่อกับครัวเรือนบางกลุ่ม

ตาราง 4 มูลค่า สัดส่วน และอัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	2564				2565				2566
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน	16.0	100.0	4.6	4.9	4.0	3.8	3.6	3.4	4.0	3.6	3.6
เพื่อซื้อสิ่งทรมหทรัพย์	5.4	33.5	6.0	6.0	5.4	5.2	4.9	4.8	5.1	5.1	5.0
เพื่อยานยนต์	1.8	11.3	2.9	2.6	0.3	1.2	0.6	0.3	1.2	-0.3	-0.2
เพื่อการประกอบธุรกิจ	2.9	18.2	4.4	5.8	5.4	4.3	4.8	3.6	3.2	2.1	0.9
เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น	4.3	26.8	6.7	6.5	4.6	4.1	3.4	3.9	5.2	4.7	5.3
- สินเชื่อส่วนบุคคล	3.0	19.1	7.7	6.5	4.3	3.0	1.8	1.1	1.7	1.2	2.0
- สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ ¹	0.8	4.9	2.0	7.6	10.0	12.0	12.7	14.4	17.6	21.3	20.6
- สินเชื่อบัตรเครดิต	0.4	2.8	6.0	4.4	-0.5	1.6	2.5	8.8	11.8	4.4	5.4
สินเชื่ออื่นๆ ²	1.6	10.1	-2.2	-0.5	0.3	0.6	1.4	1.0	2.0	3.1	4.0

หมายเหตุ : ¹ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ คือ สินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งรวมถึงการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลิสซิ่งในสินค้าที่ผู้ให้เช่าซื้อไม่ได้จำหน่ายเอง (ยกเว้นสินค้าประเภทรถและเครื่องจักร) เช่น ซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าในห้างสรรพสินค้า โดยชำระค่าสินค้าด้วยเงินที่ได้จากการขอสินเชื่อส่วนบุคคลฯ ของธนาคารแห่งหนึ่ง

² สินเชื่ออื่นๆ ประกอบด้วย สินเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์ สินเชื่อเพื่อการศึกษา และสินเชื่อที่สามารถจำแนกวัตถุประสงค์ได้

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนลดลงเล็กน้อย จากข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ในไตรมาสหนึ่งปี 2566 หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีมูลค่า 1.44 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.68 ต่อสินเชื่อรวม เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.62 ในไตรมาสก่อน ทั้งนี้ สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมลดลงเกือบทุกประเภทสินเชื่อ ยกเว้นสินเชื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อรถยนต์ โดยสินเชื่อที่อยู่อาศัยมีสัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มเป็นร้อยละ 3.16 จากร้อยละ 3.01 ของไตรมาสก่อน เช่นเดียวกับสินเชื่อรถยนต์ที่อยู่ร้อยละ 1.89 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 1.88 แต่สินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงพิเศษ (SML) หรือสินเชื่อค้างชำระ 1 - 3 เดือนของสินเชื่อรถยนต์ยังมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 5 หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2563				2564				2565				2566
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
NPL (แสนล้านบาท)	1.56	1.53	1.44	1.44	1.49	1.50	1.50	1.44	1.47	1.43	1.41	1.40	1.44
%YOY	23.6	19.7	8.3	2.7	-4.8	-1.4	3.7	-0.5	-1.5	-5.1	-6.0	-2.3	-1.7
% ต่อสินเชื่อรวม	3.23	3.12	2.91	2.84	2.92	2.92	2.89	2.73	2.78	2.69	2.62	2.62	2.68

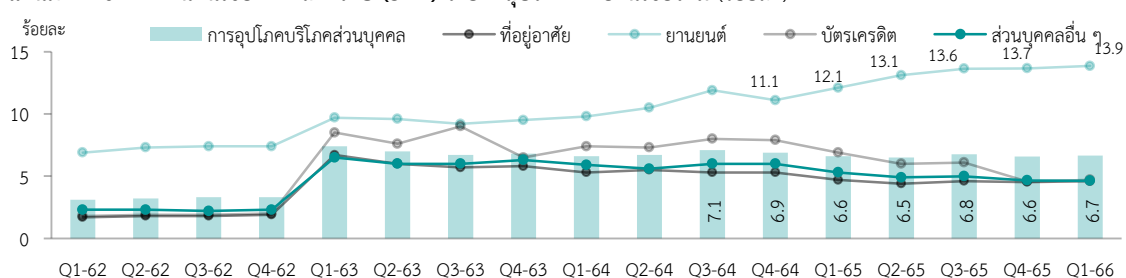
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 6 สัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้รายวัตถุประสงค์ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2564				2565				2566
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
ที่อยู่อาศัย	3.74	3.66	3.62	3.52	3.51	3.38	3.25	3.01	3.16
ยานยนต์	1.56	1.61	1.72	1.50	1.47	1.48	1.66	1.88	1.89
บัตรเครดิต	3.04	3.51	3.00	2.25	2.78	2.68	2.46	3.12	3.11
ส่วนบุคคลอื่น	2.46	2.47	2.43	2.33	2.49	2.35	2.22	2.40	2.33

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

แผนภาพ 6 สัดส่วนสินเชื่อกล่าวถึงพิเศษ (SML) รายวัตถุประสงค์ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ มีประเด็นหนี้สินครัวเรือนที่ควรให้ความสำคัญ ได้แก่

1. **หนี้เสียและความเสี่ยงของการเป็นหนี้เสียของสินเชื่อส่วนบุคคลยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง** โดยในไตรมาสหนึ่ง ปี 2566 ยอดคงค้างหนี้ NPL ของสินเชื่อส่วนบุคคลมีมูลค่า 2.3 หมื่นล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 30.3 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นสูงที่สุดในรอบ 14 ไตรมาส ขณะที่ SML ต่อสินเชื่อรวมยังคงปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่องเช่นกัน
2. **การติดกับดักหนี้ของลูกหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์** จากข้อมูลผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในช่วง 10 ปี (2556 – 2565) พบว่า หนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ถือเป็นหนี้ที่มีสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับสหกรณ์ประเภทอื่น (หรือร้อยละ 88 ของเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกในสหกรณ์ทุกประเภท) โดยในปี 2565 เงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 9.4 แสนล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 จากปีก่อนหน้า ซึ่งเมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์หลักในการกู้ยืม พบว่า ร้อยละ 26.1 เพื่อใช้สอยส่วนตัว รองลงมาร้อยละ 23.1 เพื่อชำระหนี้สินเดิม สะท้อนพฤติกรรมการติดกับดักหนี้ อีกทั้ง หากพิจารณาหนี้ครัวเรือนของสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่า หนี้เกือบบร้อยละ 50 เป็นหนี้ที่ไม่สร้างรายได้ (non-productive loan) ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูง โดยหากลูกหนี้มีการผิดนัดชำระหนี้อาจทำให้ครัวเรือนติดกับดักหนี้ได้ง่ายอีกด้วย
3. **การส่งเสริมให้คนไทยมีทัศนคติทางการเงินที่ถูกต้อง** จากข้อมูลการสำรวจการติดตามระดับความรู้และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน ปี 2565 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งสำรวจทักษะทางการเงินใน 3 ด้าน คือ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมการเงิน และทัศนคติทางการเงิน พบว่า ความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมการเงินของคนไทยเพิ่มขึ้นจากปี 2563 แต่ด้านทัศนคติทางการเงินที่ถูกต้องกลับลดลง โดยสัดส่วนครัวเรือนที่เห็นด้วยกับทัศนคติการใช้ชีวิตเพื่อวันนี้และไม่ต้องวางแผนทางการเงิน เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.4 เป็นร้อยละ 18.4 เช่นเดียวกับ สัดส่วนผู้ที่เห็นด้วยกับการมีความสุขในการใช้เงินมากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต ที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.4 เป็นร้อยละ 16.0 ซึ่งการมีทัศนคติทางการเงินดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินในอนาคตของครัวเรือน โดยเฉพาะในยามวิกฤต

สุขภาพและการเจ็บป่วย

ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังในไตรมาสสองเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยด้วยโรคที่มากับฤดูฝน ขณะที่สุขภาพของคนวัยทำงานเสี่ยงป่วยด้วยโรคหัวใจ และหลอดเลือด โรคอ้วน ภาวะเครียดและการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้น อีกทั้งวัยทำงานมีความเสี่ยงจะเป็นโรคคอมพิวเตอร์วิชั่นซินโดรม ซึ่งเกิดจากการทำงานเป็นเวลานาน ๆ อย่างต่อเนื่อง

ไตรมาสสอง ปี 2566 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2565 ร้อยละ 62.3 หรือเพิ่มจาก 70,542 ราย เป็น 114,498 ราย ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่มากับฤดูฝน ได้แก่ โรคไข้หวัดใหญ่เพิ่มขึ้นสูงสุดถึงร้อยละ 411.9 รองลงมาเป็นโรคไข้เลือดออกมีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 143.2 ซึ่งในปี 2566 โรคไข้เลือดออกเริ่มมีการระบาดตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง และมีแนวโน้มจะมีการระบาดอย่างต่อเนื่องถึงเดือนกันยายนซึ่งเป็นช่วงฤดูฝน จากข้อมูลของกองระบาดวิทยา ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 9 สิงหาคม 2566 พบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก 54,148 ราย และเสียชีวิต 44 ราย ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยเด็กและวัยรุ่นอายุ 5 - 14 ปี ดังนั้น ต้องดำเนินการตามมาตรการ “3 เก็บ ป้องกัน 3 โรค” คือ 1) เก็บบ้านให้สะอาด ปลอดโปร่ง 2) เก็บขยะบริเวณรอบบ้าน เพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งเพาะพันธุ์ยุง และ 3) เก็บน้ำให้สนิทมิดชิดไม่ให้ยุงลายลงไปวางไข่ ซึ่งสามารถป้องกันโรคที่มาจากยุงลายได้ 3 โรค คือ โรคไข้เลือดออก โรคติดเชื้อไวรัสซิกา และโรคไข้ปวดข้อยุงลาย

ตาราง 7 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (ราย)

โรค	2565				2566		%YOY Q2/2566
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	
ปอดอักเสบ	51,849	50,300	68,072	60,884	78,443	56,234	11.7
ไข้เลือดออก	1,461	9,485	19,625	14,574	10,948	23,067	143.2
มือ เท้า ปาก	740	4,734	79,223	14,285	11,483	8,928	88.5
ไข้หวัดใหญ่	8,247	4,859	31,498	34,770	39,457	24,874	411.9
บิด	352	382	467	371	461	370	-3.1
หัด	32	38	97	82	58	39	2.6
ฉีหนู	231	529	1,376	1,465	622	774	46.3
ไข้สมองอักเสบ	241	213	264	205	303	209	-1.8
อหิวาตกโรค	1	0	1	3	1	0	-
ไข้กาฬหลังแอ่น	3	2	3	10	2	2	-
พิษสุนัขบ้า	1	0	0	2	1	1	-
รวม	63,158	70,542	200,626	126,651	141,779	114,498	62.3
อัตราต่อประชากรแสนคน	95.4	106.6	303.2	46.6	214.5	173.1	

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 9 สิงหาคม 2566

ที่มา : รายงานโรคในระบบเฝ้าระวัง 506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

สถานการณ์ด้านสุขภาพจิตของคนไทย จากข้อมูลการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย (Mental Health Check In : MHCI) พบว่า ในไตรมาสสอง ปี 2566 ผู้มีปัญหาความเครียด เสี่ยงซึมเศร้า เสี่ยงฆ่าตัวตาย และมีภาวะหมดไฟ มีสัดส่วนร้อยละ 19.36 จากผู้เข้ารับการประเมิน 2.5 แสนคน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีสัดส่วนร้อยละ 12.76 โดยมีจำนวนผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้าสูงสุด รองลงมา มีความเครียดสูง มีภาวะหมดไฟ และเสี่ยงฆ่าตัวตายตามลำดับ

สำหรับประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ

1. สุขภาพของคนวัยทำงานมีความเสี่ยงป่วยด้วยโรคหัวใจและหลอดเลือด โรคอ้วน ภาวะเครียด และการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้น จากข้อมูล Health Data Center ของกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า การเจ็บป่วยด้วยโรคหัวใจและหลอดเลือด ในวัยทำงานมีจำนวนถึง 60,418 ราย เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากปี 2561 ที่มีจำนวนผู้ป่วย 52,006 ราย โดยพบผู้ป่วยมากที่สุดในกลุ่มอายุ 50 - 59 ปี เนื่องจากมีระยะการแฝงตัวนาน ก่อนเกิดโรค อีกทั้งยังไม่แสดงอาการที่ชัดเจน ทั้งนี้ ปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือด เกิดจากรูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมทางสุขภาพที่ไม่เหมาะสม ประกอบด้วย 1) การกินอาหารรสจัด หวาน มัน เค็ม รับประทานผักผลไม้ไม่พอ 2) การสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 3) ขาดการออกกำลังกาย และ 4) ความเครียดสะสม ซึ่งปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วน ความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง และโรคเบาหวาน ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนวัยทำงาน และผลิตภาพแรงงานของประเทศ รวมถึงภาระของระบบสวัสดิการด้านสุขภาพ/ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา ทั้งนี้ข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข ในปี 2564 ระบุว่า การรักษาต้องใช้งบประมาณในการรักษาผู้ป่วยประมาณ 6,902 ล้านบาทต่อปี

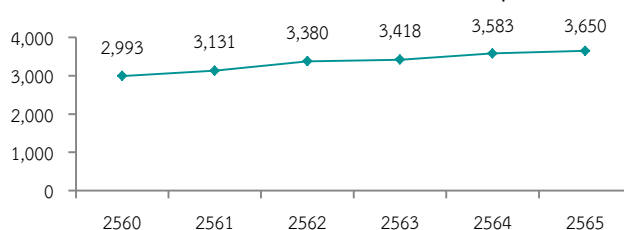
ตาราง 8 จำนวนคนวัยทำงานที่ผู้ป่วยด้วยโรคหัวใจและหลอดเลือด แบ่งตามกลุ่มอายุ ปีงบประมาณ 2561 - 2565

ปีงบประมาณ	กลุ่มอายุ 15-39 ปี	กลุ่มอายุ 40-49 ปี	กลุ่มอายุ 50-59 ปี	รวม
2561	5,155	11,774	35,077	52,006
2562	5,335	11,733	35,594	52,662
2563	5,847	12,135	36,901	54,883
2564	7,073	12,707	38,800	58,580
2565	7,944	12,962	39,512	60,418

ที่มา : ข้อมูลรายงานจาก 12 เขตสุขภาพของประเทศไทย/ระบบคลังข้อมูลสุขภาพ Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข

นอกจากนี้ ยังพบว่า คนวัยทำงานมีความเครียดและการฆ่าตัวตายเพิ่มสูงขึ้น จากข้อมูลของกรมสุขภาพจิต ในปี 2565 จำนวนการฆ่าตัวตายของคนในวัยทำงาน (อายุ 20 - 59 ปี) เพิ่มขึ้นเป็น 3,650 คน จาก 3,583 คน ในปี 2564 โดยมีปัจจัยหลักคือ ปัญหาความเครียดสะสมเรื่องงาน เศรษฐกิจ ครอบครัวยุคใหม่ รวมทั้งภาวะป่วยกายหรือใจเรื้อรัง ขณะที่สถิติผู้รับบริการจากสายด่วนสุขภาพจิต 1323 ในปี 2565 พบว่า วัยแรงงานอายุ 20 - 59 ปี โทรเข้ามาขอรับบริการปรึกษาเรื่อง ความเครียดวิตกกังวล จำนวน 11,769 สาย เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ที่มาขอรับบริการสายด่วน จำนวน 10,681 สาย ส่วนผู้ตอบแบบประเมินสุขภาพจิตผ่านช่องทาง MENTAL HEALTH CHECK-IN ของกรมสุขภาพจิต ในกลุ่มช่วงอายุวัยทำงานมีผู้ตอบแบบประเมิน 6.5 แสนคน โดยพบภาวะเครียดสูงมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องซึมเศร้า และเสี่ยงฆ่าตัวตาย

แผนภาพ 7 จำนวนการฆ่าตัวตายของคนในวัยทำงาน (อายุ 20-59 ปี) ปี 2560 - 2565

ที่มา : ศูนย์เฝ้าระวังป้องกันการฆ่าตัวตาย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

2. **โรคคอมพิวเตอร์วิชั่นซินโดรม (Computer Vision Syndrome : CVS)** หรือโรคที่เกิดจากพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและจากการทำงานเป็นเวลานาน ๆ โดยในปี 2563 สมาคมทัศนมาตรศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกา (American Optometric Association) ระบุว่าประชากรเกือบ 60 ล้านคนทั่วโลก ต้องประสบปัญหาคอมพิวเตอร์วิชั่นซินโดรม และมีผู้ป่วยใหม่เกิดขึ้นประมาณ 1 ล้านคนต่อปี สำหรับประเทศไทย จากการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565 ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) พบว่า คนไทยใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เฉลี่ย 7 ชั่วโมงต่อวัน และเมื่อพิจารณาตามอาชีพ พบว่าข้าราชการ/เจ้าหน้าที่รัฐ มีการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ มากที่สุด เมื่อเทียบกับอาชีพอื่น ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 11 ชั่วโมงต่อวัน และหากใช้สายตาเพ่งหน้าจอคอมพิวเตอร์ติดต่อกันเกิน 2 ชั่วโมง จะมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคคอมพิวเตอร์วิชั่นซินโดรม โดยจะมีอาการแสบตา ปวดตา ตาแห้ง น้ำตาไหล ปวดศีรษะ ปวดคอ ปวดไหล่หรือปวดหลัง โดยระดับความรุนแรงของอาการจะเพิ่มมากขึ้นตามระยะเวลาที่ใช้สายตาอยู่หน้าจอ ดังนั้น จึงควรมีการปรับพฤติกรรมเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรค อาทิ การพักสายตาทุก 20 นาที การวางจอในระยะห่างที่เหมาะสม เป็นต้น

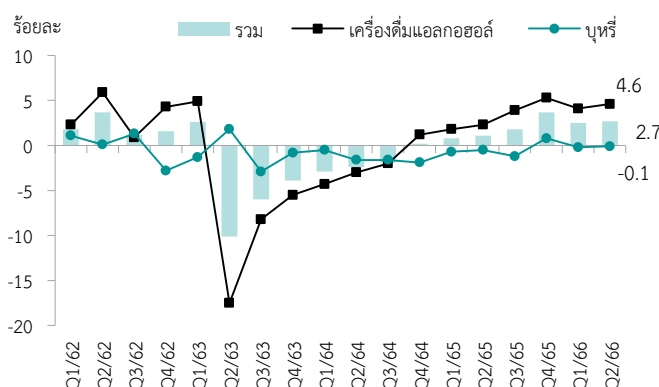

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืในไตรมาสสอง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งจำเป็นต้องเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวที่มักมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยกระตุ้นสำคัญ และการลักลอบนำเข้าและจำหน่ายบุหรืหนีภาษีมากขึ้น ทำให้ประชาชนและเยาวชนผู้บริโภคสามารถหาซื้อได้ง่าย

แผนภาพ 8 การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่แท้จริงของครัวเรือนหมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื (ร้อยละ)

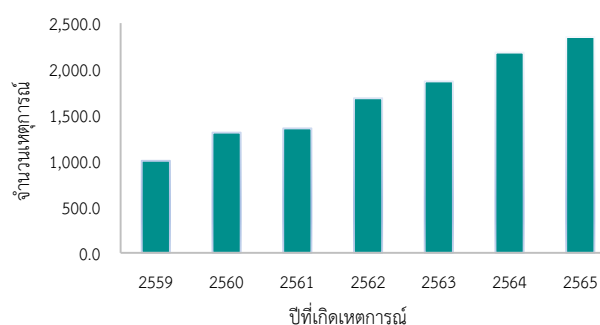
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ไตรมาสสอง ปี 2566 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 โดยเป็นการบริโภคบุหรืลดลงร้อยละ 0.1 ขณะที่การบริโภคแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 ตามการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว ประกอบกับในช่วงกลางเดือนเมษายนที่ผ่านมา มีการจัดกิจกรรมงานเทศกาลสงกรานต์ ทำให้การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อสังสรรค์มากขึ้น

สำหรับประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง คือ ความรุนแรงในครอบครัวจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงอย่างต่อเนื่อง

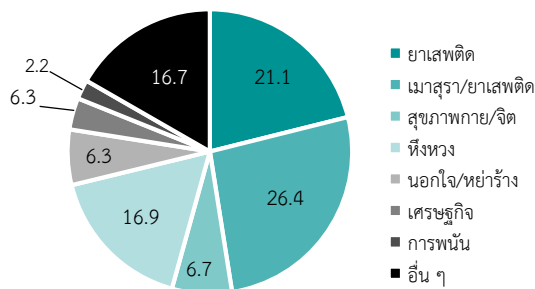
จากข้อมูลกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี 2565 มีเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นจำนวน 2,347 ราย ซึ่งถือเป็นสถิติความรุนแรงในครอบครัวสูงสุดในรอบ 7 ปี เมื่อพิจารณาปัจจัยกระตุ้นการใช้ความรุนแรง พบว่า ร้อยละ 26.4 มีสาเหตุมาจากการเมาสุราและการเมาสุราร่วมกับการใช้ยาเสพติด โดยประเภทของความรุนแรงที่เกิดขึ้นร้อยละ 59.4 เป็นความรุนแรงทางด้านร่างกาย รองลงมาร้อยละ 34.2 เป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจ ซึ่งกว่าร้อยละ 82 ของเหตุการณ์ความรุนแรง เกิดขึ้นภายในบ้านพักตนเอง โดยการแก้ปัญหาอาจใช้กลไกชุมชนในการป้องกัน ดูแลสอดส่องหรือช่วยเหลือ การจัดกิจกรรมรณรงค์เลิกเหล้า รวมถึงสร้างความตระหนักถึงผลกระทบ อาทิ อุบัติเหตุจากเมาแล้วขับ เหตุอาชญากรรมเมาแล้วข่มขืน ที่อาจเกิดขึ้นกับตัวเราหรือภายในชุมชนได้ ทั้งนี้ ครอบครัวที่ประสบปัญหาความรุนแรงจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถปรึกษาขอความช่วยเหลือ แนะนำสมาชิกในครอบครัวให้เลิกเหล้าได้ผ่านแชทบอท “น้องตั้งใจ” บนแอปพลิเคชัน Line ภายใต้การดูแลของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับศูนย์ปรึกษาเพื่อการเลิกสุรา ซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทางช่วยเหลือที่สามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา

แผนภาพ 9 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว (ราย)

ที่มา: กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

แผนภาพ 10 ปัจจัยกระตุ้นที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว (ร้อยละ)

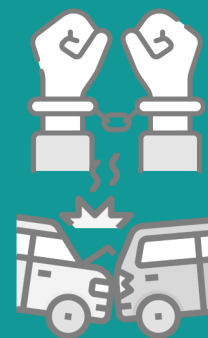

ที่มา : กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นเกี่ยวกับ การลักลอบนำเข้าและจำหน่ายบุหรี่หนีภาษีมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ จังหวัดภาคใต้ จากข้อมูลของสมาคมการค้ายาสูบไทย ในปี 2565 พบว่า มีร้านลักลอบจำหน่ายบุหรี่หนีภาษีจำนวน 131 ร้านค้า เพิ่มขึ้นมากกว่า 3 เท่า จากปีก่อน สอดคล้องกับผลสำรวจของบุหรี่เปล่าไม่เสียภาษี ของบริษัทฟิลลิป มอร์ริส เทรตติ้ง ไทยแลนด์⁶ พบว่า บุหรี่ที่หนีภาษีส่วนใหญ่ในประเทศไทยร้อยละ 77 มาจาก 5 จังหวัดภาคใต้ โดยจังหวัดสงขลา พบอัตราการสูบบุหรี่หนีภาษีมากที่สุดถึงร้อยละ 84.5 ของซองบุหรี่หนีภาษีที่เก็บได้ รองลงมา คือ จังหวัดสตูล ร้อยละ 84.1 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ร้อยละ 57.7 จังหวัดพัทลุง ร้อยละ 56.9 และจังหวัดนครศรีธรรมราช ร้อยละ 46.9 และจากข้อมูลสถิติผลการปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายของกรมสรรพสามิต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตั้งแต่เดือนตุลาคม - กันยายน 2565 ยังพบว่า มีการจับกุมคดีบุหรี่ยี่ห้อภาษีจำนวน 9,132 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.09 จากสถิติการจับกุมของปีงบประมาณก่อน ทั้งนี้ ต้องมีการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามบุหรี่ยี่ห้อภาษีอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากบุหรี่ยี่ห้อภาษีมีราคาถูกกว่าบุหรี่ยี่ห้อถูกกฎหมาย และเป็นการลักลอบขายทั้งในลักษณะร้านค้าแผงลอย และร้านค้าบนออนไลน์ที่มีการโฆษณาส่งเสริมการขายในทุกรูปแบบ ยากต่อการตรวจสอบควบคุม ทำให้ประชาชน และเยาวชนผู้บริโภคสามารถเข้าถึงและหาซื้อได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่การเกิดขึ้นของนักสูบหน้าใหม่ที่เป็ นเยาวชนอีกด้วย

⁶ ผลการสำรวจของบุหรี่เปล่าไตรมาสที่ 4 ปี 2564

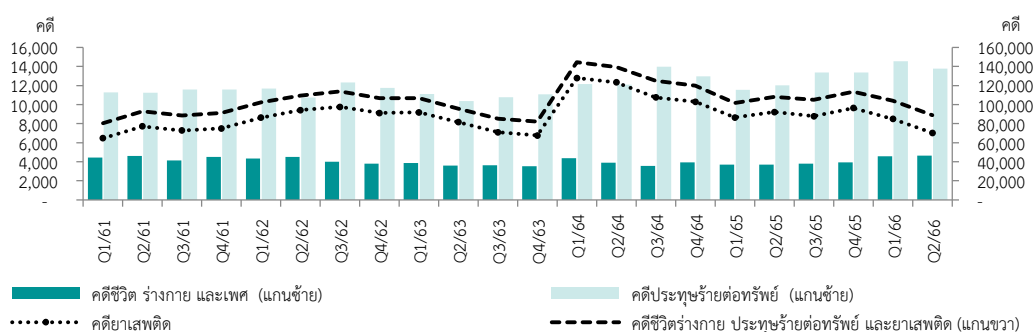
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

คดีอาญาโดยรวมลดลง ร้อยละ 17.8 แต่ต้องเฝ้าระวังคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่เพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ผู้ประสบภัยรวมจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง ร้อยละ 12.0 จำนวนผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ 0.3 นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญเฝ้าระวังเด็กและเยาวชนใช้กัญชาแบบสูบเพื่อนันทนาการ และการบังคับใช้กฎหมายจำกัดความเร็วอย่างจริงจัง

คดีอาญาในไตรมาสสอง ปี 2566 มีการรับแจ้งทั้งสิ้น 88,719 คดี ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2565 ร้อยละ 17.8 เป็นการรับแจ้งคดียาเสพติด 70,297 คดี ลดลงร้อยละ 23.8 แต่ยังคงมีสัดส่วนสูงกว่าคดีอาญาประเภทอื่น โดยมีสัดส่วนร้อยละ 79.2 ของคดีอาญาทั้งหมด ขณะที่คดีชีวิตร่างกายและเพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น โดยคดีชีวิตร่างกายและเพศรับแจ้ง 4,643 คดี และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรับแจ้ง 13,779 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.7 และ 14.7 ตามลำดับ

แผนภาพ 11 จำนวนคดีอาญาประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ชีวิตร่างกายและเพศ และคดียาเสพติด รายไตรมาส ปี 2561 – 2566

ที่มา : ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2566)

ตาราง 9 คดีอาญาประเภทชีวิต ร่างกายและเพศ ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ยาเสพติด ปี 2564 – 2566

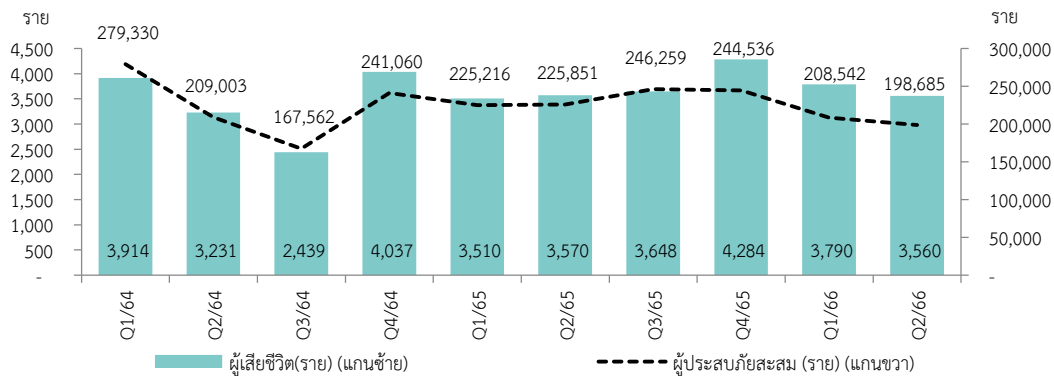
ประเภทคดี	2564				2565				2566	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
อาญารวม (คดี)	144,453	139,293	125,076	119,864	101,739	107,933	104,982	113,614	104,108	88,719
%YoY	35.1	45.9	46.7	46.0	-29.6	-22.5	-16.1	-5.2	2.3	-17.8
ยาเสพติด (คดี)	127,918	123,324	107,530	102,948	86,493	92,224	87,807	96,298	85,000	70,297
%YoY	39.2	51.3	51.7	52.5	-32.4	-25.2	-18.3	-6.5	-1.7	-23.8
ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน(คดี)	12,160	12,085	13,968	12,970	11,549	12,014	13,369	13,383	14,537	13,779
%YoY	9.5	16.4	29.8	17.2	-5.0	-0.6	-4.3	3.2	25.9	14.7
ชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	4,375	3,884	3,578	3,946	3,697	3,695	3,806	3,933	4,571	4,643
%YoY	12.7	8.1	-1.1	12.3	-15.5	-4.9	6.4	-0.3	23.6	25.7

ที่มา : ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2566)

ด้านการรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนน จากข้อมูลของศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) ไตรมาสสอง ปี 2566 มีผู้ประสบภัยสะสมรวม 198,685 ราย ลดลงร้อยละ 12.0 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2565 โดยมีผู้บาดเจ็บสะสม 195,125 ราย ลดลงร้อยละ 12.2 และผู้เสียชีวิตสะสม 3,560 ราย ลดลงร้อยละ 0.3 ประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 77.8 รองลงมาเป็นรถยนต์ ร้อยละ 22.2 ขณะที่ผู้ประสบภัยอยู่ในช่วงอายุ 1 - 14 ปี สูงสุดร้อยละ 29.9 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 36 - 60 ปี ร้อยละ 23.5

ช่วงอายุ 25 - 35 ปี ร้อยละ 17.1 ช่วงเวลาของการเกิดอุบัติเหตุสูงสุดเวลา 14.00 - 17.59 น. ร้อยละ 24.4 และจังหวัดที่มีผู้เสียชีวิตสูงสุด คือ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 232 ราย รองลงมาจังหวัดชลบุรี จำนวน 131 ราย และจังหวัดที่มีผู้เสียชีวิตน้อยสุด คือ จังหวัดระนอง จำนวน 7 ราย

แผนภาพ 12 การเกิดอุบัติเหตุทางถนน จำนวนผู้ประสบภัยสะสม และผู้เสียชีวิต ปี 2564 - 2566

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) <https://www.thairsc.com/data-compare>
(ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2566)

ตาราง 10 การเกิดอุบัติเหตุทางถนน จำนวนผู้ประสบภัยสะสม ผู้เสียชีวิต และผู้บาดเจ็บสะสม รายไตรมาส ปี 2565 - 2566

ประเภทคดี	2565				2566	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
ผู้ประสบภัยสะสม (ราย)	225,216	225,851	246,259	244,536	208,542	198,685
%YoY	-19.4	8.1	47.0	1.4	-7.4	-12.0
ผู้เสียชีวิต (ราย)	3,510	3,570	3,648	4,284	3,790	3,560
%YoY	-10.3	10.5	49.6	6.1	8.0	-0.3
ผู้บาดเจ็บสะสม (ราย)	221,706	222,281	242,611	240,252	204,752	195,125
%YoY	-19.5	8.0	46.9	1.4	-7.6	-12.2

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) เข้าถึงได้จาก <https://www.thairsc.com/data-compare>
(ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2566)

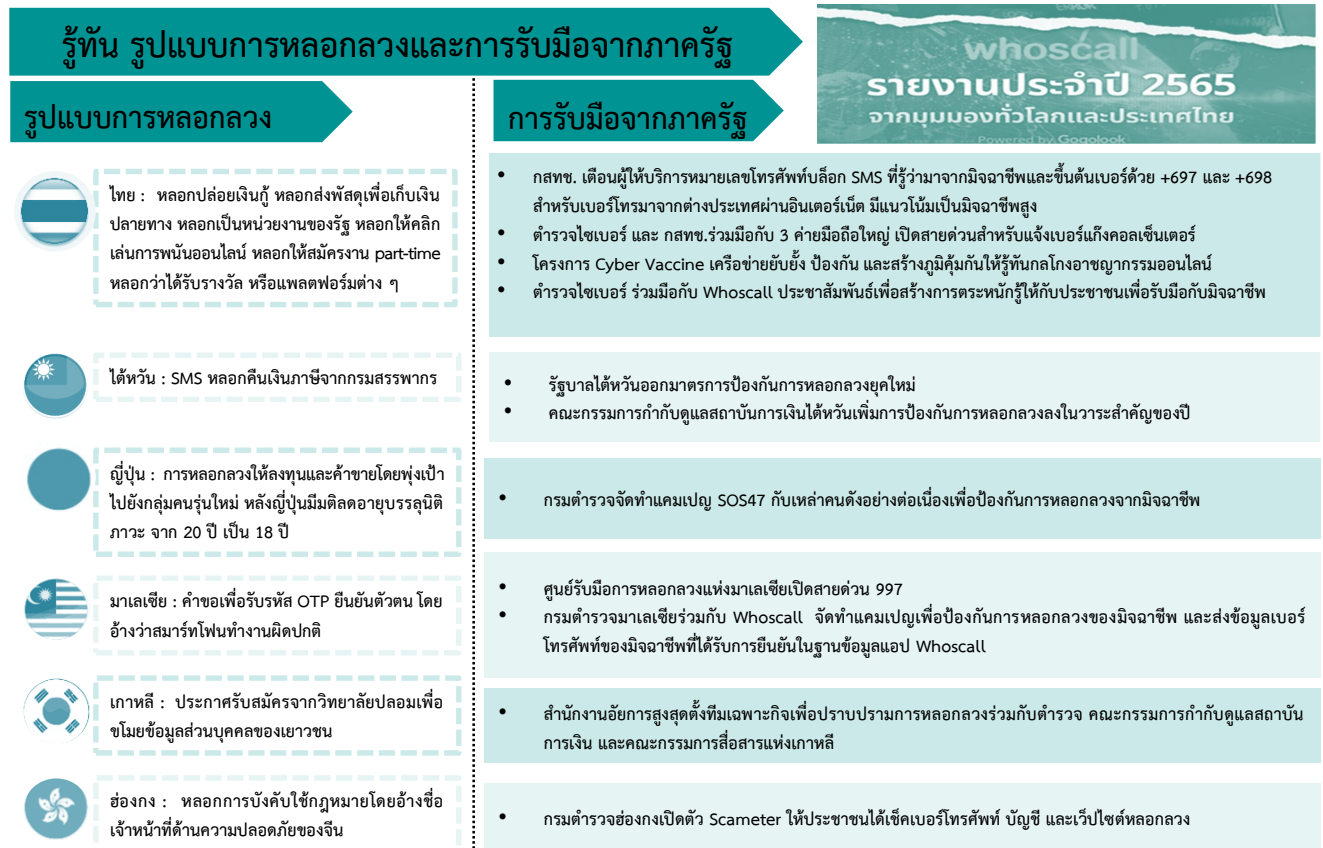
ทั้งนี้ ประเด็นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ต้องให้ความสำคัญ คือ

การหลอกลวงทางโทรศัพท์ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากรายงานประจำปี 2565 ของ Whoscall⁷ ชี้ถึงปัญหาที่เพิ่มขึ้นของการหลอกลวงทางโทรศัพท์และข้อความ SMS ที่ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2565 คนไทยต้องรับสายจากมิจฉาชีพ 17 ล้านครั้ง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 165.6 จาก 6.4 ล้านครั้ง ในปี 2564 และจากรายงานสถิติอาชญากรรมออนไลน์ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2566 (1 มกราคม - 17 มิถุนายน 2566) ประชาชนมีการแจ้งความจำนวน 278,572 คดี ยอดความเสียหายรวมกว่า 38,786 ล้านบาท โดยอุบาย 5 ลำดับที่ใช้ในการหลอกลวงประชาชน ได้แก่ 1) หลอกซื้อขายสินค้าหรือบริการที่ไม่เป็นขบวนการ 2) หลอกให้โอนเงินเพื่อทำงาน 3) หลอกให้กู้เงินผ่านระบบ SMS 4) หลอกให้ลงทุนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และ 5) ช่มชู้ทางโทรศัพท์ (Call Center) ในส่วนของธนาคารแห่งประเทศไทย ระบุว่ากลุ่มมิจฉาชีพมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการหลอกลวงผ่านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาเครื่องมือ IMSI Catcher “ปลากระเบน” หรือแบบ False Base Station ส่ง SMS แบนลิ่งปลอม หากดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน จะมีช่องให้กรอกข้อมูลส่วนบุคคล มิจฉาชีพจะใช้รหัสผ่านที่กรอกเข้าสู่บัญชี Internet Banking ทำธุรกรรมโอนเงิน เฉพาะเดือนพฤษภาคม 2566 มีมูลค่าความเสียหายกว่า 200 ล้านบาท จึงได้มีการออกมาตรการจัดการภัยทุจริต

⁷ Whoscall ผู้นำด้านแอปพลิเคชันระบุตัวตนสายเรียกเข้าที่ไม่รู้จัก และป้องกันสแปม สำหรับสมาร์ตโฟน

ทางการเงิน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกัน อาทิ ให้สถาบันการเงิน ยกเลิกส่ง SMS ยกเลิกแนบลิงก์ขอข้อมูลสำคัญผ่าน Social Media การแจ้งเตือนผู้ใช้บริการ Mobile banking ก่อนทำธุรกรรมทุกครั้ง การกำหนดเพดานวงเงินถอน/โอนสูงสุดต่อวัน การยืนยันตัวตนขั้นต่ำด้วย Biometrics โดยการสแกนใบหน้าก่อนโอนเงิน

แผนภาพ 13 รู้ทัน รูปแบบการหลอกลวงและการรับมือจากภาครัฐ โดย Whoscall

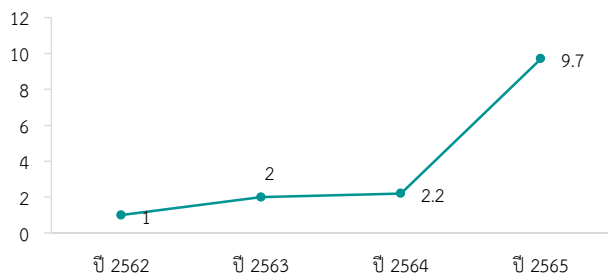

ที่มา : รายงานประจำปี 2565 จากมุมมองทั่วโลกและประเทศไทย whoscall

2. การเฝ้าระวังเด็กและเยาวชนใช้กัญชาแบบสูบเพื่อนันทนาการ จากผลการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สารเสพติด⁸ พบว่า ในปี 2562 - 2565 มีการใช้กัญชาแบบสูบเพื่อนันทนาการสูงขึ้นในทุกกลุ่มอายุ โดยเฉพาะการใช้กัญชาแบบสูบในเด็กและเยาวชนไทยอายุ 18 - 19 ปี เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.0 - 2.2 ในปี 2562 - 2564 เป็นร้อยละ 9.7 ในปี 2565 โดยผลกระทบจากการใช้กัญชาในกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ร้อยละ 10 ของผู้ที่เคยใช้กัญชา มีอาการทางกาย เช่น ใจสั่น และร้อยละ 1.5 มีอาการทางจิต อาทิ หูแว่ว ทั้งนี้ อันตรายจากสาร THC ในกัญชาเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการเสียชีวิตจากการบริโภคกัญชาเกินขนาด หรือจากการกระตุ้นให้เกิดอาการที่นำไปสู่การเสียชีวิต หรือการเสพแอม์เพียง 1 ครั้ง มีโอกาสเป็นโรคหัวใจที่ต้องสวนหัวใจถึง 5 เท่าเทียบกับคนไม่เสพ ขณะที่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาตามระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศตามประมวลกฎหมายใหม่ มีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่องโดยปี 2562 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดทุกชนิด 259,683 คน ปี 2563 จำนวน 207,042 คน ปี 2564 จำนวน 174,300 คน และปี 2565 จำนวน 130,593 คน

⁸ การสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สารเสพติด จากกรณีศึกษาประชาชนอายุ 18 - 65 ปี ใน 20 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2562 - 2565 จัดทำร่วมกันระหว่างศูนย์ศึกษาปัญหายาเสพติด กับ ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 5,630 คน

แผนภาพ 14 อัตราการใช้กัญชาแบบสูบของเยาวชนอายุ 18 - 19 ปี

ที่มา: การสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สารเสพติด โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ

ที่มา: การสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สารเสพติด โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ

3. การบังคับใช้กฎหมายจำกัดความเร็ว โดยปัจจุบันประกาศกฎกระทรวงกำหนดอัตราความเร็วของยานพาหนะบนทางหลวงหรือทางหลวงชนบทให้รถแต่ละประเภทใช้ความเร็วในทางเดินรถบนเส้นทางที่กำหนด อาทิ เส้นทางที่มีการปรับปรุงกายภาพและเพิ่มมาตรฐานความปลอดภัย มีการติดตั้งแถบเตือน Rumble Strip บอกจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดเขตควบคุมความเร็ว ให้สามารถใช้ความเร็วจำกัดไม่เกิน 120 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และไม่ต่ำกว่า 100 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ในช่องขวาสุด แต่ยังพบผู้ฝ่าฝืนและไม่ทำตามกฎเป็นจำนวนมาก จากรายงานสถิติอุบัติเหตุบนทางหลวงทั่วประเทศ ประจำเดือนพฤษภาคม 2566 การขับรถเร็วเกินกฎหมายกำหนดเป็นสาเหตุหลักของการเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ ร้อยละ 68 รองลงมาได้แก่ หลับใน ร้อยละ 8 และการตัดหน้าระยะกระชั้นชิด ร้อยละ 7

กฎกระทรวงกำหนดความเร็วรถใหม่	
กำหนดความเร็วการขับรถในทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท	
รถยนต์	ไม่เกิน 120 กม./ชม.
เลนขวา	ไม่ต่ำกว่า 100 กม./ชม.
รถบรรทุก	
รถโดยสารเกิน 15 คน	ไม่เกิน 90 กม./ชม.
รถโดยสาร 7-15 คน	ไม่เกิน 100 กม./ชม.
รถจักรยานยนต์สี่ล้อเล็ก	
รถจักรยานยนต์สามล้อ	ไม่เกิน 65 กม./ชม.
รถจักรยานยนต์	ไม่เกิน 80 กม./ชม.
รถจักรยานยนต์ 400cc ขึ้นไป	ไม่เกิน 100 กม./ชม.
รถโรงเรียน-รับส่งนักเรียน	ไม่เกิน 80 กม./ชม.

ที่มา: ราชกิจจานุเบกษา ประกาศกฎกระทรวง กำหนดอัตราความเร็วสำหรับการขับรถ พ.ศ. 2564

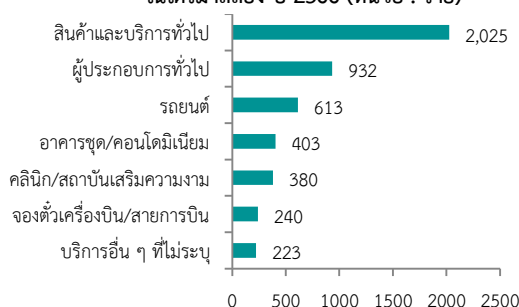
การคุ้มครองผู้บริโภค

ไตรมาสสอง ปี 2566 การร้องเรียนผ่าน สคบ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 53.1 ขณะที่การร้องเรียนผ่านสำนักงาน กสทช. ลดลงร้อยละ 40.5 อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่ การซื้อขายที่อยู่อาศัยมือสองที่ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน โดยเฉพาะการซื้อขายทรัพย์สินมาจากการขายทอดตลาด และการถูกสวมรอยเปิดเบอร์โทรศัพท์มือถือโดยไม่รู้ตัว

การรับเรื่องร้องเรียนสินค้าและบริการในไตรมาสสอง ปี 2566 ของ สคบ. มีจำนวน 7,504 ราย เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 53.1 โดยด้านที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือ ด้านสัญญา รองลงมาเป็นด้านขายตรงและตลาดแบบตรง⁹ ด้านฉลาก และด้านโฆษณา ตามลำดับ¹⁰ โดยเฉพาะในสินค้าและบริการในกลุ่มสินค้าและบริการทั่วไป จำนวน 2,025 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นการร้องเรียนให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสินค้า รองลงมาเป็นผู้ประกอบการทั่วไป 932 เรื่อง เนื่องจากผู้บริโภคไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการใช้บริการ และรถยนต์ 613 เรื่อง โดยการร้องเรียนส่วนมากเป็นเรื่องการชำรุด

แผนภาพ 15 สินค้าและบริการที่มีการร้องเรียนสูงสุดในไตรมาสสอง ปี 2566 (หน่วย : ราย)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ตาราง 11 การรับเรื่องร้องเรียนรายไตรมาส

เรื่องร้องเรียน	2565				2566		%YoY Q2/2566
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	
สคบ.	2,540	4,902	6,045	6,749	12,631	7,504	53.1
- ด้านโฆษณา	740	1,995	1,220	754	2,474	330	-83.5
- ด้านสัญญา	432	796	1,202	385	477	561	-29.5
- ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง	538	1,093	1,971	1,177	741	513	-53.1
- ด้านฉลาก	830	1,018	1,652	868	793	508	-50.1
- เรื่องอื่น ๆ ¹				3,565	8,146	5,592	N/A
สำนักงาน กสทช.	1,780	624	502	525	474	371	-40.5
โทรศัพท์เคลื่อนที่	1,477	427	318	342	318	236	-44.7
อินเทอร์เน็ต	285	164	168	172	149	132	-19.5
สถานีวิทยุคมนาคม/เสาสัญญาณ	-	27	8	5	3	2	-92.6
โทรศัพท์ประจำที่	18	6	8	6	4	1	-83.3
รวม	4,320	5,526	6,547	7,274	13,105	7,875	42.5

หมายเหตุ: สคบ. มีการปรับรูปแบบการนำเสนอข้อมูลการร้องเรียนรายไตรมาสรูปแบบใหม่

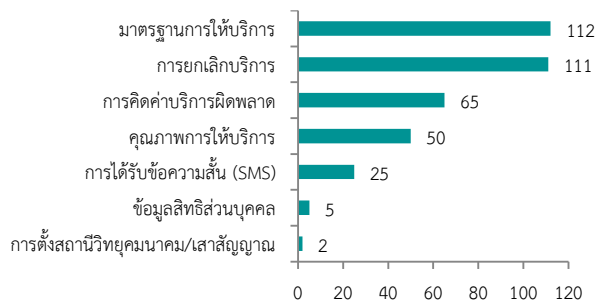
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)

⁹ ตลาดแบบตรง หมายความว่า การทำตลาดสินค้าหรือบริการในลักษณะของการสื่อสารข้อมูลของผู้ประกอบการธุรกิจในการเสนอขายสินค้าหรือบริการโดยตรงต่อผู้บริโภค ซึ่งมีระยะทางโดยระยะทาง ตัวอย่างธุรกิจตลาดแบบตรง เช่น Lazada Shopee เป็นต้น

¹⁰ ไม่รวมเรื่องอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลร้องเรียนจากศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ผู้บริโภค สคบ.ส่วนภูมิภาค กองกฎหมายและคดี และสำนักงานเลขานุการกรม

ขณะที่การร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมของสำนักงาน กสทช. มีการร้องเรียนทั้งสิ้น 371 เรื่อง ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 40.5 โดยด้านที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด คือ ด้านโทรศัพท์เคลื่อนที่ 236 เรื่อง รองลงมาเป็นด้านอินเทอร์เน็ต 132 เรื่อง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามประเด็นการร้องเรียน พบว่า ปัญหามาตรฐานการให้บริการมีการร้องเรียนเข้ามามากที่สุดที่จำนวน 112 เรื่อง รองลงมาเป็นการยกเลิกบริการ 111 เรื่อง การคิดค่าบริการผิดพลาด 65 เรื่อง

แผนภาพ 16 ประเด็นร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคม ไตรมาสสอง ปี 2566 (หน่วย : ราย)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

สำหรับประเด็นที่ต้องติดตามและเฝ้าระวัง ได้แก่

1. การซื้อขายที่อยู่อาศัยมือสองที่ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน โดยเฉพาะการซื้อขายที่มาจากนายทุนหรือพ่อค้าคนกลาง ปัจจุบันที่อยู่อาศัยมือสองได้รับความนิยมอย่างมาก ซึ่งมีทั้งการซื้อขายโดยตรง ด้วยการประมวลผ่านกรมบังคับคดี การซื้อขายผ่านธนาคาร บริษัทนายหน้า เป็นต้น จากข้อมูลสถานการณ์ตลาดที่อยู่อาศัยมือสองทั่วประเทศ ณ ไตรมาสหนึ่ง ปี 2566 ของศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (REIC) พบว่ามีจำนวนหน่วยประกาศขายบ้านมือสองอยู่ที่ 159,262 หน่วย ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 2.7 และมีมูลค่า 870,304 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมา พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่เข้าซื้อทรัพย์สินที่ติดจำนองหรือทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดมักให้ข้อมูลกับผู้ซื้อที่ไม่ครบถ้วน อาทิ ทรัพย์สินดังกล่าวยังติดจำนองและยังไม่ได้มีการไถ่ถอน หรือยังมีเจ้าของทรัพย์สินเดิมอาศัยอยู่ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมาต่อผู้ซื้อในอนาคต นอกจากนี้ ผู้ขาย ยังมีการทำสัญญาโดยอาจใช้ข้อความที่ไม่เป็นธรรม เช่น ผู้ให้เข้าซื้อหรือผู้ประกอบการมีสิทธิตัดน้ำ - ไฟ ปิดประตูล็อกกุญแจบ้านที่ซื้อได้ หากผิดนัดชำระค่างวด และหากมีการติดตาม ทวงถาม ต้องยอมชำระค่าใช้จ่ายครั้งละ 1,500 บาท เป็นต้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมบังคับคดี กรมที่ดิน สคบ. จำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลกระบวนการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ประเภทดังกล่าว อาทิ การออกหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดให้ผู้ขายให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีการประกาศขายอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเพียงพอต่อการตัดสินใจ นอกจากนี้ ผู้บริโภคเองจะต้องระมัดระวังพฤติกรรมการเชิญชวนให้ซื้อทรัพย์สินที่ได้มาจากการขายทอดตลาด ทั้งนี้ สามารถศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากคู่มือการซื้อขายทรัพย์สินขายทอดตลาด¹¹ ของกรมบังคับคดี

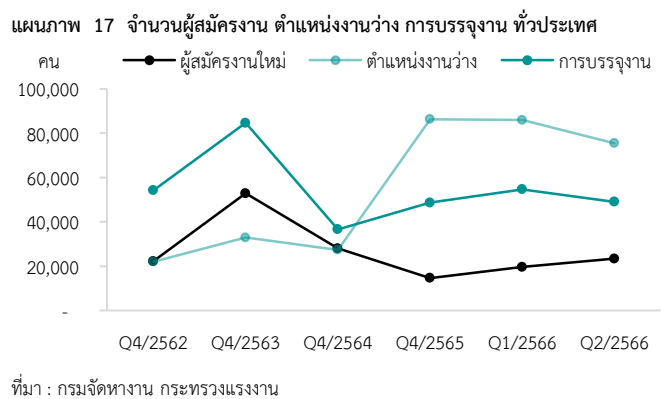
2. ประชาชนบางส่วนถูกแอบอ้างนำหมายเลขบัตรประชาชนไปเปิดเบอร์โทรศัพท์มือถือโดยไม่รู้ตัว กรณีที่ผู้บริโภคบางส่วนถูกสวมรอยนำบัตรประชาชนไปเปิดเบอร์มือถือ บางรายถูกสวมรอยเปิดเบอร์ใหม่มากถึง 34 เบอร์ ทั้งที่สำนักงาน กสทช. มีข้อกำหนดในการควบคุมจำนวนการลงทะเบียนเบอร์มือถือได้ไม่เกิน 5 เลขหมาย ต่อ 1 เลขที่บัตรประชาชน ต่อ 1 ผู้ให้บริการเท่านั้น (โดยหากประสงค์จะเปิดใช้งานซิมการ์ดเพิ่ม ผู้บริโภคจะต้องไปลงทะเบียนและยืนยันตัวตนที่ศูนย์บริการเอง) ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. ได้จัดทำแอปพลิเคชัน “3 ชั้น” เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการลงทะเบียนการใช้ซิมการ์ดของตนเอง และสามารถแจ้งเบอร์แปลกปลอมและเบอร์ที่ขาดหายไป หรือพร้อมทั้งสามารถบล็อกและปลดบล็อก การเปิดเบอร์ใหม่ด้วยตัวตนเอง อย่างไรก็ตาม หน้าที่การตรวจสอบและป้องกันไม่ควรถูกผลักให้เป็นภาระของผู้บริโภคทางเดียว สำนักงาน กสทช. ควรต้องมีการตรวจสอบหมายเลขบัตรประชาชนที่มีการลงทะเบียนซิมฯ เกินจำนวนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการกำกับให้ผู้ให้บริการเครือข่ายต้องมีมาตรการที่เข้มงวดและรัดกุมให้มากยิ่งขึ้นในการตรวจสอบและยืนยันตัวตนผู้ใช้ก่อนเปิดเบอร์โทรศัพท์ เพื่อป้องกันการถูกสวมรอยอีกทางหนึ่ง

¹¹ เข้าถึงได้จาก www.led.go.th/ebook/manual/34/#p=1

การย้ายถิ่นของประชากรช่วง Covid-19 : ความท้าทายของตลาดแรงงาน

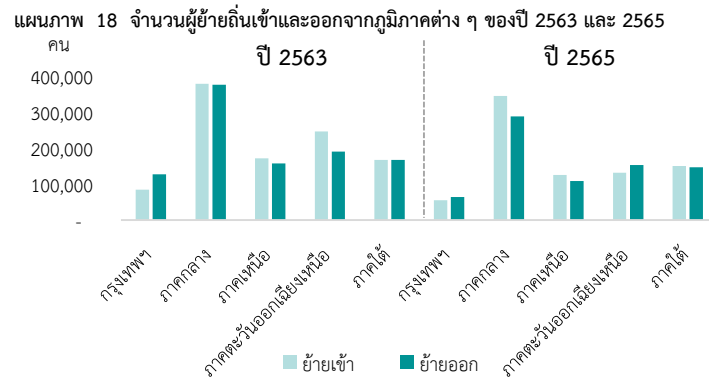
ผลกระทบจากช่วง COVID-19 ส่งผลต่อการย้ายถิ่นที่เพิ่มสูงขึ้น การย้ายถิ่นมีทั้งการย้ายถิ่นชั่วคราวและถาวร ซึ่งอาจทำให้ตลาดการจ้างงานมีปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้ในบางพื้นที่ แต่ในอีกแง่หนึ่งการย้ายถิ่นอาจช่วยให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่นั้น ๆ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมวางแผนการใช้ศักยภาพแรงงานในการยกระดับเศรษฐกิจระดับจังหวัด รวมถึงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้านการขาดแคลนแรงงานในบางสาขา

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในช่วง ปี 2563 – 2565 ส่งผลให้ประชากรจำนวนหนึ่งเคลื่อนย้ายจากแหล่งงานไปยังพื้นที่อื่น เนื่องจากการปิดโรงงานและสถานประกอบการ โดยปัจจุบันสถานการณ์ COVID-19 คลี่คลาย มีการเปิดประเทศ และเศรษฐกิจดีขึ้นตั้งแต่ช่วงกลางปี 2565 ทำให้ภาคธุรกิจเริ่มฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง และมีความต้องการแรงงานมากขึ้น โดยไตรมาสปี 2565 พบตำแหน่งงานว่างสูงถึง 9 หมื่นตำแหน่ง อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าวกลับมีผู้สมัครงานเพียง 1.6 หมื่นคน สะท้อนให้เห็นถึงภาวะการขาดแคลนแรงงานสอดคล้องกับผลการสำรวจความเชื่อมั่นผู้ประกอบการที่พิกในเดือนพฤษภาคม 2566 ที่ยังมีความกังวลต่อปัญหาการขาดแคลนแรงงานอยู่ ซึ่งหลายฝ่ายคาดการณ์ว่าการขาดแคลนแรงงานดังกล่าวเป็นผลจากแรงงานคืนถิ่นในช่วง COVID-19

เมื่อพิจารณาสถานการณ์การย้ายถิ่น¹² จากข้อมูลการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระหว่างปี 2562 - 2565 พบว่า ในช่วง COVID-19 เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรอย่างชัดเจน โดยปี 2563 มีประชากรเคลื่อนย้ายมากกว่า 1 ล้านคน จากช่วงก่อนหน้าที่มีจำนวนประมาณ 6 - 7 แสนคน และแม้ว่าสถานการณ์ในภาพรวมของปี 2564 ที่เริ่มมีการผ่อนคลายมาตรการเพิ่มขึ้นและส่งผลให้การย้ายถิ่นลดลงเหลือ 6.7 แสนคน แต่สถานการณ์ COVID-19 ที่มีการระบาดรุนแรงขึ้นอีกในช่วงปลายปี 2564 ถึงกลางปี 2565 ทำให้การย้ายถิ่นได้เพิ่มสูงขึ้นอีกครั้งประมาณ 8 แสนคน โดยหากพิจารณาการย้ายถิ่นสุทธิ (ประชากรย้ายถิ่นเข้า - ออก) พบว่า ในปี 2563 - 2564 มีการย้ายออกจากพื้นที่ กรุงเทพฯ ภาคกลาง และภาคใต้ โดยเฉพาะในจังหวัดขนาดใหญ่ที่เป็นตลาดงาน ซึ่งจังหวัดที่มีการย้ายออกสูงสุดคือ กรุงเทพฯและปริมณฑล รองลงมาคือ ชลบุรี เชียงใหม่ ภูเก็ต และระยอง ตามลำดับ สำหรับภูมิภาคที่มีการย้ายเข้าจะเป็นพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ขณะที่ ในปี 2565 ซึ่งเป็นปีที่เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว จึงเริ่มเห็นการเคลื่อนย้ายของประชากรออกจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปยังเมืองใหญ่มากขึ้น อาทิ กรุงเทพฯและปริมณฑล

¹² การย้ายถิ่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ กำหนดนิยาม คือ การที่ย้ายสถานที่อยู่อาศัยจากเขตเทศบาลอื่นหรือ อบต.อื่น หรือจาก ประเทศอื่น ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยครั้งสุดท้ายมายังเขตเทศบาลหรือ อบต. ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ปัจจุบัน การเปลี่ยนเขตเทศบาลหรือ อบต. เนื่องจาก การขยายเขตเทศบาลหรือแยกหมู่บ้าน โดยที่บุคคล หรือครัวเรือนนั้นยังอยู่ประจำที่เดิม และการย้ายสถานที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ไม่นับว่าเป็นการย้ายถิ่น

ที่มา : การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร ปี 2563 และ 2565 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาประชากรที่ย้ายถิ่นจาก COVID-19 ซึ่งการสำรวจไม่มีการระบุประชากรกลุ่มนี้ไว้อย่างชัดเจน แต่สามารถพิจารณาได้จากผู้ที่เคลื่อนย้ายมาอาศัยในพื้นที่ปัจจุบันมากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี ในปี 2565 หรือกล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่เคลื่อนย้ายมาอยู่ในพื้นที่ปัจจุบันตั้งแต่ปี 2563 และ 2564 โดยข้อมูลการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากรในปี 2565 พบว่า คนกลุ่มนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 2.1 ล้านคน และเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการย้ายถิ่นจาก COVID-19 พบว่า 1 ใน 3 ของประชากรย้ายถิ่นต้องการทำงานหารายได้ ซึ่งเกิดจากในช่วง COVID-19 มีการปิดสถานประกอบการ และเลิกจ้างงานเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม เมื่อแรงงานกลุ่มดังกล่าวเคลื่อนย้ายมาในพื้นที่ใหม่แล้ว พบว่า ครึ่งหนึ่งของประชากรย้ายถิ่นจาก COVID-19 ต้องการจะอาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ตลอดไป หรือกล่าวได้ว่าเป็นประชากรย้ายถิ่นถาวร โดยมีจำนวน 1.1 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.5 ของประชากรย้ายถิ่นจาก COVID-19 ทั้งหมด นอกจากนี้หากพิจารณาถิ่นฐานที่ประชากรย้ายถิ่นถาวรย้ายไปนั้น พบว่า 5.5 แสนคนเป็นการย้ายถิ่นกลับภูมิลำเนาเดิมของตน (การคืนถิ่น) ขณะที่อีก 5.0 แสนคนเป็นประชากรย้ายถิ่นจากไปอาศัยในพื้นที่อื่นที่ไม่ใช่ภูมิลำเนาเดิมของตน

ตาราง 12 ประชากรย้ายถิ่นจาก COVID-19

รูปแบบการย้ายถิ่น / สถานะการทำงาน	ประชากรย้ายถิ่นจาก COVID-19	
	จำนวน (ล้านคน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
ผู้มีงานทำ	1.34	63.7
ผู้ว่างงาน	0.03	1.4
นอกกำลังแรงงาน	0.54	25.6
อายุต่ำกว่า 15 ปี	0.19	9.2
รวม	2.11	100.0

ที่มา : การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร ปี 2565 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับ ประชากรย้ายถิ่นจาก COVID-19 ชั่วคราว ซึ่งมีจำนวน 1.0 ล้านคน พบว่า ปัจจุบันยังไม่ต้องการย้ายออกจากพื้นที่ โดยคนกลุ่มนี้ระบุว่า วางแผนที่จะอยู่ในพื้นที่ปัจจุบันระยะหนึ่ง โดย 8.1 แสนคน ต้องการจะอยู่ในพื้นที่ปัจจุบันมากกว่า 2 ปี ทำให้มีประชากรที่พร้อมจะย้ายถิ่นไปที่อื่นในระยะเวลาอันสั้นเพียง 1.9 แสนคนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาการทำงานของประชากรย้ายถิ่นจาก COVID-19 พบว่า เป็นกำลังแรงงาน 1.4 ล้านคน (ร้อยละ 65.2 ของประชากรย้ายถิ่นจาก COVID-19 ทั้งหมด) ปัจจุบันมีงานทำแล้วกว่า 1.3 ล้านคน และเป็นผู้ว่างงานเพียง 3 หมื่นคนเท่านั้น ซึ่งประชากรย้ายถิ่นจาก COVID-19 ที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานในภาคบริการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 58.1 ทั้งนี้ หากพิจารณาจากสถานภาพการทำงาน พบว่า ร้อยละ 16.3 เป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ และอีกร้อยละ 8.4 เป็นกลุ่มที่ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มจะเป็นแรงงานนอกระบบที่ขาดหลักประกันทางสังคม ทั้งนี้ หากพิจารณาระดับอายุ และการศึกษาของแรงงานย้ายถิ่น

ช่วง COVID-19 พบว่าส่วนใหญ่เป็นกำลังแรงงานอายุน้อย และมีการศึกษาสูง โดยกำลังแรงงานเกือบครึ่งหนึ่งอายุไม่เกิน 30 ปี และอีกร้อยละ 29.8 เป็นช่วงวัย 30 - 39 ปี ขณะที่กำลังแรงงานผู้สูงอายุมีเพียงร้อยละ 1.5 ขณะเดียวกันมากกว่า 1 ใน 3 หรือร้อยละ 39.1 จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาหรือสูงกว่า และมีกำลังแรงงานจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปถึงร้อยละ 26.9

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผลกระทบของ COVID-19 ที่ทำให้เกิดการว่างงานมากขึ้น และทำให้ประชากรมีการย้ายถิ่นมากขึ้นนั้น ครึ่งหนึ่งเป็นการเคลื่อนย้ายกลับภูมิลำเนาอย่างถาวร ขณะที่ประชากรย้ายถิ่นชั่วคราวส่วนใหญ่ก็ยังไม่ต้องการเคลื่อนย้ายไปทำงานในที่อื่น สถานการณ์ข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบต่อตลาดแรงงานและสังคมที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) การคาดหวังว่าจะให้แรงงานเคลื่อนย้ายช่วง COVID-19 กลับมาชดเชยการขาดแคลนแรงงานในปัจจุบันคงทำได้ยาก มีประชากรเพียง 1.9 แสนคน ที่ต้องการย้ายถิ่นภายใน 2 ปีข้างหน้า ซึ่งในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานเพียง 8.4 หมื่นคน 2) แรงงานที่กลับภูมิลำเนาจะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น โดยกำลังแรงงานย้ายถิ่นมีระดับการศึกษา/ทักษะที่ค่อนข้างสูง โดยร้อยละ 39.1 เป็นผู้จบการศึกษาระดับปวช. ขึ้นไป ที่มีความแตกต่างจากการคืนถิ่นในอดีตที่เป็นรูปแบบของการคืนถิ่นเพื่อเกษียณหรือคืนถิ่นในวัยชรา จึงอาจเป็นโอกาสที่สำคัญต่อการยกระดับทั้งทางด้านเศรษฐกิจและคุณภาพสังคมในระยะต่อไปจากการที่มีกำลังคนคุณภาพเข้าสู่พื้นที่มากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องมีมาตรการส่งเสริมและสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แรงงานกลุ่มนี้ 3) แรงงานที่เคลื่อนย้ายในช่วง COVID-19 ส่วนใหญ่ไม่มีสวัสดิการรองรับ ซึ่งไม่เพียงแต่จะกระทบต่อแรงงานยังกระทบต่อครอบครัวของแรงงานที่จะขาดหลักประกันอีกด้วย และ 4) การคืนถิ่นยังช่วยสร้างผลกระทบที่ดีเชิงสังคม อาทิ การช่วยให้เด็กอาศัยอยู่กับพ่อแม่มากขึ้น รวมทั้งผู้สูงอายุที่อาศัยในต่างจังหวัดมีผู้ดูแล แก้ปัญหาครอบครัวหัวงกลาง และทำให้ครอบครัวเข้มแข็งมากขึ้น

จากสถานการณ์ ผลกระทบของการย้ายถิ่นช่วง COVID-19 ต่อตลาดแรงงานข้างต้น นำมาสู่แนวทางที่ต้องให้ความสำคัญต่อไป คือ

1. **การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ภาคเอกชน** ต้องมีมาตรการจูงใจให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน ซึ่งการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า การที่แรงงานไม่เคลื่อนย้ายกลับไปเนื่องจากแรงจูงใจในด้านรายได้ในอาชีพเดิมยังไม่เพียงพอ รวมทั้งแรงงานเองมีต้นทุนการเคลื่อนย้ายแรงงานที่สูงขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่ภาครัฐอาจใช้โอกาสในช่วงการขาดแคลนแรงงาน ให้สถานประกอบการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีเพื่อทดแทนแรงงานที่หายไป ขณะเดียวกันบางอาชีพซึ่งเป็นอาชีพที่คนไทยไม่ทำ และใช้ทักษะต่ำอาจจำเป็นต้องพิจารณานำเข้าแรงงานต่างด้าวเพื่อมาประกอบอาชีพดังกล่าว ซึ่งแม้ว่าภาครัฐจะมีการทำ MOU กับกลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม) ในการนำเข้าแรงงานทักษะต่ำอยู่แล้ว แต่อาจต้องพิจารณานำเข้าเพิ่มเติมหากปัญหาการขาดแคลนแรงงานทักษะต่ำมีความรุนแรงขึ้น

2. **การดึงศักยภาพของแรงงานคืนถิ่น** แรงงานคืนถิ่นส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มีระดับการศึกษานานกลาง - สูง ภาครัฐต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนในพื้นที่ให้เพิ่มมากขึ้น โดยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ได้มีการให้ความสำคัญกับการเพิ่มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาค

การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก รวมถึงการสร้างความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐานโลจิสติกส์ และ ดิจิทัล สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน ที่จะเป็นการส่งเสริมให้พื้นที่ที่มีความพร้อม ในการรองรับการลงทุน ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องไปถึงการสร้างงานในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

3. การส่งเสริมให้แรงงานทุกคนได้รับความคุ้มครองทางสังคม จากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดฯ ทำให้แรงงานจำนวนมากมีการเคลื่อนย้ายออกไปยังพื้นที่ต่าง ๆ โดยแรงงานย้ายถิ่นจาก COVID-19 เกือบ 1 ใน 4 ยังเป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพอิสระอยู่ แม้ว่าจะมีสัดส่วนที่ลดลงจากปีก่อนหน้าแล้ว ซึ่งภาครัฐยังต้องเร่งส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้แรงงานอิสระกลุ่มดังกล่าวที่เคยเป็นสมาชิกกองทุนประกันสังคมได้คงสภาพสมาชิกต่อไป หรือดำเนินการเชิงรุกสำหรับกลุ่มแรงงานอิสระใหม่ให้ยังคงได้รับความคุ้มครองทางสังคมอย่างต่อเนื่อง ผ่านการคุ้มครองในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ม.39 ม.40 กองทุนการออมแห่งชาติ

4. การขยายบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งในท้องถิ่น จากการเคลื่อนย้ายของประชากรกลับไปยังท้องถิ่นซึ่งแรงงานที่เคลื่อนย้ายส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่อายุไม่มาก และมีการศึกษาสูง จึงถือเป็นพลังสำคัญที่ช่วยยกระดับความเข้มแข็งของชุมชนให้ดีขึ้นได้ ซึ่งต้องมีการดึงศักยภาพของคนกลุ่มนี้ให้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชน โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการร่วมกันในการทำงานเพื่อพัฒนาพื้นที่ชุมชนของตนเอง

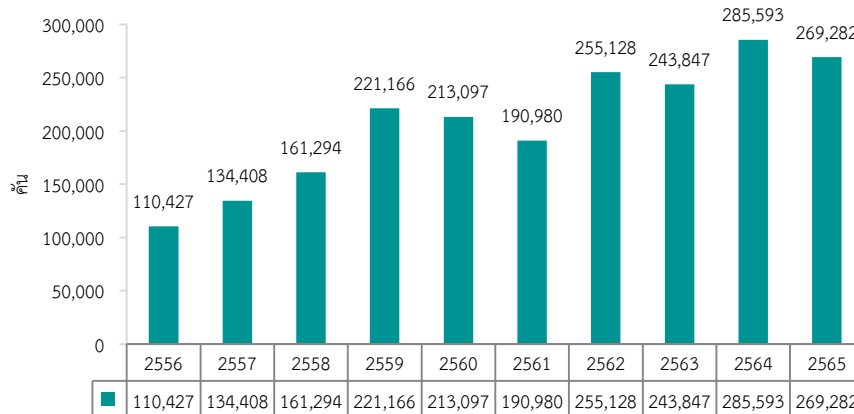

จัดการซากรถยนต์อย่างไร เมื่อรถ EV มาแทนที่

ความนิยมใช้รถยนต์ EV ของคนไทยที่มีเพิ่มขึ้น ประกอบกับรถยนต์เก่าที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ในอนาคตประเทศไทยจะมีรถยนต์ที่ถูกเลิกใช้งานและกลายเป็นซากมากขึ้น ซึ่งต้องการการกำจัดที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากชิ้นส่วนรถยนต์บางส่วนสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ แต่ขณะเดียวกันยังมีชิ้นส่วนที่เป็นอันตราย และต้องการการควบคุม ทำให้ไทยจำเป็นต้องมีกฎระเบียบหรือข้อบังคับในการจัดการซากรถยนต์บนหลักการของการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การจัดการซากรถยนต์มีประสิทธิภาพ และจะช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น

ปัจจุบันการใช้รถยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV) เป็นกระแสที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างมาก ข้อมูลจาก Global EV Outlook 2023 ระบุว่า ในปี 2565 ยอดขายรถยนต์ EV ทั่วโลกมีกว่า 10 ล้านคัน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14 ของยอดขายรถยนต์ใหม่ทั้งหมด โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5 ในปี 2563 ทำให้ภาพรวมในปี 2565 ทั่วโลกมีการใช้รถยนต์ EV เกือบ 30 ล้านคัน และคาดการณ์ว่าทั่วโลกจะมีรถยนต์ EV เพิ่มขึ้นเป็น 240 ล้านคัน ในปี 2573 สำหรับประเทศไทย ข้อมูลของกรมการขนส่งทางบกช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม 2566 พบว่ามีการจดทะเบียนรถยนต์ EV รวมกว่า 32,450 คัน หรือประมาณร้อยละ 10 ของรถยนต์ที่จดทะเบียนทั้งหมด การเติบโตของรถยนต์ EV ของไทยส่วนหนึ่งเกิดจากมาตรการส่งเสริมการใช้รถยนต์ EV ของภาครัฐที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรม EV ในประเทศและการผันผวนของราคาน้ำมัน โดยมีการคาดการณ์ว่าสัดส่วนรถยนต์ EV ในตลาดรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน ของประเทศไทยจะขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 34 ภายในปี 2573¹³ อย่างไรก็ตาม แม้การเพิ่มขึ้นของรถยนต์ EV จะส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม และช่วยลดมลพิษในด้านต่าง ๆ แต่รถยนต์ EV ที่เพิ่มขึ้นยังหมายถึง รถยนต์สันดาปจะถูกแทนที่และเลิกใช้งานเป็นจำนวนมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ หากพิจารณาอัตราการเลิกใช้รถยนต์ในปัจจุบันจากจำนวนรถยนต์ที่หายออกไปจากระบบทะเบียนและภาษีรถยนต์ ในปี 2565 พบว่า มีรถยนต์ถูกเลิกใช้งานกว่า 2.7 แสนคัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 กว่า 1 เท่าตัว ขณะเดียวกันรถยนต์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน 42 ล้านคัน ยังมีรถยนต์ที่มีอายุมากกว่า 20 ปี กว่า 5 ล้านคัน ซึ่งในอีก 20 ปีข้างหน้า จะเพิ่มเป็น 16 ล้านคัน

แผนภาพ 19 จำนวนรถยนต์ที่หายออกไปจากระบบทะเบียนและภาษีรถยนต์

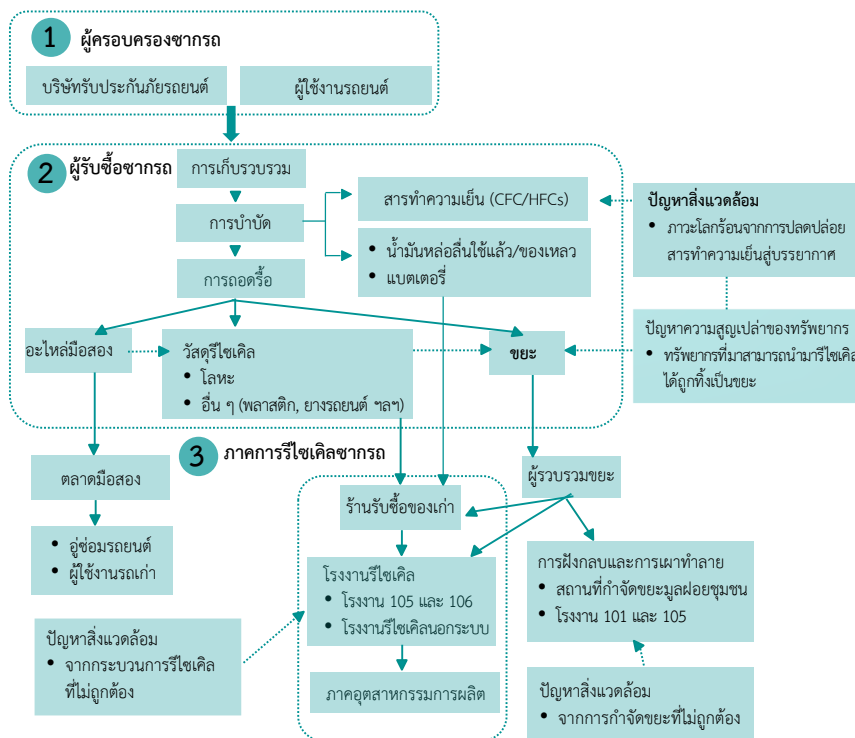

ที่มา : กรมการขนส่งทางบก ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

¹³ ส่องตลาด EV ในประเทศไทย: 3 ปัจจัยเร่ง 4 ปัจจัยท้าทายยานยนต์แห่งอนาคต โดย KKP Research เกียรติดนัยกันทร

การมีซากรถยนต์หรือรถเลิกใช้งานเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องมีระบบการจัดการที่เหมาะสม เนื่องจากส่วนประกอบของรถยนต์สามารถนำมาใช้ประโยชน์และก่อให้เกิดโทษได้ โดยร้อยละ 75 ของส่วนประกอบของรถยนต์เป็นชิ้นส่วนที่สามารถนำเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ (remanufacturing) หรือเอาชิ้นส่วนที่ยังใช้ได้อยู่มาใช้ร่วมกับชิ้นส่วนอื่น เช่น เครื่องยนต์ อะไหล่ต่าง ๆ และกระบวนการนำกลับมาใช้ซ้ำ (recycling) หรือแปลงชิ้นส่วนให้กลับเป็นวัตถุดิบเพื่อนำมาใช้อีกครั้ง เช่น โลหะกลุ่มเหล็ก พลาสติก และแก้ว ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน และทดแทนการนำเข้าวัตถุดิบอุตสาหกรรม โดยเฉพาะเหล็ก ขณะที่ส่วนประกอบอีกร้อยละ 25 ไม่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้ และเป็นอันตราย เช่น สารทำความเย็น น้ำมันหล่อลื่น และแบตเตอรี่ จะต้องมีการกำจัดอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาวงจรการจัดการซากรถยนต์ของไทย¹⁴ พบว่า การจัดการซากรถยนต์ในไทยส่วนใหญ่เป็นการจัดการที่ยังไม่ได้มาตรฐาน โดยผู้ประกอบการที่จัดการซากรถยนต์มีความรู้ความเข้าใจจำกัด โดยเฉพาะการจัดการของเสียที่ถูกต้อง ซึ่งการจัดการซากรถในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมใน 3 รูปแบบ คือ 1) กระบวนการที่ผู้ซื้อซากรถถอดรื้อชิ้นส่วนและไม่สามารถจัดการของเสียอันตรายได้ อาทิ สารทำความเย็น น้ำมันหล่อลื่น แบตเตอรี่ 2) การแยกส่วนประกอบที่ไม่มีมูลค่าทิ้งเป็นขยะในชุมชนและถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง อาทิ ถังลมนิรภัย และ 3) กระบวนการที่ผู้ซื้อซากรถยนต์ส่งให้โรงงานรีไซเคิลซากรถยนต์ แต่กระบวนการรีไซเคิลของโรงงานดังกล่าวไม่ถูกวิธี โดยเฉพาะโรงงานนอกระบบ ซึ่งการจัดการของเสียอันตรายที่เกิดจากซากรถยนต์ที่ไม่เหมาะสม มักเป็นภาระที่ตกอยู่กับท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งมีต้นทุนการจัดการประมาณ 4,000 – 5,000 บาท ไปจนถึง 150,000 บาท ต่อของเสียอันตราย 1 ตัน

แผนภาพ 20 วงจรการจัดการซากรถยนต์

ที่มา : รายงานวิจัย เรื่อง รถยนต์ใช้แล้วไปไหน? บทบาทของภาคธุรกิจเชิงกงและธุรกิจรีไซเคิลในการจัดการซากรถยนต์ในประเทศไทย โดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2563)

¹⁴ รายงานวิจัย เรื่อง รถยนต์ใช้แล้วไปไหน? บทบาทของภาคธุรกิจเชิงกงและธุรกิจรีไซเคิลในการจัดการซากรถยนต์ในประเทศไทย โดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2563)

สำหรับสาเหตุที่การจัดการซากกรณียของไทยยังขาดมาตรฐาน ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดข้อมูลภายในการควบคุมการจัดการซากกรณีย โดยกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการซากกรณียประกอบด้วย พระราชบัญญัติกรณีย พ.ศ. 2522 ที่มีสาระสำคัญเพื่อการควบคุมการใช้งานกรณีย ซึ่ง พ.ร.บ. ดังกล่าวกำหนดคำจำกัดความกรณียที่เลิกใช้งานแล้วว่า เป็นกรณียที่ผู้ครอบครองไม่ประสงค์ หรือไม่สามารถขออนุญาตต่อทะเบียนหรือชำระภาษีประจำปีได้ แต่ไม่มีข้อกำหนดว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรกับกรณียที่เลิกใช้งานแล้ว ขณะที่การจัดการซากกรณีย มีเพียงพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ที่เป็นข้อกำหนดโทษกับผู้นำซากกรณียไปจอดทิ้งไว้ในสถานที่ต่าง ๆ ในด้านการกำกับดูแลการจัดการของเสียอันตรายตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เป็นการบังคับให้มีการจัดการของเสียอันตรายในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีผลบังคับใช้กับโรงงานที่มีเครื่องจักร 5 แรงม้า และสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 7 คนขึ้นไป ขณะที่อยู่ซ่อมกรณียขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมากไม่ถูกบังคับด้วยกฎหมายดังกล่าว ด้านบทลงโทษ พบว่า การทิ้งวางหรือกองซากกรณียบนถนนหรือสถานสาธารณะมีโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท ขณะที่ ผู้ที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดต้องถิ่นในเรื่องการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยที่เป็นอันตรายจากชุมชน¹⁵ มีโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท และการกำหนดให้โรงงานควบคุมของเสียอันตราย โรงงานที่ฝ่าฝืนมีค่าปรับไม่เกิน 100,000 บาท

จะเห็นได้ว่า การจัดการซากกรณียของไทยยังไม่มีมาตรฐานชัดเจน มีเพียงกฎหมายที่อาจเกี่ยวข้อง ซึ่งกำหนดเงื่อนไขไว้กว้าง ๆ และมีบทลงโทษที่ไม่รุนแรง ขณะที่ในต่างประเทศมีการให้ความสำคัญกับการจัดการซากกรณียที่เลิกใช้งานแล้วอย่างชัดเจน โดยมีการออกกฎหมาย/ข้อบังคับในการจัดการกรณียที่หมดอายุการใช้งานเพื่อควบคุมให้การจัดการซากกรณียได้เป็นไปอย่างเหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นการให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด ดังนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีกฎระเบียบหรือข้อบังคับในการจัดการซากกรณียบนหลักการของการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งกฎหมายต้องระบุผู้รับผิดชอบในการจัดการซากกรณีย ไม่ว่าจะเป็นบริษัทผู้ผลิตกรณีย หรือการรับผิดชอบร่วมกันของผู้บริโภคในการจ่ายค่าจัดการซากกรณีย การเก็บรวบรวมกรณียที่เลิกใช้งานแล้ว และการบำบัดของเสียอันตรายที่เกิดจากซากกรณีย ตลอดจนการพิจารณาให้มีบทลงโทษในกรณีการจัดการที่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การออกแบบโดยใช้ส่วนประกอบที่สามารถรีไซเคิลได้ และใช้วิธีการรีไซเคิลที่ไม่ซับซ้อน ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการแยกชิ้นส่วน

ทั้งนี้ นอกจากการพิจารณาออกกฎหมายการจัดการซากกรณีย ยังมีประเด็นที่ต้องคำนึงถึงเพิ่มเติม คือ

1. การส่งเสริมให้มีสถานประกอบการจัดการซากกรณีย ซึ่งปัจจุบันสถานประกอบการที่สามารถจัดการซากกรณียแบบครบวงจรและได้มาตรฐานในประเทศมีจำนวนเพียง 2 แห่ง เท่านั้น
2. ต้นทุนในการซื้อกรณียที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากกรณียบางประเภทถูกใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งการให้ผู้ผลิตรับผิดชอบต่อการจัดการซากกรณีย อาจเกิดการผลักภาระไปยังผู้บริโภคโดยการเพิ่มราคาสินค้า หรือในกรณีให้ผู้บริโภคร่วมจ่ายอาจทำให้ผู้บริโภคโดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยมีต้นทุนเพิ่มขึ้น
3. การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่ต้องกำกับดูแล โดยกรณียอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงคมนาคม ขณะที่การผลิตอยู่ที่กระทรวงอุตสาหกรรม และการจัดการของเสียอันตรายอยู่ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

¹⁵ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 73/1

การจัดการซากรถยนต์เก่าในต่างประเทศ

สหภาพยุโรป

ระเบียบ ELV (Directive 2000/53/EC) มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากรถยนต์ที่หมดอายุการใช้งาน ด้วยการใช้ซ้ำ การรีไซเคิล และการหมุนเวียนซากรถ/ชิ้นส่วนกลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ตลอดวงจรชีวิตของรถยนต์นั้น โดยเฉพาะการจัดการ/บำบัดซากรถยนต์ ทั้งนี้ ระเบียบ ELV ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (EPR) รวมทั้งมีข้อกำหนดในการจัดการซากรถยนต์หมดอายุ 6 ประเด็น คือ 1) การป้องกันการก่อของเสีย โดยรถยนต์และส่วนประกอบหลังวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ต้องไม่มีส่วนประกอบของตะกั่ว พรอท แคดเมียม โครเมียมเฮกซะวาเลนต์ 2) การเก็บรวบรวม โดยผู้ผลิตต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น 3) การกำจัดของเสีย จะต้องดำเนินการโดยผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น ซึ่งมีการกำหนดมาตรฐานไว้ชัดเจน 4) การกำหนดเป้าหมายการใช้ซ้ำ การนำทรัพยากรกลับคืน การรีไซเคิล โดยการนำทรัพยากรกลับคืนต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และการใช้ซ้ำและรีไซเคิลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85 5) ผู้ผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนต้องใช้รหัสมาตรฐานบ่งชี้ส่วนประกอบเพื่อให้แยกชิ้นส่วนได้ง่ายขึ้น และ 6) ต้องมีการรายงานข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

ญี่ปุ่น

มีการจัดทำกฎหมายรีไซเคิลรถยนต์ที่หมดอายุ (Act on Recycling, etc. of End-of-Life Vehicles) โดยกำหนดให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้ารถยนต์ต้องรับผิดชอบในการจัดการของเสียกลุ่มสารฟลูออโรคาร์บอน (Fluorocarbons) ซึ่งเป็นสารทำความเย็นในระบบปรับอากาศรถยนต์ การทำลายและรีไซเคิลถุงลมนิรภัย (Airbags) และเศษซากที่เหลือจากการบัดดัดและคัดแยกของรถยนต์ที่หมดอายุนอกจากนี้ รถยนต์ใหม่ที่จะจำหน่ายหลังปี พ.ศ. 2548 ต้องลดและยกเลิกการใช้สารอันตรายประเภทตะกั่ว พรอท แคดเมียม และโครเมียม

ที่มา: รายงานวิจัย เรื่อง รถยนต์ใช้แล้วไปไหน? บทบาทของภาครัฐกิจเชิงรุกและธุรกิจรีไซเคิลในการจัดการซากรถยนต์ในประเทศไทย โดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2563)

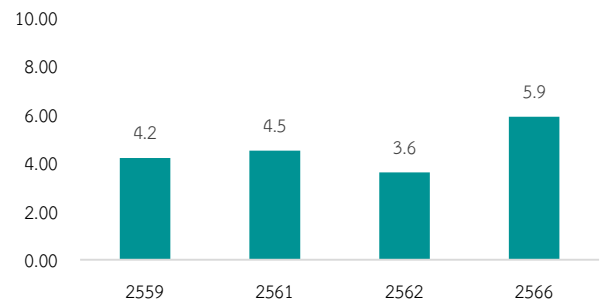

LGBTQ+: หลากหลายที่ไม่แตกต่าง เพื่อเปิดกว้างสู่ความเสมอภาคทางเพศ

การยอมรับและเปิดกว้างต่อความหลากหลายทางเพศมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม กลุ่ม LGBTQ+ ยังคงต้องเผชิญกับการกีดกันหรือการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม ทั้งในด้านสังคมและด้านสิทธิที่ยังคงเป็นประเด็นท้าทายของสังคมไทย ซึ่งจำเป็นต้องเสริมสร้างการยอมรับและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในสังคม

ปัจจุบันความเท่าเทียมทางเพศไม่ได้คำนึงถึงเพศหญิงหรือชายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือกลุ่ม LGBTQ+¹⁶ โดยจากการสำรวจของ Ipsos¹⁷ ในปี 2566 ใน 30 ประเทศพบว่า กลุ่ม LGBTQ+ มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 9 ขณะที่ประเทศไทยแม้จะไม่ปรากฏข้อมูลทางการ แต่จากข้อมูลของ LGBT Capital และ Ipsos พบว่าในปี 2566 ไทยคาดว่าจะมีจำนวนประชากร LGBTQ+ ประมาณ 5.9 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2559 ที่มีจำนวนเพียง 4.2 ล้านคน ปรากฏการณ์การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร LGBTQ+ ส่วนหนึ่งเกิดทั่วโลก รวมทั้งสังคมไทยที่มีการยอมรับและเปิดกว้างต่อความหลากหลายทางเพศมากขึ้น ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยในส่วนของภาครัฐ มีการออกพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ที่มีเป้าหมายให้ความคุ้มครองที่ครอบคลุมกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศให้สามารถดำรงสถานะของตนอยู่ในสังคมไทยได้อย่างเท่าเทียม เสมอภาค อีกทั้งยังต้องการเปิดช่องทางที่สะดวกและรวดเร็วเพื่อร้องขอความเป็นธรรมให้กับผู้ตกเป็นเหยื่อของการเลือกปฏิบัติ ปัจจุบันประเทศไทยมีการผลักดันกฎหมายส่งเสริมสิทธิของกลุ่ม LGBTQ+ โดยมีร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สมรสเท่าเทียม) ซึ่งอยู่ระหว่างรอการพิจารณา ทั้งนี้ ร่างกฎหมาย 2 ร่าง ให้ความสำคัญกับการจดทะเบียนสมรสและเป็นผู้สมรสตามกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้ ได้รับสิทธิในการรับบุตรบุญธรรมร่วมกัน สิทธิในการจัดการทรัพย์สิน สิทธิในการเป็นทายาทโดยธรรมในการรับมรดกจากคู่ชีวิต และสิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสถาบันการศึกษาหลายแห่งที่มีการอนุญาตให้นักศึกษาและบัณฑิตสามารถแต่งกายตามเพศวิถีของตนได้ ในขณะเดียวกันภาคเอกชน บางบริษัทเริ่มมีนโยบายส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของ LGBTQ+ อาทิ สวัสดิการด้านสุขภาพไปยังคู่ชีวิตโดยไม่จำกัดเพศ อีกทั้งการขยายตัวของภาพยนตร์และรายการโทรทัศน์ ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของเพศเดียวกัน โดยเฉพาะซีรีส์วายซึ่งข้อมูลจาก LINE Thailand Business 2020 พบว่า

แผนภาพ 21 จำนวนคาดการณ์ของประชากร LGBTQ+ ในประเทศไทย ปี 2559 – 2566 (ล้านคน)

ที่มา : LGBT Capital และ Ipsos 2023

¹⁶ L (Lesbian) คือ ผู้หญิงที่มีรสนิยมชอบผู้หญิง G (Gay male) คือ ผู้ชายที่มีรสนิยมชอบผู้ชาย B (Bisexual) คือ คนที่มีรสนิยมสามารถชอบได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย T (Transgender) คือ บุคคลข้ามเพศ การเปลี่ยนแปลงเพศสภาพของตนไปเป็นเพศตรงข้าม เช่น ผู้หญิงที่ข้ามเพศมาจากผู้ชาย Q (Queer/Questioning) คือ คนที่ไม่ได้จำกัดกรอบรสนิยมว่าชอบเพศไหน และเครื่องหมาย + (พลัส) คือ ความหลากหลายทางเพศด้านอื่น ๆ อาทิ I (Intersex) คือ กลุ่มคนที่มีสองเพศ และ A (Asexual) คือ กลุ่มคนที่ไม่รู้สึกดึงดูดทางเพศกับผู้อื่น

¹⁷ ผลสำรวจออนไลน์ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 จำนวน 22,514 คน อายุระหว่าง 16 - 74 ปี

มีจำนวนผู้ชมผ่าน LINE TV มากถึง 18.9 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนมากกว่า 3 เท่าตัว โดยกลุ่มผู้ชมมีทั้งคนรุ่นใหม่ และกลุ่มผู้สูงอายุอีกด้วย สะท้อนให้เห็นถึงการเปิดรับความหลากหลายทางเพศมากยิ่งขึ้นในสังคม

ตาราง 13 เปรียบเทียบสิทธิของร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สมรสเท่าเทียม)

สิทธิ	ร่าง พ.ร.บ. คู่ชีวิตฯ	ร่างสมรสเท่าเทียมฯ
สถานะตามกฎหมาย	คู่ชีวิต	คู่สมรส
สถานะทางเพศ	คู่รักเพศเดียวกันโดยกำเนิด	คู่รักต่างเพศ คู่รักเพศเดียวกัน และคู่รักเพศหลากหลาย
อายุขั้นต่ำตามกฎหมาย	17 ปี	เสนอปรับอายุ 18 ปี
สัญชาติ	บุคคลทั้งสองมีสัญชาติไทย	บุคคลทั้งสองมีสัญชาติไทย หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสัญชาติไทย
สิทธิของคู่ต่างชาติเปลี่ยนเป็นสัญชาติไทย	×	✓
การหมั้น และรับหมั้น		
สิทธิการอุ้มบุญ		
การจัดการสินทรัพย์ร่วม	✓	✓
การเรียกร้องค่าอุปการะ		
การให้ - รับมรดก		
สิทธิดำเนินคดีอาญาแทนคู่		
การฟ้องเลิกการเป็นคู่ / หย่า		
การรับบุตรบุญธรรม	ให้นำบทบัญญัติ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคู่สมรสมาบังคับใช้อนุโลม	✓
สิทธิใช้นามสกุลของอีกฝ่าย		
สิทธิเซ็นยินยอมรักษาพยาบาลอีกฝ่าย		
การเข้าถึงสวัสดิการอีกฝ่ายในฐานะคู่สมรส		
สิทธิการจัดการศพอีกฝ่ายที่เสียชีวิต		
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียน	เสียค่าธรรมเนียม	ไม่เสียค่าธรรมเนียม

ที่มา : คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ

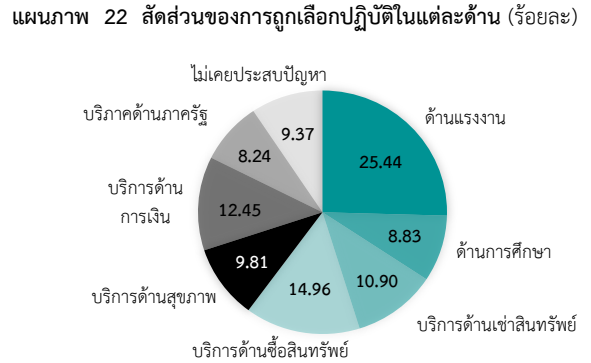
อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการเปิดรับต่อความหลากหลายทางเพศ รวมทั้งการออกกฎหมายไม่ได้เป็นที่ประจักษ์ทางสังคมว่ากลุ่ม LGBTQ+ นั้น จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติ โดยกรณีของต่างประเทศ อาทิ โปรตุเกส แม้จะมีการบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการเลือกปฏิบัติจากกรณีทางเพศ แต่จากผลการสำรวจของ Sait Bayrakdar and Andrew King ในปี 2565 พบว่า ร้อยละ 51.87 ของกลุ่มตัวอย่าง LGBTQ+ ชาวโปรตุเกส¹⁸ ยังคงมีความรู้สึกถึงการถูกเลือกปฏิบัติจากบุคคลรอบข้าง ขณะที่ประเทศบราซิล ที่มีกฎหมายส่งเสริมและคุ้มครองอย่างครอบคลุมทุกด้าน แต่จากรายงาน Grupo Gay da Bahia (GGB) ในปี 2563 พบว่า มีอัตราเหยื่อเสียชีวิตจากความรุนแรงและฆาตกรรม LGBTQ+ จำนวนทั้งสิ้น 461 ราย และฆ่าตัวตายอีกจำนวน 13 ราย โดยมีสาเหตุมาจากความเกลียดกลัวคนรักเพศเดียวกัน (Homophobia) การเกลียดกลัวคนข้ามเพศ และกลุ่มต่อต้านทางศาสนา

สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันยังคงพบปัญหาการเลือกปฏิบัติในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง จากรายงานการศึกษาของ World bank ในปี 2561 พบว่า ร้อยละ 90.63 ของกลุ่มตัวอย่าง¹⁹ ประสบปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติ ซึ่งพบได้ตั้งแต่ในระดับครอบครัว จากรายงานโครงการสหประชาชาติ (UNDP) ในปี 2562 พบว่า ร้อยละ 47.5 เคยถูกคนในครอบครัวสั่งห้ามไม่ให้แสดงออกทางเพศ อาทิ การประพฤติตัว การพูด หรือการแต่งกาย ขณะที่ระดับวัยเรียน

¹⁸ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,063 คน

¹⁹ กลุ่มตัวอย่างระบุเพศในกลุ่มย่อยของ Lesbian Gay male และ Transgender

และวัยศึกษา จากรายงาน Economic Inclusion of LGBTI Groups in Thailand²⁰ ของธนาคารโลก พบว่า เยาวชน LGBTQ+ ร้อยละ 8.83 เคยถูกเลือกปฏิบัติในการคัดเลือกรับเข้าเรียน นักศึกษา เข้าเรียนหรือแนะนำการศึกษาต่อ ในบางสาขาวิชาที่สนใจ รวมทั้งมีการกดดันให้ระมัดระวังเรื่องกิริยาท่าทาง ซึ่งถือเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพ ในการแสดงออกทางเพศในสถานศึกษา จนกระทั่งเข้าสู่ระดับวัยทำงาน พบว่า ร้อยละ 25.44 ถูกปฏิเสธการรับเข้า ทำงานตั้งแต่ขั้นตอนสมัครคัดเลือก ส่งผลให้ต้องปกปิด ทัศนคติทางเพศของตน รวมทั้งเผชิญปัญหาการคุกคาม ทางเพศในที่ทำงาน อาทิ การพูดล้อเลียนทางเพศ การส่งข้อความ อนาคต การล่วงละเมิดทางร่างกาย ขณะที่ด้านการใช้ชีวิต พบว่า การขาดกฎหมายรองรับทำให้กลุ่ม LGBTQ+ ไม่สามารถ เข้าถึงบริการ และสวัสดิการที่เท่าเทียมกับเพศอื่น ได้แก่ บริการ ด้านการซื้อและเช่าทรัพย์สินร่วม อาทิ การทำนิติกรรมหรือ กู้ร่วมกันในฐานะคู่สมรส บริการด้านการเงิน อาทิ การไม่มีสิทธิ เข้าถึงการลดหย่อนภาษีของอีกฝ่าย สิทธิการรับมรดกของบุตร บุณธรรม การบริการด้านสุขภาพหรือประกันชีวิต อาทิ การไม่สามารถยกประโยชน์ให้แก่คู่ชีวิตได้ แม้กฎหมาย จะกำหนดสิทธิว่าเป็นคู่ได้ แต่ในทางปฏิบัติของบริษัทประกันชีวิตแล้ว ส่วนใหญ่จะกำหนดให้ผู้รับประโยชน์ต้องมีความผูกพันเกี่ยวข้องกับทางครอบครัวหรือเครือญาติ และบริการด้านภาครัฐ อาทิ การถูกปฏิเสธการเดินทาง ไปต่างประเทศเนื่องจากเพศในหนังสือเดินทางไม่ตรงกับตัวตนที่ปรากฏ

ที่มา : ข้อมูลจาก World bank ประมวลผลโดย กชส.

ทั้งนี้ การเลือกปฏิบัติส่งผลกระทบต่อกลุ่ม LGBTQ+ หลายด้าน จากผลการสำรวจของคิด for คิดส์ : ศูนย์ความรู้นโยบายเด็กและครอบครัว ร่วมกับ สำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในปี 2565 พบว่า กลุ่มเยาวชน LGBTQ+ ที่ถูกเลือกปฏิบัติร้อยละ 50.5 มีความเครียดสูง รู้สึกโดดเดี่ยว และรู้สึกตัวตนเอง มีคุณค่าความเชื่อมั่นในตนเองต่ำซึ่งอาจมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิตในเด็กและ เยาวชนภายหลัง สอดคล้องกับรายงานโครงการสหประชาชาติ (UNDP) ในปี 2562 ที่พบว่า ร้อยละ 48.5 กลุ่ม LGBTQ+ วัยแรงงาน มีปัญหาทางด้านอารมณ์ เคยคิดฆ่าตัวตาย จากความเครียดที่ต้องพยายามปิดบังการแสดงออกทางเพศ เพื่อหลีกเลี่ยงอคติทางเพศซ้ำ ๆ จากประสบการณ์เคยถูกปฏิเสธเข้าทำงานหรือเลื่อนตำแหน่ง ซึ่งกว่าร้อยละ 21.9 ยังระบุอีกว่า สถานที่ทำงานมีนโยบาย ความเท่าเทียมทางเพศ แต่ยังขาดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ

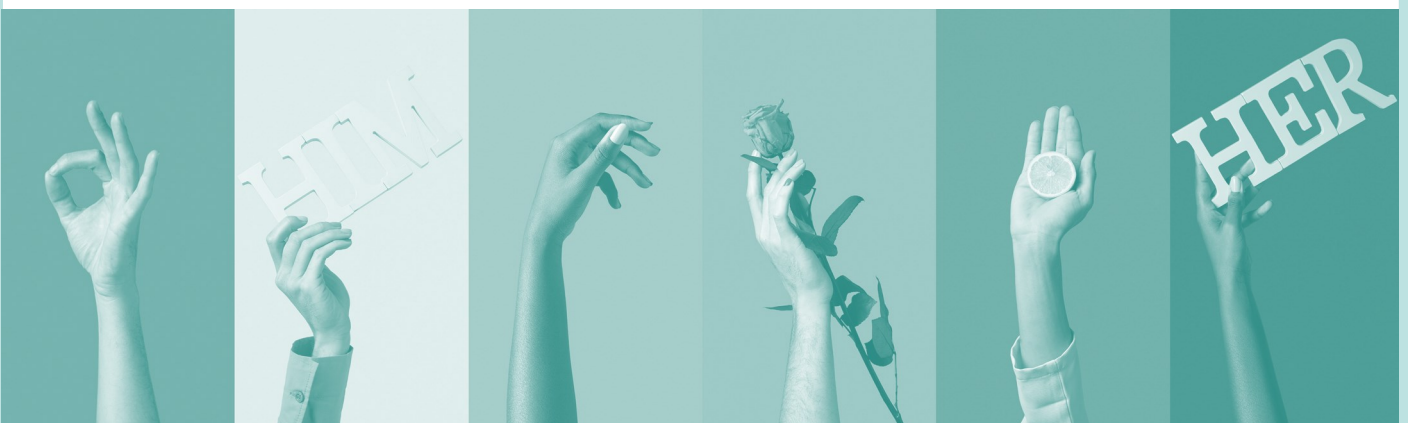
ดังนั้น เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่ระบุว่า การเลือกปฏิบัติต่อบุคคล โดยไม่เป็นธรรม รวมทั้งการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศจะกระทำไม่ได้ ไทยจึงต้องให้ความสำคัญต่อการออกกฎหมาย เพื่อให้ LGBTQ+ ได้รับสิทธิอย่างเท่าเทียม ดังเช่นประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศ อาทิ ประเทศเนเธอร์แลนด์ หรือ แคนาดา ที่มีกฎหมายสมรสเท่าเทียม และกฎหมายอื่นเพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติ โดยทั้งสองประเทศมีการออก กฎหมายห้ามเลือกปฏิบัติในการแสดงออกทางเพศ การกำหนดกฎหมายให้โรงเรียนปราศจากเลือกปฏิบัติทางเพศ อย่างเคร่งครัด รวมทั้งการมีกฎหมายคุ้มครองแรงงาน LGBTQ+ ในสถานที่ทำงาน ขณะเดียวกัน สิ่งสำคัญที่สุด คือ ต้องเปิดรับและเข้าใจในวิถีของความหลากหลายทางเพศ ซึ่งต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ 1) ครอบครัว การศึกษาค้นหาข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับ ความหลากหลายทางเพศนั้น จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจต่อกันหรือสมาชิกคนในครอบครัว ที่เป็น LGBTQ+ อย่างถูกต้อง การรับฟัง การพูดคุยด้วยทัศนคติที่ดี จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสนทนา เพื่อเปิดเผย

²⁰ World bank, (2018), รายงาน Economic Inclusion of LGBTI Groups in Thailand.

ความรู้สึก แบ่งปันความคิด ประสบการณ์ ภายในครอบครัว พร้อมให้คำแนะนำปรึกษาโดยปราศจากอคติทางเพศ เพราะการยอมรับและสนับสนุนจากครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญในการเสริมสร้างความมั่นใจในการแสดงออก ไม่ต้องคอยปิดบังตัวตนทางเพศ 2) **สถานศึกษาหรือโรงเรียน** จำเป็นต้องให้ความรู้เกี่ยวกับด้านสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ แก่นักเรียน นักศึกษา ครู หรือบุคลากรในสถานศึกษา พัฒนาปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้คำนึงถึงมิติความหลากหลายทางเพศ ครูควรเพิ่มบทบาทคอยทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรม พร้อมให้การช่วยเหลือแก้ไขอย่างเหมาะสม เพื่อให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยและเข้าใจเรื่องเพศสภาพของผู้เรียนทุกกลุ่ม 3) **สถานที่ทำงาน** ส่งเสริมผู้ประกอบการและลูกจ้างให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ พัฒนานโยบายที่เน้นป้องกันการถูกเลือกปฏิบัติ การคุกคามทางเพศในที่ทำงาน และสามารถเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี 4) **กฎหมาย** เร่งรัดการออกกฎหมายเพื่อให้กลุ่ม LGBTQ+ ได้รับสิทธิต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกับเพศอื่น อาทิ การรับบุตรบุญธรรม การจัดการทรัพย์สินร่วม และการเข้าถึงสวัสดิการของอีกฝ่ายในฐานะคู่สมรส รวมทั้งส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิความเท่าเทียมทางเพศแก่ประชาชนทุกกลุ่ม และควรมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประชากร LGBTQ+ ในแบบสำรวจทางสถิติประชากรของชาติ เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในอนาคต และ 5) **การสร้างความตระหนักรู้ทางสังคม** โดยเน้นสร้างการมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมทางสังคม อาทิ การรณรงค์วัน Pride Month การจัดงานสาธารณะ หรือการอบรมให้ความรู้สุขภาพเพศหลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ โดยเป็นการสร้างพื้นที่สาธารณะในการแบ่งปันความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันได้แบบเปิดเผย เพื่อส่งเสริมให้สังคมเกิดความตระหนักรู้และความเข้าใจซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับและเปิดกว้างต่อความหลากหลายทางเพศที่แท้จริง

คลินิกสุขภาพเพศหลากหลาย

สถานพยาบาลและคลินิกสุขภาพเพศหลากหลายเปิดให้บริการทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่ง อาทิ Gender Health Clinic โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ศูนย์ Gen V Clinic โรงพยาบาลรามาธิบดี LGBTQ+ CLINIC โรงพยาบาลกลาง และ Pride Clinic โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ ซึ่งให้การตรวจรักษาและให้คำแนะนำปรึกษาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านสุขภาพจิต การให้คำปรึกษาสุขภาพทางเพศที่ปลอดภัย การให้ความรู้และคำแนะนำแก่ผู้ปกครองที่มีลูกเป็น LGBTQ+ การตรวจรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การผ่าตัดยืนยันสภาพเพศ การให้คำปรึกษาสั่งจ่ายฮอร์โมนเพื่อข้ามเพศ รวมถึงโปรแกรมตรวจสุขภาพเฉพาะสำหรับ กลุ่ม LGBTQ+

“หนี้สินคนไทย : ภาพสะท้อนจาก ข้อมูลเครดิตบูโร ”

วิกฤต COVID-19 ได้ซ้ำเติมปัญหาหนี้สินครัวเรือนของไทย จนทำให้หนี้ที่อยู่ในระดับสูงมาอย่างต่อเนื่องปรับเพิ่มขึ้นอีก และส่งผลกระทบต่อภาระเติบโตของเศรษฐกิจ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนมีความจำเป็นจะต้องอาศัย ข้อมูลที่สามารถระบุปัญหาของลูกค้าในแต่ละกลุ่มและหนี้ แต่ละประเภทที่มีความแตกต่างกัน เพื่อออกแบบมาตรการ แก้ไขได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาของแต่ละ กลุ่มเป้าหมายมากขึ้น

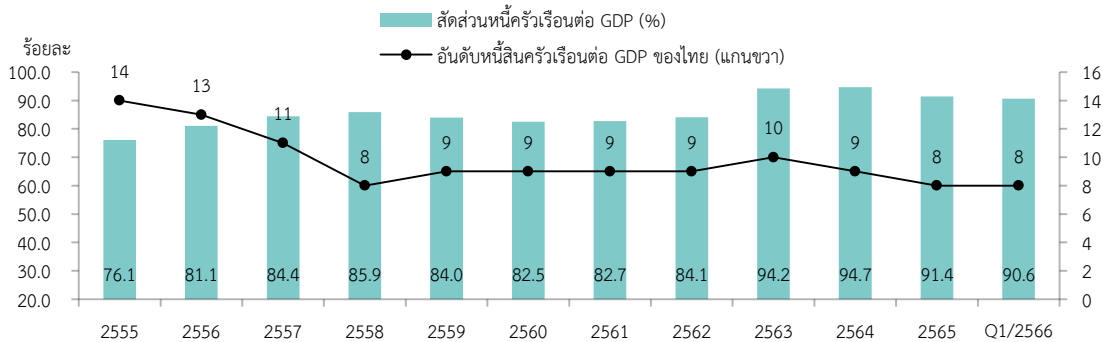
ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศหยุดชะงักลง และกระทบต่อการจ้างงานและระดับรายได้ของครัวเรือน ส่งผลให้ครัวเรือนขาดสภาพคล่องและมีแนวโน้มที่จะก่อหนี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวถือเป็นการซ้ำเติมปัญหาหนี้ครัวเรือนเดิมที่มีมูลค่าสูงอยู่แล้ว โดยสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP ก่อนช่วง COVID-19 อยู่ที่ร้อยละ 84.1 ในปี 2562 และเพิ่มสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ที่ร้อยละ 94.7 ในปี 2564 โดยในปีดังกล่าว ประเทศไทยมีสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP สูงเป็นอันดับ 8 จาก 70 ประเทศทั่วโลก ทั้งนี้ แม้ว่าปัจจุบันสถานการณ์ COVID-19 จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ แต่สัดส่วนหนี้สินครัวเรือน ต่อ GDP ของไทยยังคงอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นปัจจัยฉุดรั้งการขยายตัวของเศรษฐกิจ เนื่องจากหนี้ที่สูง จะทำให้ครัวเรือนมีความสามารถในการใช้จ่ายและลงทุนต่ำ อีกทั้งหากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้พร้อมกันจำนวนมาก อาจทำให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน²¹ ซึ่งการแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงพฤติกรรม การก่อหนี้ และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการช่วยเหลือ เพื่อกำหนดเป็นมาตรการการแก้ปัญหาที่เหมาะสม และตรงจุด โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วง COVID-19 ซึ่งยังส่งผลถึงปัญหาหนี้สินในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม หนี้ครัวเรือนที่น่าเสนอโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)²² ข้างต้น ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์เป็นรายอายุ เพื่อระบุกลุ่มที่มีปัญหาได้ รวมทั้ง ธปท. ยังนำเสนอหนี้จัดชั้นกล่าวถึงพิเศษ (Special Mention Loans: SML) และ หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) เฉพาะหนี้ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์เท่านั้น ซึ่งไม่รวม สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ (SFIs) ลีสซิ่ง บริษัทบัตรเครดิต หรือผู้ให้กู้เงินอื่น ๆ ทำให้การวิเคราะห์เพื่อนำเสนอประเด็น ปัญหาและกลุ่มเป้าหมายจึงต้องใช้ข้อมูลของ บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (National Credit Bureau : NCB)

²¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566, บทความเรื่อง “หนี้ครัวเรือนไทย : เพราะเหตุใดจึงต้องกังวล?”

²² ธนาคารแห่งประเทศไทย รวบรวมหนี้สินครัวเรือนจากธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ สหกรณ์ออมทรัพย์ สถาบันรับฝากเงิน บริษัท บัตรเครดิต ลีสซิ่ง บริษัทหลักทรัพย์ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โรงเรียนจ่านา และสถาบันการเงินอื่น ๆ ขณะที่เครดิตบูโรจะรวบรวมข้อมูล เฉพาะเจ้าหนี้ที่แจ้งข้อมูลให้กับเครดิตบูโร ซึ่งยังไม่ครอบคลุมหนี้ กยศ. หนี้สหกรณ์บางส่วน หนี้โรงเรียนจ่านา และหนี้การเคหะ

ที่แม้จะไม่ครอบคลุมหนี้ครัวเรือนที่นำเสนอโดย ธปท.ทั้งหมด โดยหนี้ NCB มีมูลค่าคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 81.0 ของมูลค่าหนี้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยนำเสนอ ในไตรมาสหนึ่งปี 2566 แต่เป็นข้อมูลที่มีรายละเอียดของผู้กู้ยืม และมีความครอบคลุมหนี้ SML และ หนี้ NPL มากกว่าของ ธปท. ที่นำเสนอเฉพาะหนี้เสียของธนาคารพาณิชย์

แผนภาพ 23 หนี้สินครัวเรือนต่อ GDP และอันดับหนี้สินต่อ GDP ของไทยเมื่อเทียบกับประเทศทั่วโลก

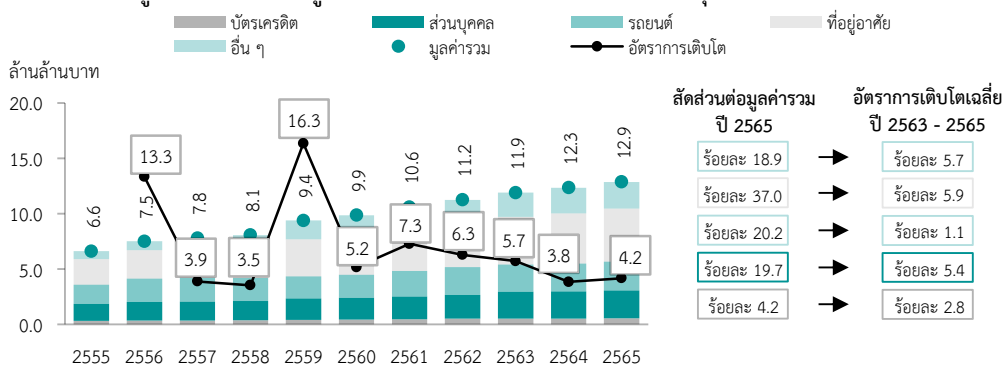

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 และเป็นข้อมูลชุดใหม่ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีการปรับปรุงความครอบคลุม
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย และ CEIC

ภาพรวมหนี้สินครัวเรือนจากข้อมูลเครดิตบูโร

สถานการณ์หนี้สินครัวเรือนไทยจากข้อมูล NCB ไตรมาสหนึ่ง ปี 2566 พบว่า หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่า 12.9 ล้านล้านบาท โดยมีบัญชีสินเชื่อในระบบประมาณ 83.1 ล้านบัญชี ซึ่งในช่วง COVID-19 ครัวเรือนมีการก่อหนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยหนี้ครัวเรือนขยายตัวที่ร้อยละ 5.7 3.8 และ 4.2 ระหว่างปี 2563 – 2565 ตามลำดับ โดยประเภทหนี้ที่มีการขยายตัวสูงที่สุด คือ หนี้ที่อยู่อาศัยที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5.9 ต่อปี ในช่วงเวลาเดียวกัน รองลงมาเป็นหนี้อื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยสินเชื่อเพื่อการเกษตร สินเชื่อธุรกิจ สินเชื่อเช่าซื้อมอเตอร์ไซค์ และสินเชื่อที่ไม่สามารถจำแนกประเภทได้ ที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5.7 ต่อปี และหนี้ส่วนบุคคล หนี้บัตรเครดิต และหนี้รถยนต์ ที่ขยายตัวร้อยละ 5.4 2.8 และ 1.1 ตามลำดับ

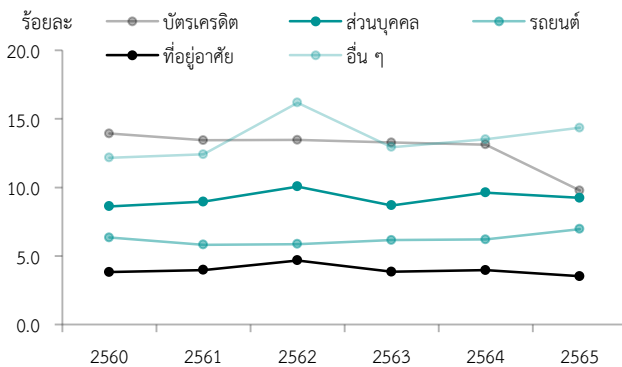
แผนภาพ 24 มูลค่าหนี้ สัดส่วนต่อมูลค่ารวม และอัตราการเติบโต จำแนกตามวัตถุประสงค์

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

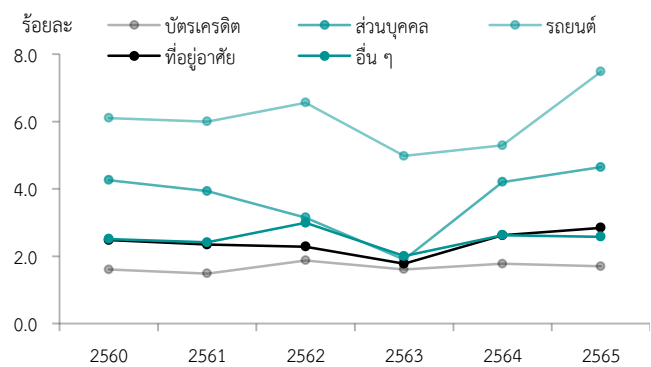
ด้านความสามารถในการชำระหนี้ พบว่า NPL หรือหนี้ที่มีการค้างชำระมากกว่า 3 เดือน ในปี 2563 หดตัวร้อยละ 7.7 และทำให้สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 7.4 ลดลงจากร้อยละ 8.5 ในปี 2562 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากมาตรการช่วยเหลือของสถาบันการเงินและมาตรการปรับโครงสร้างหนี้ ในช่วง COVID-19 ที่ช่วยชะลอการเป็น NPL ขณะที่ในปี 2564 และ 2565 ซึ่งเป็นช่วงที่มาตรการช่วยเหลือถูกเริ่มสิ้นสุดลง สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมจึงปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.7 และ 7.6 ตามลำดับ ทั้งนี้ หนี้ที่มีปัญหามากที่สุด ในปี 2565 คือ หนี้อื่น ๆ ซึ่งมีสัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมที่ร้อยละ 14.3 รองลงมาเป็นหนี้บัตรเครดิตร้อยละ 9.8 หนี้ส่วนบุคคลร้อยละ 9.2 หนี้รถยนต์ที่ร้อยละ 7.0 และหนี้ที่อยู่อาศัยที่ร้อยละ 3.5

แผนภาพ 25 สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวม จำแนกตามวัตถุประสงค์
ปี 2560 - 2565

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

แผนภาพ 26 สัดส่วน SML ต่อสินเชื่อรวม จำแนกตามวัตถุประสงค์
ปี 2560 - 2565

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

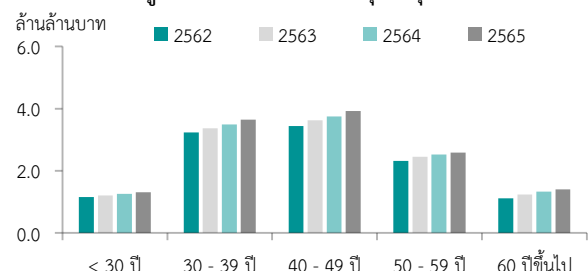
สำหรับ SML หรือหนี้ที่ค้างชำระระหว่าง 1 - 3 เดือน พบว่า มีมูลค่าลดลงในปี 2563 ที่ร้อยละ 24.7 และขยายตัวเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 42.7 ในปี 2564 และร้อยละ 22.0 ในปี 2565 ซึ่งมีมูลค่ากว่า 5.2 แสนล้านบาท ถือเป็นสถานการณ์ที่น่ากังวลเมื่อเทียบกับช่วงก่อน COVID-19 ที่มีมูลค่าเพียง 3.3 แสนล้านบาท ทั้งนี้ ภาพรวมสัดส่วน SML ต่อสินเชื่อรวมปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 4.0 ซึ่งสัดส่วน SML ต่อสินเชื่อรวมในหนี้รถยนต์สูงที่สุดถึงร้อยละ 7.5 รองลงมาเป็นหนี้ส่วนบุคคล หนี้ที่อยู่อาศัย หนี้อื่น ๆ และหนี้บัตรเครดิต ที่ร้อยละ 4.6 2.8 2.6 และ 1.7 ตามลำดับ

ขณะที่ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการก่อหนี้และความสามารถในการชำระหนี้จำแนกตามวัตถุประสงค์ และกลุ่มอายุ พบว่า

1. ทุกกลุ่มอายุมีการก่อหนี้เพิ่มขึ้นในช่วง COVID-19 โดยกลุ่ม 40 - 49 ปี มีมูลค่าหนี้สินคงค้างสูงที่สุดในช่วงปี 2563 - 2565 โดยปี 2565 มีมูลค่าหนี้คงค้าง 3.9 ล้านล้านบาท รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 30 - 39 ปี ที่ 3.6 ล้านล้านบาท แต่หากพิจารณาการขยายตัว พบว่า หนี้ของกลุ่มผู้สูงอายุขยายตัวสูงที่สุด ซึ่งในระหว่างปี 2563 - 2565 ขยายตัวเฉลี่ยถึงร้อยละ 7.9 ต่อปี ขณะที่วัย

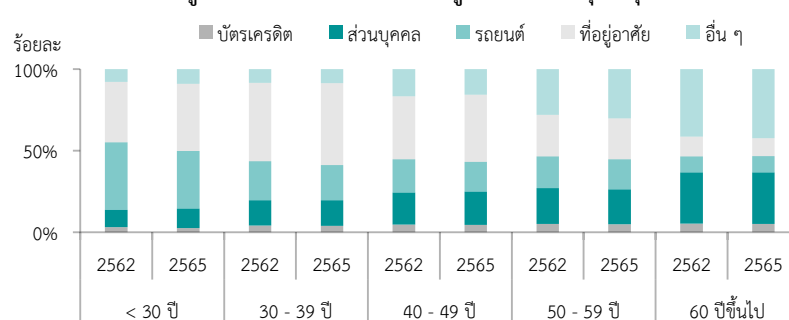
ยังพบว่า แต่ละกลุ่มมีการหนี้ที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี 30 - 39 ปี และ 40 - 49 ปี ส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่อยู่อาศัย ซึ่งในปี 2565 มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 41.2 50.3 และ 41.1 ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มอายุ 50 - 59 ปี และกลุ่ม 60 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นหนี้อื่น ๆ หรือสินเชื่อเพื่อการเกษตร สินเชื่อธุรกิจ สินเชื่อเช่าซื้อมอเตอร์ไซด์ และสินเชื่อที่ไม่สามารถจำแนกประเภทได้ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีสัดส่วนดังกล่าวสูงถึงร้อยละ 41.4 ในปี 2562 และเพิ่มเป็นร้อยละ 42.2 ในปี 2565

แผนภาพ 27 มูลค่าหนี้คงค้างรวม รายกลุ่มอายุ ปี 2562 - 2565

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

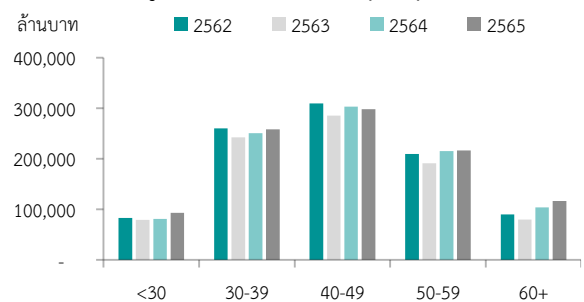
แผนภาพ 28 สัดส่วนมูลค่าหนี้คงค้างแต่ละประเภทต่อมูลค่ารวม รายกลุ่มอายุ ปี 2562 และ 2565

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

2. แม้ว่ายอดคงค้างหนี้ครัวเรือนจะเพิ่มขึ้นทุกช่วงวัย แต่หลัง COVID-19 กลุ่มที่มีปัญหามากขึ้น คือ กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี กลุ่ม 50 - 59 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยทั้ง 3 กลุ่ม มีมูลค่า NPL ในปี 2565 สูงกว่าปี 2562 ทั้งที่ตั้งแต่ช่วง COVID-19 จนถึงปัจจุบัน รัฐบาลมีมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้เพื่อชะลอการเกิดหนี้เสียอย่างต่อเนื่อง อาทิ การพักหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้ และการแปลงเป็นหนี้ระยะยาว โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ที่ระหว่างปี 2563 - 2565 มี NPL ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.2 ต่อปี รองลงมาเป็นอายุน้อยกว่า 30 ปี ที่ร้อยละ 4.1 และอายุ 50 - 59 ที่ร้อยละ 1.4 สะท้อนถึงความเสี่ยงบางของลูกหนี้บางกลุ่มซึ่งอาจเกิดจากรายได้ยังไม่ฟื้นตัวและส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้

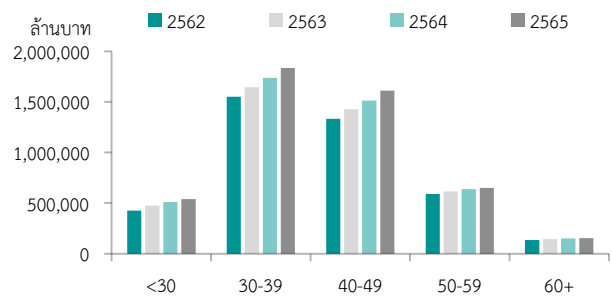
แผนภาพ 29 มูลค่าหนี้เสียจำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2562 - 2565

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

3. คนวัยทำงานกู้เพื่อที่อยู่อาศัยมากขึ้นในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยในช่วง COVID-19 ทุกช่วงวัยมีการก่อหนี้ที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี ที่ระหว่างปี 2563 - 2565 มีการกู้เพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.2 ต่อปี ทำให้สัดส่วนหนี้ที่อยู่อาศัยของคนกลุ่มนี้สูงกว่าหนี้รถยนต์เป็นครั้งแรก ขณะที่กลุ่มอายุ 30 - 39 ปี และ 40 - 49 ปี มียอดหนี้คงค้างสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นเช่นกันที่ร้อยละ 5.8 และ 6.6 ตามลำดับ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการออกมาตรการส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์²³ และการผ่อนคลายมาตรการการกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (Loan to Value Ratio: LTV) ของ ธปท. ที่ช่วยกระตุ้นการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ หากพิจารณามูลค่าการกู้ซื้อที่อยู่อาศัย พบว่าในช่วง COVID-19 มีการกู้เงินซื้อที่อยู่อาศัยมูลค่าสูงมากขึ้น โดยการขยายตัวของหนี้ที่อยู่อาศัยในวงเงินมากกว่า 10 ล้านบาท ซึ่งในช่วง COVID-19 ขยายตัวเฉลี่ยกว่าร้อยละ 11.5 ต่อปี และมีจำนวนบัญชีหนี้ที่อยู่อาศัยในวงเงินดังกล่าวขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.8 หรือกล่าวได้ว่ามีการซื้อที่อยู่อาศัยราคาสูงกว่า 10 ล้านบาทเพิ่มขึ้น ขณะที่มูลค่าหนี้ของกลุ่มวงเงินไม่เกิน 2 ล้านบาท ขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.3 ต่อปี อีกทั้งยังเป็นกลุ่มเดียวที่จำนวนบัญชีหดตัวลงเฉลี่ยร้อยละ 2.1 ต่อปี สะท้อนผลกระทบจาก COVID-19 ต่อกลุ่มครัวเรือนรายได้สูงที่ไม่มากนัก

แผนภาพ 30 หนี้คงค้างของสินเชื่อที่อยู่อาศัย รายกลุ่มอายุ ปี 2562 - 2565

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

4. หนี้รถยนต์เป็นหนี้ที่ลูกหนี้มีพฤติกรรมการผิดนัดชำระหนี้มากที่สุดโดยเฉพาะกลุ่มอายุน้อยและผู้สูงอายุ หนี้รถยนต์เป็นหนี้ที่มีมูลค่ารวมเป็นอันดับสอง โดยในปี 2565 มีมูลค่ากว่า 2.6 ล้านล้านบาท ขยายตัวจากปีก่อนร้อยละ 3.8 ครอบคลุมลูกหนี้เกือบ 6 ล้านคน ซึ่งกลุ่มอายุ 30 - 39 ปี เป็นกลุ่มที่มีการก่อหนี้รถยนต์มากที่สุด อย่างไรก็ตาม ลูกหนี้สินเชื่อรถยนต์มีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นหนี้เสียสูงที่สุด เนื่องจากมีสัดส่วน SML ต่อสินเชื่อรวมสูงสุดที่ร้อยละ 7.5 โดยกลุ่มอายุที่มีสัดส่วนดังกล่าวมากที่สุด คือ กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี ที่มีจำนวนรถเสี่ยงถูกยึดกว่า 9.5 หมื่นคัน ขณะที่กลุ่มที่มีหนี้เสียสูงที่สุด คือ กลุ่มผู้สูงอายุ โดยมีสัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมที่ร้อยละ 8.6 ในปี 2565

²³ TerraBKK, 2564, บทความเรื่อง ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในการซื้ออสังหาริมทรัพย์ช่วงโควิด, สืบค้นได้จาก <https://www.terrabkk.com/articles/200481>

5. ทุกช่วงวัยก่อนนี้เพื่อเสริมสภาพคล่องมากขึ้นในช่วง COVID-19 แต่กลุ่มอายุน้อยเป็นหนี้เสียสูงสุด โดยพฤติกรรมกรรมการก่อนนี้เพื่อเสริมสภาพคล่องสะท้อนจากการก่อนนี้ส่วนบุคคลและหนี้บัตรเครดิตซึ่งเป็นหนี้ที่เข้าถึงได้ง่าย และมีหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่มาก มีระยะเวลาผ่อนชำระสั้น แต่มีดอกเบี้ยสูง ซึ่งในช่วง COVID-19 หนี้ดังกล่าวมีการขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นการขยายตัวเพิ่มขึ้นในทุกช่วงวัย โดยลูกหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นจาก 10 ล้านคนในปี 2562 เป็น 14.4 และ 15.5 ล้านคน ในปี 2563 และปี 2565 ตามลำดับ เช่นเดียวกับ หนี้บัตรเครดิตที่มีมูลค่าขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาหนี้เสียจากสัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมของหนี้ส่วนบุคคล และหนี้บัตรเครดิตในปี 2565 พบว่า หนี้ส่วนบุคคลในกลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี NPL ต่อสินเชื่อรวมมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 12.3 และ อายุ 30 – 39 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 11.9 ซึ่งสูงมากเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ขณะที่หนี้บัตรเครดิตในกลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี มีสัดส่วนสูงเช่นกัน ร้อยละ 10.7 ขณะที่กลุ่มอายุ 30 – 39 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 11.3

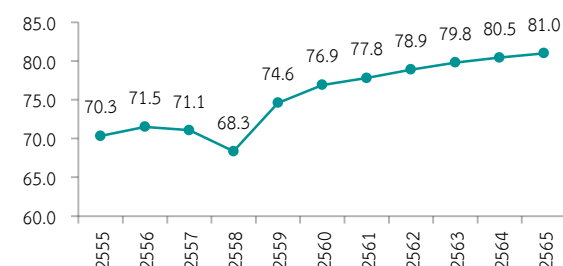
6. หนี้อื่น ๆ แม้จะไม่สามารถจำแนกประเภทได้อย่างชัดเจน แต่เป็นหนี้ที่เพิ่มขึ้นมากในช่วง COVID-19 โดยกลุ่มอายุ 50 - 59 ปี เป็นหนี้ประเภทนี้มากที่สุด แต่กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี มีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำที่สุด จากภาพรวมหนี้อื่น ๆ ในช่วง COVID-19 ขยายตัวกว่า 4 แสนล้านบาท หรือขยายตัวประมาณร้อยละ 6 ต่อปี โดยอายุ 50 - 59 ปี มีการก่อหนี้สูงที่สุดที่ 7.8 แสนล้านบาทในปี 2565 ขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาสัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ทุกกลุ่มอายุมีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 10 โดยผู้มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีสัดส่วนสูงที่สุดถึงร้อยละ 20.8 ในปี 2565 รองลงมาเป็นอายุ 30 - 39 ปี ที่ร้อยละ 18.6 และอายุ 40 - 49 ปี ที่มีสัดส่วนร้อยละ 16.0

ภาพสะท้อนปัญหาหนี้สินครัวเรือนจากข้อมูล NCB

จากสถานการณ์หนี้สินครัวเรือนจากข้อมูล NCB ข้างต้น พบประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ปัญหาหนี้สินครัวเรือน และกลุ่มที่ต้องให้ความสำคัญ ดังนี้

1. ยังมีหนี้จำนวนมากที่ไม่เข้าสู่ระบบข้อมูล NCB ทำให้เจ้าหนี้ไม่สามารถตรวจสอบสถานะหนี้สินและรายได้สุทธิหลังหักภาระหนี้ของลูกหนี้ได้ แม้ว่าหนี้ครัวเรือนจากฐานข้อมูล NCB จะคิดเป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ 81 ของหนี้ครัวเรือนที่นำเสนอโดย ธปท. และมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากในอดีต โดยปัจจุบันสมาชิกที่จัดส่งข้อมูลเครดิตให้แก่ NBC มีจำนวน 90 ราย อาทิ ธนาคารพาณิชย์และ SFIs ทุกแห่ง บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ นิติบุคคลที่ให้บริการบัตรเครดิต และสถาบันการเงินอื่น ๆ แต่ยังไม่รวมหนี้สหกรณ์ ซึ่งมีมูลค่าเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกกว่า 1.1 ล้านล้านบาท (ปี 2565) และหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ที่มีมูลค่าเกือบ 5 แสนล้านบาท (ไตรมาสหนึ่ง ปี 2566) ซึ่งการที่ผู้ให้สินเชื่อบางรายไม่ได้เป็นสมาชิกของ NCB อาจนำไปสู่การกู้ยืมเกินศักยภาพในการชำระคืนของลูกหนี้

แผนภาพ 31 สัดส่วนมูลค่าหนี้คงค้างของฐานข้อมูลเครดิตบูโรเทียบกับธนาคารแห่งประเทศไทย

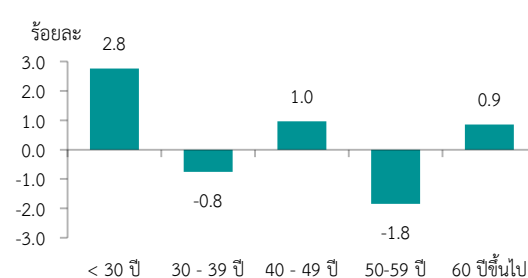
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

2. การแก้ไขปัญหาหนี้เสียต้องให้ความสำคัญกับหนี้เสียที่เกิดจากผู้ให้สินเชื่อที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์มากขึ้น ซึ่งหากพิจารณามูลค่าหนี้เสียของ ธปท. ซึ่งเป็นหนี้เสียที่เกิดจากธนาคารพาณิชย์เท่านั้น เทียบกับมูลค่าหนี้เสียในฐานข้อมูล NCB ซึ่งรวมหนี้เสียที่เกิดจากผู้ให้สินเชื่ออื่น ๆ ด้วย จะพบว่า มูลค่าหนี้เสียรวมและสัดส่วนหนี้เสียต่อสินเชื่อรวม มีความแตกต่างกันอยู่ค่อนข้างมาก กล่าวคือ ในปี 2565 มูลค่าหนี้เสียที่ ธปท. นำเสนออยู่ที่ 1.4 แสนล้านบาท ขณะที่ของ NCB มีมูลค่ามากกว่าที่ 9.8 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนหนี้เสีย

ต่อสินเชื่อบริษัทร้อยละ 2.6 และ 7.6 ตามลำดับ ซึ่งการที่สัดส่วน NPL ของสินเชื่อบริษัทจากข้อมูล NCB สูงกว่าของ ธปท. สะท้อนให้เห็นว่า แท้จริงแล้วมูลค่าหนี้เสียที่สูงนั้นเกิดกับผู้ให้สินเชื่ออื่น ๆ ซึ่งบางส่วนอาจยังไม่มี การกำกับดูแลการปล่อยสินเชื่อที่เข้มงวด และเป็นธรรม

3. **กลุ่มลูกหนี้ที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ กลุ่มวัยแรงงานตอนต้น และกลุ่มผู้สูงอายุ** โดย **กลุ่มวัยแรงงานตอนต้น** (อายุต่ำกว่า 30 ปี) ข้อมูลจาก NCB ชี้ว่ามีพฤติกรรมการก่อหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาพฤติกรรมการเงินของศูนย์วิเคราะห์เอ็มบี (2562) พบว่า คนเจนวาย (อายุระหว่าง 23 - 38 ปี) ส่วนใหญ่ใช้จ่ายไปกับทัศนคติว่า “ของมันต้องมี” ซึ่งร้อยละ 50 ของคนเจนวายที่มีเงินไม่เพียงพอเลือกที่จะกู้ยืมจากธนาคารหรือใช้บัตรเครดิตในการจ่าย และร้อยละ 70 มีการผ่อนชำระสินค้า/บริการแบบเสียดอกเบี้ย สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการก่อหนี้ที่ต้องเฝ้าระวัง เพราะการผ่อนชำระสินค้าแบบเสียดอกเบี้ยในหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภค ผู้กู้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูง ทำให้มีแนวโน้มจะมีการสะสมของหนี้สินมากขึ้น และติดกับดักหนี้ ขณะที่ **กลุ่มผู้สูงอายุ** พบว่า การขยายตัวของหนี้เสียระหว่างปี 2563 - 2565 เพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มอื่น โดยเฉลี่ยที่ร้อยละ 10.2 ต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้เสียในสินเชื่อส่วนบุคคลและรถยนต์ โดยส่วนหนึ่งเกิดจากผู้สูงอายุมีทักษะทางการเงินต่ำ การสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2563 ของ ธปท. ที่พบว่า กลุ่ม Baby boomer (อายุ 55 ปีขึ้นไป) เป็นกลุ่มที่มีระดับทักษะทางการเงินน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับคนวัยอื่น โดยกว่าร้อยละ 55.3 มีความรู้ทางการเงินต่ำ²⁴ นอกจากนี้ ผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ²⁵ ยังพบว่า ในปี 2565 คนไทยมีทัศนคติทางการเงินที่ต้องลดลงจากปี 2563 ซึ่งการที่ผู้สูงอายุมีหนี้เสียมากขึ้นโอกาสแก้หนี้จะทำได้ยากกว่ากลุ่มอายุอื่น เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่หารายได้ลดลง ทั้งนี้ ความแตกต่างของประเภทการเป็นหนี้และช่วงวัยที่เป็นหนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินที่แตกต่างกัน ซึ่งสำหรับกลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี อาจสามารถเน้นการปรับโครงสร้างหนี้ โดยการขยายระยะเวลาการผ่อนชำระออกไปได้ ขณะที่กลุ่มสูงอายุจำเป็นต้องใช้มาตรการอื่น

แผนภาพ 32 อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของลูกหนี้ใหม่
ในสินเชื่อบัตรเครดิต ในช่วงปี 2560 - 2565

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

4. **หนี้ครัวเรือนอื่น ๆ ที่ไม่สามารถจำแนกประเภทได้ อาจเป็นหนี้ที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ** แม้ว่าข้อมูล NCB จะไม่จำแนกหนี้อื่น ๆ ออกเป็นรายประเภทอย่างชัดเจน แต่หนี้ประเภทนี้ครอบคลุมสินเชื่อเพื่อการเกษตร สินเชื่อธุรกิจ สินเชื่อเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ และสินเชื่อที่ไม่สามารถจำแนกประเภทได้ ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 18.8 ในปี 2565 ขณะเดียวกันหนี้ดังกล่าวยังมีสัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อบริษัทสูงเป็นอันดับ 2 โดยมีลูกหนี้ที่เป็น NPL รวมเกือบ 2 ล้านราย ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่ง อาจเกิดจากการไม่มีหน่วยงานกำกับดูแล อาทิ หนี้เช่าซื้อรถจักรยานยนต์ ที่ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลธุรกรรมเช่าซื้อเป็นการเฉพาะ ทำให้ลูกหนี้ได้รับความเดือดร้อนจำนวนมากจากปัญหา เช่น การทวงหนี้และการยึดรถที่ไม่เป็นธรรม หรือการเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยที่สูง เป็นต้น ขณะเดียวกัน หนี้เกษตรกรยังรวมอยู่ในหนี้ประเภทนี้ด้วยซึ่งเป็นหนี้ที่มีปัญหามาอย่างต่อเนื่อง โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีสัดส่วนหนี้ค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยาก การศึกษาของ ธปท. ระบุว่าเหตุที่ทำให้เกษตรกรมีหนี้สูงและหนี้ยาวนาน เนื่องจากเกษตรกรมีรายได้ไม่แน่นอน ขาดความรู้ทางการเงิน รวมทั้งนโยบายของรัฐ โดยเฉพาะนโยบายพักชำระหนี้ ซึ่งทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมมีอัตราการสะสมหนี้สูง ซึ่งส่งผลให้หนี้มีการส่งต่อไปยังบุตรหลานในครัวเรือนเกษตรกร

²⁴ ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2563

²⁵ การสำรวจการติดตามระดับความรู้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน ปี 2565

ข้อเสนอแนะ

จากสถานการณ์และประเด็นข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า หนี้สินครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงมาอย่างต่อเนื่อง และปัญหาหนี้ของคนแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การดำเนินนโยบายแก้ปัญหานี้สินครัวเรือนไม่เพียงแต่จะต้องแก้ไขแบบมุ่งเป้าไปในกลุ่มที่มีปัญหา แต่ยังจำเป็นต้องมีการกำกับดูแลและระบบการปล่อยสินเชื่อร่วมด้วย โดยมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. **การขยายความครอบคลุมของสมาชิกเครดิตบูโร** โดยอาจมีมาตรการส่งเสริมให้ผู้ให้สินเชื่อทุกกลุ่มเข้าเป็นสมาชิก NCB เพื่อให้ผู้ให้สินเชื่อมีข้อมูลสำหรับการพิจารณาให้สินเชื่ออย่างครบถ้วน อาทิ งดเว้นเก็บค่าธรรมเนียมแรกเข้าในการเป็นสมาชิก เพื่อลดอุปสรรคและจูงใจในการเข้าเป็นสมาชิก อีกทั้งยังควรกำหนดให้ผู้ให้สินเชื่อต้องใช้ข้อมูลของ NCB ประกอบด้วยทุกครั้ง เพื่อป้องกันปัญหาการเกิดหนี้เสีย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินและระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ การมีข้อมูลเครดิตที่ครบถ้วนยังเป็นประโยชน์ให้ผู้กู้หรือลูกหนี้ เพราะสามารถใช้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสุขภาพการเงินของตนเอง และวางแผนการกู้ได้ดียิ่งขึ้น โดยลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดี จะมีโอกาสเข้าถึงเงื่อนไขสินเชื่อที่ดีกว่าหรือได้อัตราดอกเบี้ยที่ลดลง

2. **ต้องมีการกำกับดูแลให้ผู้ให้บริการสินเชื่อดำเนินการตามเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเข้มงวด** โดยปัจจุบัน ธปท. ได้มีการจัดทำเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบ (Responsible lending) ที่จะเป็แนวทางให้เจ้าหนี้นอกระบบมีสินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบและเป็นธรรมตลอดช่วงเวลาการเป็นหนี้ คือ ตั้งแต่ก่อนการเป็นหนี้ อาทิ การเสนอขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่อาจเป็นการกระตุ้นการก่อหนี้ที่เกินตัว การแก้ปัญหานี้เรื้อรังในระหว่างเป็นหนี้ และการให้ความช่วยเหลือในกรณีที่หนี้มีปัญหา ซึ่งเกณฑ์จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 อย่างไรก็ตาม ควรมีการกำกับดูแลให้ผู้ปล่อยสินเชื่อทุกกลุ่มปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างรัดกุม รวมถึงมีการติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการเกิดหนี้ด้วยคุณภาพ และเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาหนี้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. **หน่วยงานรัฐในฐานะคนกลางต้องส่งเสริมให้เกิดการปรับโครงสร้างหนี้ที่สอดคล้องกับศักยภาพของลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง** โดยปัจจุบันในปี 2565 มีจำนวนลูกหนี้ที่เป็น NPL เพิ่มขึ้นกว่า 2 ล้านคนจากปี 2562 แม้ในช่วงเวลาดังกล่าวจะมีมาตรการของรัฐที่ออกมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการปรับโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่อง อาทิ มหกรรมแก้หนี้ สะท้อนให้เห็นว่ามีครัวเรือนที่เป็นหนี้รายใหม่กลายเป็นหนี้เสียมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งต้องมีการดำเนินการเพื่อให้เกิดการปรับโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างความสมดุลระหว่างรายได้และภาระหนี้ หรือระยะเวลาที่สามารถผ่อนชำระหนี้ต่อไปได้

4. **ส่งเสริมการปลูกฝัง Financial literacy และวินัยทางการเงินต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัย** โดยวัยเด็ก/วัยรุ่น ควรมีหลักสูตรที่ช่วยปลูกฝังพฤติกรรมทางการเงินที่ดี ขณะที่วัยทำงาน ซึ่งเป็นวัยที่มีรายได้และ สามารถก่อหนี้ได้ ควรสร้างความตระหนักรู้ในการวางแผนทางการเงิน การลงทุน และการเก็บออม เพื่อลดความเสี่ยงทางการเงินในยามวิกฤตและเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณอายุ สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นวัยที่มีรายได้ลดลงหรือไม่มีรายได้ ควรคำนึงถึงการใช้จ่ายในสินค้าที่จำเป็น และระมัดระวังในการก่อหนี้

5. **ดำเนินนโยบายที่ไม่กระตุ้นให้เกิดการก่อหนี้ หรือกระทบต่อการชำระหนี้ของประชาชน โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีหนี้สะสมเป็นจำนวนมาก เช่น เกษตรกร** เนื่องจากจะสร้างแรงจูงใจที่ไม่เหมาะสมกับเกษตรกรในการไม่ชำระหนี้เพราะรอนโยบายพักชำระหนี้ของรัฐ หรือการก่อหนี้เพิ่มขึ้นเนื่องจากมีเงินในมือมากขึ้น

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายไตรมาส)

องค์ประกอบหลัก	2563				2564				2565				2566	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
1. คุณภาพของคน														
<i>การมีงานทำ ^{1/}</i>														
กำลังแรงงาน (พันคน)	38,192.81	38,172.74	38,725.79	39,086.34	39,866.00	39,893.57	39,731.67	39,758.71	39,618.17	39,763.96	40,088.58	40,143	40,281	40,302
การมีงานทำ (พันคน)	37,424.21	37,080.76	37,927.00	38,288.83	38,659.89	38,904.65	38,753.54	38,997.98	38,715.60	39,010.91	39,565.99	39,592	39,629	39,677
- ภาคเกษตรกรรม	10,769	11,479	12,560	12,433	11,132	11,793	12,707	12,645	11,404	11,656	12,400	12,215	11,587	11,634
- การผลิต	6,241	6,003	5,751	5,910	6,363	6,137	6,146	6,110	6,262	6,231	6,235	6,377	6,289.82	6,248.99
- การก่อสร้าง	2,317	2,202	2,160	2,251	2,499	2,394	2,073	2,175	2,395	2,190	2,081	2,154	2,355.77	2,320.33
- การขายส่ง การขายปลีก	6,350	6,196	6,253	6,310	6,516	6,326	6,486	6,590	6,649	6,850	6,775	6,724	6,943.77	6,885.57
- โรงแรม ภัตตาคาร	2,915	2,792	2,872	2,901	3,012	3,051	2,707	2,772	2,879	2,865	2,932	2,955	3,115.82	3,199.96
- การขนส่ง เก็บสินค้า	1,325	1,293	1,350	1,337	1,370	1,443	1,479	1,393	1,534	1,453	1,408	1,457	1,423.67	1,468.17
- อื่นๆ	7,507	7,116	6,980	7,147	7,767	7,761	7,156	7,313	7,594	7,766	7,735	7,709	7,912.95	7,920.03
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ)	97.99	97.14	97.94	97.96	96.98	97.53	97.58	98.11	97.72	98.11	98.7	98.60	98.38	98.45
ผู้ว่างงาน (พันคน)	395	745	738	727	792	764	911	661	608	547	491	462	421	429
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.03	1.95	1.9	1.86	1.99	1.92	2.29	1.66	1.53	1.37	1.23	1.15	1.05	1.06
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน)	284.2	704.3	442.2	510.0	668.9	481.5	803.9	453.2	319.1	263.6	234.5	275.9	227.9	202.6
(ทำงานน้อยกว่า 35 ม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)														
<i>หนี้สินครัวเรือน ^{2/}</i>														
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	14.2	14.3	14.5	14.8	14.9	15.0	15.1	15.3	15.4	15.5	15.7	15.9	16.0	N.A.
- อัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน (ร้อยละ)	3.9	3.7	3.8	3.9	4.6	4.9	4.0	3.8	3.6	3.4	4.0	3.6	3.6	N.A.
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP	84.6	88.3	91.2	94.2	95.5	94.2	94.2	94.7	93.8	92.8	91.5	91.4	90.6	N.A.
หนี้ NPL (พันล้านบาท)	156.23	152.50	144.33	144.38	148.66	150.37	149.67	143.72	146.50	142.66	140.6	140.4	144.4	N.A.
- สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวม	3.23	3.12	2.91	2.84	2.92	2.92	2.89	2.73	2.78	2.69	2.62	2.62	2.68	N.A.
สุขภาพ														
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย) ^{3/}	193,583	54,948	86,449	96,480	70,287	42,698	52,200	31,014	63,158	70,542	200,626	126,651	141,779	114,498
- อัตราการขยายตัวของจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (ร้อยละ)	-18.06	-65.79	-67.55	-51.87	-63.69	-22.29	-39.62	-67.85	-10.14	65.21	284.34	308.37	124.54	62.31
- ปอดอักเสบ	77,549	29,430	35,389	54,035	47,665	32,500	46,461	26,651	51,849	50,300	68,072	60,884	78,443	56,234
- ไข้เลือดออก	9,183	18,159	36,187	8,601	2,530	3,088	2,677	1,661	1,461	9,485	19,625	14,574	10,948	23,067
- มือ เท้า และปาก	5,512	1,153	5,003	21,642	13,023	3,723	1,360	902	740	4,734	79,223	14,285	11,483	8,928
- ไข้หวัดใหญ่	99,365	4,957	8,293	10,987	5,967	2,537	1,070	1,124	8,247	4,859	31,498	34,770	39,457	24,874
- อื่นๆ	269	334	526	512	245	275	269	361	231	529	1,376	1,465	622	774
<i>การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื ^{4/}</i>														
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื	74,975	67,289	58,042	77,816	73,619	66,171	56,933	78,542	75,660	68,400	59,365	82,662	78,376	70,873
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื (ร้อยละ)	2.6	-10.1	-6.0	-3.9	-2.9	-2.4	-1.9	0.2	0.8	1.1	1.8	3.7	2.5	2.7
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	47,622	38,826	34,828	48,669	46,016	37,948	34,301	49,510	47,122	39,154	36,032	52,871	49,811	41,508
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ)	4.9	-17.5	-8.2	-5.5	-4.3	-3.0	-2.0	1.2	1.8	2.3	3.9	5.3	4.1	4.6
มูลค่าการบริโภคบุหรื	27,353	28,463	23,214	29,147	27,603	28,223	22,632	29,032	28,538	29,246	23,333	29,791	28,565	29,365
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคบุหรื (ร้อยละ)	-1.3	1.8	-2.9	-0.8	-0.5	-1.6	-1.6	-1.9	-0.7	-0.5	-1.2	0.8	-0.2	-0.1
2. ความมั่นคงทางสังคม ^{5/}														
<i>ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)</i>														
จำนวนผู้ประสพภัยสะสมรวม	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	279,331	208,999	167,562	241,059	225,216	225,851	246,259	244,536	208,542	198,685
- อัตราการขยายตัวของอุบัติเหตุจราจรทางบก (ร้อยละ)	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	-19.4	8.1	47.0	1.4	-7.4	-12.0
- สัดส่วนการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบก (ต่อประชากรแสนคน)	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	401.1	299.9	240.3	345.5	321.8	322.7	351.8	349.4	297.7	283.7
จำนวนคดีอาญารวม	106,885	95,494	85,281	82,072	144,453	139,293	125,076	119,864	101,739	107,933	104,982	113,614	104,108	88,719
- อัตราการขยายตัวของคดีอาญา (ร้อยละ)	4.5	-12.8	-25.1	-23.2	35.1	45.9	46.7	46.0	-29.6	-22.5	-16.1	-5.2	2.3	-17.8
- สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (ต่อประชากรแสนคน)	5.59	5.17	5.20	5.05	6.28	5.57	5.13	5.66	5.30	5.29	5.45	5.62	6.53	6.63
- สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อประชากรแสนคน)	15.99	14.93	15.48	15.90	17.46	17.34	20.03	18.59	16.54	17.20	19.13	19.13	20.77	19.67
- สัดส่วนคดียาเสพติด (ต่อประชากรแสนคน)	132.30	117.28	101.94	96.98	183.68	176.97	154.21	147.55	123.90	132.03	125.62	137.67	121.44	100.37
<i>การคุ้มครองผู้บริโภค ^{6/}</i>														
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	2,558	4,919	4,289	4,198	3,810	3,929	3,667	2,971	2,540	4,902	6,045	6,749	12,631	7,504
- กรณีสัญญา	528	776	1,019	865	983	1,090	1,031	534	432	796	1,202	385	477	561
- กรณีฉลาก	547	429	537	625	585	622	633	528	830	1,018	1,652	868	793	508
- กรณีโฆษณา	949	2,525	1,758	1,578	1,511	1,455	813	973	740	1,995	1,220	754	2,474	330
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	534	1,189	975	1,130	731	762	1,190	936	538	1,093	1,971	1,177	741	513
- เรื่องอื่น ๆ													3,565	5,592
จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่านสำนักงาน กสทช. (ราย) ^{7/}	307	455	463	530	769	528	651	2,018	1,780	624	502	525	474	371

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี)

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565
1. คุณภาพของคน											
การมีงานทำ											
ผลิตภาพแรงงาน กรณีแรงงาน (บาท/คน/ปี) ^{8/}	228,623	239,217	242,456	250,457	261,284	273,903	282,407	290,409	271,934	268,096	272,303
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ) ^{1/}	98.81	98.85	98.71	98.62	98.5	98.32	98.52	98.52	97.76	97.53	98.29
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) ^{1/}	0.66	0.72	0.84	0.88	0.99	1.18	1.05	0.98	1.69	1.96	1.32
การทำงานต่ำระดับ (พันคน) ^{1/} (ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)	347	336	256	273	275	303	293	250	485	602	273
หนี้สินครัวเรือน ^{2/}											
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	9.4	10.5	11.2	11.8	12.3	12.9	13.5	14.2	14.8	15.3	15.9
- อัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน (ร้อยละ)	N.A.	11.4	6.6	5.7	3.8	5.0	5.9	4.9	3.9	3.8	3.6
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP	76.1	81.7	84.4	85.9	84.0	82.0	82.7	84.1	94.2	94.7	91.4
หนี้เพื่ออุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ NPL (พันล้านบาท)	56.6	71.1	82.7	94.9	105.3	110.4	120.5	140.6	144.4	143.7	140.4
- สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวม	1.94	2.2	2.39	2.56	2.71	2.68	2.67	2.9	2.84	2.73	2.62
สุขภาพ ^{9/}											
อัตราผู้ป่วยนอก (ต่อประชากรพันคน)	3,116	2,917	2,837	3,160	3,733	3,691	3,393	4,031	3,499	2,935	N.A.
อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากรแสนคน)											
- มะเร็ง และเนื้องอกทุกชนิด	862	902	829	1,026	1,083	1,117	1,181	1,228	1,293	1,246.00	N.A.
- หัวใจ	955	887	845	1,012	1,027	810	1,069	1,099	1,116	1,050	N.A.
- เบาหวาน	868	1,081	1,033	1,233	1,293	1,345	1,439	1,529	1,542	1,504	N.A.
- ความดันโลหิต	1,246	1,622	1,561	1,901	2,009	2,091	2,245	2,388	2,413	2,329	N.A.
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ความหลงผิด (ต่อประชากรแสนคน)	63	83	79	92	95	98	101	106	111	106	N.A.
ความผิดปกติทางอารมณ์ (ต่อประชากรแสนคน)	35	43	45	55	58	61	70	78	83	83	N.A.
ความผิดปกติจากโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากรแสนคน)	54	46	39	44	42	42	41	41	42	41	N.A.
ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม (ต่อประชากรพันคน)	62	60	51	72	76	90	88	141	105	96	N.A.
ความยากจน											
อัตราส่วนภาระพึ่งพิง (ร้อยละ) ^{10/}	49.3	49.5	49.81	50.21	50.71	51.31	52.02	52.83	53.77	54.81	N.A.
สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ) ^{11/}	12.65	10.96	10.52	7.19	8.6	7.83	8.3	6.26	6.83	6.32	N.A.
การศึกษา											
อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียน ^{12/}											
- ประถมศึกษา	104	102.72	102.24	102.4	102.74	101.53	101.38	102.42	98.43	99.06	N.A.
- มัธยมศึกษาตอนต้น	97.65	96.75	97.13	98.71	96.77	96.48	95.77	95.97	95.11	95.63	N.A.
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	73.18	75.07	77.29	78.45	78.57	78.72	79.53	78.5	79.32	81.9	N.A.
- อุดมศึกษา (ปริญญาตรีและต่ำกว่า)	51.85	46.48	46.22	48.17	47.72	49.13	49.46	49.02	57.97	49.37	N.A.
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ^{13/}	8	8	8.1	8.5	8.5	8.6	8.6	8.7	8.9	8.9	N.A.
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15-59 ปี ^{14/}	8.8	8.9	9	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6	9.9	10	N.A.
- ชาย	8.9	8.9	9	9.3	9.3	9.4	9.5	9.5	9.7	9.8	N.A.
- หญิง	8.8	8.9	9	9.4	9.5	9.6	9.7	9.8	10	10	N.A.
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ^{14/}	4.5	4.7	4.8	5	5	5	5.1	5.2	5.4	5.5	N.A.
- ชาย	5.1	5.3	5.4	5.6	5.7	5.7	5.7	5.8	6	6.1	N.A.
- หญิง	4.1	4.3	4.3	4.5	4.5	4.5	4.6	4.7	4.9	5.1	N.A.
2. ความมั่นคงทางสังคม											
สถาบันครอบครัว											
สัดส่วนครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยถาวร (ร้อยละ) ^{15/}	99.53	99.71	99.64	99.59	99.62	99.69	99.73	99.81	-	99.75	99.88
ดัชนีครอบครัวอบอุ่น (ร้อยละ) ^{16/}	68.31	65.58	65.53	65.34	67.98	-	-	-	-	-	
หลักประกันทางสังคม											
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ ^{17/}	99.9	99.87	99.84	99.92	99.95	99.95	99.94	99.92	99.89	99.57	99.56
- ประกันสังคม	15.99	16.54	16.83	17.18	17.67	17.96	18.48	18.92	18.84	18.73	N.A.
-สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7.69	7.8	7.62	7.37	7.21	7.48	7.63	7.74	7.8	7.92	N.A.
- ประกันสุขภาพถ้วนหน้า	75.27	74.61	73.48	73.71	73.44	72.88	72.2	71.45	71.45	71.44	N.A.
- สิทธิสวัสดิการพนักงานส่วนท้องถิ่น	-	0.15	0.87	0.93	0.93	0.92	0.94	0.94	0.96	0.95	N.A.
- สิทธิอื่น ๆ	0.95	0.93	1.03	0.73	0.7	0.76	0.73	0.94	0.95	0.96	N.A.
- สิทธิว่าง (ผู้ยังไม่ลงทะเบียนสิทธิ)	0.1	0.13	0.16	0.08	0.05	0.05	0.06	0.08	0.11	0.28	N.A.
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน ^{18/}	29.7	31.56	35.32	35.77	36.69	38.44	41.62	43.42	42.63	61.35	N.A.
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)											
อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางบก ^{19/}	33.61	32.84	32.00	30.69	33.45	33.14	30.47	30.36	27.26	25.92	22.78
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ^{5/}	40.03	36.97	37.26	25.92	31.46	27.72	26.66	25.00	22.06	23.85	22.65
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ^{5/}	79.72	77.4	72.7	75.8	96.57	85.24	68.81	69.94	65.44	77.35	75.38
สัดส่วนคดียาเสพติด ^{5/}	596.19	719.39	558.68	249.43	349.94	424.55	436.15	554.75	471.12	697.76	555.11
ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำต่อคดีทั้งหมดที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานีพินิจฯ ทั่วประเทศ ^{20/}	19.98	20.37	17.52	22.73	22.14	23.37	23.68	25.18	22.33	20.31	N.A.

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี) ต่อ

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565
การคุ้มครองผู้บริโภค^{๔/}											
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	9,489	7,093	6,638	7,118	7,409	8,870	7,441	15,565	15,964	14,377	16,671
- กรณีสัญญา	3,547	2,729	2,571	2,875	2,637	3,707	3,191	4,017	3,188	3,638	2,815
- กรณีฉลาก	3,876	2,631	2,352	2,552	2,010	2,026	1,871	2,105	2,138	2,368	4,368
- กรณีโฆษณา	2,013	1,033	1,515	1,119	1,628	2,425	1,439	7,191	6,810	4,752	4,709
- กรณีกฎหมาย	38	624	69	6	37	-	-	-	-	-	-
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	15	76	131	566	1,097	712	940	2,252	3,828	3,619	4,779
การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)	60,982	41,773	38,701	49,708	47,329	45,311	52,504	47,996	51,185	38,736	38,484
3. ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน											
พฤติกรรมในการบริโภค											
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{21/}	88.3	88.07	87.9	87.2	87.1	86.97	86.6	86.5	87	87	N.A.
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{21/}	11.7	11.93	12.12	12.89	12.9	13.03	13.4	13.5	13	13	N.A.
อัตราการบริโภคสุราของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{22/}	-	32.22	32.29	34	-	28.4	-	-	-	28	N.A.
อัตราการบริโภคบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{22/}	-	19.94	20.72	19.9	-	19.1	-	-	-	17.4	N.A.
4. สิ่งแวดล้อม											
สารอันตราย^{25/}											
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน)	68.13	62.38	21.42	20.36	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
ขยะ^{25/}											
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน)	24.73	26.77	26.19	26.85	27.06	27.37	27.93	28.71	25.37	24.98	25.70
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นใน กทม. (ล้านตัน)	4.01	4.13	3.94	4.19	4.21	4.88	4.85	4.96	4.48	4.46	4.704
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะใน กทม. (ล้านตัน)	4.01	4.13	3.94	3.7	3.73	3.88	3.93	3.85	3.14	3.16	3.303
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (ล้านตัน)	3.57	3.3	2.69	3.45	3.51	2.63	1.89	2.04	1.99	N.A.	N.A.
มลพิษทางอากาศ^{25/}											
ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน มคก./ลบม. (บริเวณพื้นที่ทั่วไปใน กทม.)	38.2	41	41.3	38.2	38.38	35.43	46.29	43.14	37.57	38.43	38.14

- ที่มา: 1/ รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 2/ ธนาคารแห่งประเทศไทย
- 3/ กองระบาควิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- 4/ กองบัญชาประชาชนชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 5/ ข้อมูลสถิติคดีอาญา อาชญากรรม จากระบบสารสนเทศสถานตำรวจ (CRIMES) สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูลอุบัติเหตุจราจรทางบก จากศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรม ความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) และข้อมูลประชากรจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2543-2573 และ พ.ศ. 2553-2583
- ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 6/ ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี (การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 สคบ. ให้บริษัทเอกชนดำเนินการตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2552)
- 7/ รายงานผลการดำเนินงานเรื่องร้องเรียนตามกรมวิธีข้อมูล สำนักบริหารร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)
- 8/ ข้อมูล GDP chain volume measures [reference year = 2002] (original) จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หมายเหตุ ตั้งแต่ปี 2556 ข้อมูลการมีงานทำมีการปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยใช้ชุดข้อมูลค่าคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ปี 2553-2583
- 9/ สรุปรายงานการป่วย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข
- ตั้งแต่ปี 2550 ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บข้อมูลจาก 75 กลุ่มโรค เป็น 298 กลุ่มโรค
- 10/ รายงานการศึกษาข้อสมมติเพื่อใช้ในการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 (ฉบับปรับปรุง) (สศช., 2562ข) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ตั้งแต่ปี 2553 การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 11/ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประมวลผลโดยกองพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.
- 12/ สถิติการศึกษาฉบับย่อ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- 13/14/ ข้อมูลปี 2545-2546 จากรายงานผลการประเมินโอกาสและคุณภาพการศึกษาของคนไทย สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ข้อมูลตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นไป จากปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- 15/ รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- 16/ จัดทำข้อมูลปี 2559 เป็นปีสุดท้าย โดยกองประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 17/ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข
- 18/ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 19/ ระบบบูรณาการข้อมูลการตายจากอุบัติเหตุทางถนน https://dip.ddc.moph.go.th/new/บริการ/3base_status_new และประชากรกลางปี กระทรวงสาธารณสุข
- 20/ กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา เป็นร้อยละของเด็กที่กระทำผิดซ้ำจากการติดตามในรอบ 1 ปี ต่อจำนวนการปล่อยตัวทั้งหมด
- 21/ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 22/ การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- การสำรวจพฤติกรรมกรมการสุบหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และ 2560 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2552, 2556 และ 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ปี 2544-2548 เป็นการสำรวจของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป) ทำการสำรวจทุก 2 ปี
- 23/ รายงานการสำรวจการใช้เวลาของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทำการสำรวจทุก 5 ปี
- 24/ การสำรวจมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 25/ รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางาน. 2566. สถิติความต้องการแรงงานรายจังหวัด.

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2565. สถิติความรุนแรงในครอบครัว 76 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ 2565.

กรมทางหลวง. รายงานสถิติอุบัติเหตุบนทางหลวงทั่วประเทศ ประจำเดือนพฤษภาคม 2566.

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม. คู่มือผู้ซื้อทรัพย์สินทอดตลาด. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/vw2Yn> (สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2566).

กรมสรรพสามิต. 2565. สถิติผลการปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เดือนตุลาคม - กันยายน 2565.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2566. ระบบรายงานการประเมินผลสุขภาพจิตของคนไทย (Mental Health Check-In).

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2566. สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี 2566 เดือนเมษายน - มิถุนายน ปี 2566 (ข้อมูลเบื้องต้น).

กระทรวงสาธารณสุข. 2566. คลังข้อมูลสุขภาพ Health Data Center (HDC) รายงานจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคหัวใจและหลอดเลือด.

กองบริหารจัดการลมน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. 2566. รายงานการติดตามการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ถูฝุ่น ครั้งที่ 5.

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. 2566. รายงานสถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา.

คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ. 2565. เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (เกี่ยวกับการสมรสของผู้มีความหลากหลายทางเพศ).

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2566. ดัชนีการจำหน่ายวัสดุก่อสร้างในประเทศ (ปรับฤดูกาล).

บริษัท ฟิลลิป มอริส เทคดิง ไทยแลนด์. 2564. รายงานผลการสำรวจของบุหรี่เปล่า (PMTT Empty Packs Survey) ไตรมาสที่ 4 ปี 2564.

บุญญะวิชัย เศรษฐสัมพันธ์ และคณะ. 2566. แรงงานอีสานคืนถิ่น กลับไปพื้นที่เศรษฐกิจเดิมมากน้อยแค่ไหน? เข้าถึงได้จาก https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/Article_9May2023_rl_labor_NE.html.

ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2566. สถิติคดีอาญา เมษายน - มิถุนายน 2566.

ศูนย์ข้อมูลสิทธิมนุษยชน ธนาคารอาคารสงเคราะห์. สถานการณ์ตลาดที่อยู่อาศัยมือสองทั่วประเทศ ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.reic.or.th/Research/293> (สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2566).

ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) 2566. รายงานสถิติการใช้สิทธิ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ เดือนเมษายน - มิถุนายน 2566.

ศูนย์เฝ้าระวังการฆ่าตัวตาย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2565. จำนวนการฆ่าตัวตายของคนวัยทำงาน อายุ 20-59 ปี.

สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน). 2566. ข้อมูลปริมาณน้ำใช้การ 4 เขื่อนหลักลุ่มน้ำเจ้าพระยา.

สภาองค์กรของผู้บริโภค. ระหว่าง ปีตรุษสงกรานต์ 2566. แต่โดนเอาไปเปิดเป็นลิ้น 3 เบอร์ แอปฯ “3 ขึ้น” ช่วยได้. เข้าถึงได้จาก https://www.tcc.or.th/3steps_nbt/ (สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2566).

สมาคมการค้าสุรไทย. 2565. จำนวนร้านค้าสุรไทยใน 8 จังหวัดภาคใต้. เข้าถึงได้จาก <https://www.thereporters.co/tw-crime/2411221538/>. (สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2566).

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.). 2563. “รถยนต์ใช้แล้วไปไหน?” บทบาทของภาคธุรกิจเชิงสังคมและธุรกิจสีเขียวในการจัดการการรถยนต์ในประเทศไทย. เข้าถึงได้จาก https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/info/item/dc:175150.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และ คัด for คัดส์: ศูนย์ความรู้นโยบายเด็กและครอบครัว. 2565. รายงานผลสำรวจปัญหาในชีวิตและแรงบันดาลใจ LGBTQ+. เข้าถึงได้จาก <https://www.the101.world/lgbtq-life-in-youthsurvey2022/>. (สืบค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2566).

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายเสียง การโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. 2566. สถิติเรื่องร้องเรียน สำนักรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในการโทรคมนาคม ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 30 มิถุนายน 2566.

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. 2566. “ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานกฤษฎีกา” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565”. รายงานเดือนเมษายน - มิถุนายน 2566.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2566. ฉก.โจก “โจรออนไลน์สายอ้อย” เผยสถิติคดีออนไลน์สูง.

สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน. 2566. จำนวนผู้ประกันตนภาคสมัครใจ (มาตรา 39) จำนวนรายเดือน ปี 2555 – 2566.

_____. 2566. จำนวนผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน ปี 2563 – 2566.

_____. 2566. จำนวนผู้ประกันตนภาคบังคับ (มาตรา 33) จำนวนรายเดือน ปี 2556 – 2566.

_____. 2566. จำนวนผู้ประกันตนภาคสมัครใจ (มาตรา 40) จำนวนรายเดือน ปี 2557 – 2566.

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) 2565. ข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2566. การย้ายถิ่นของประชากร ปี 2560 - 2565.

_____. 2566. การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2562 - 2566.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2566. โครงการสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2566. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไตรมาสที่ 2/2566.

Grupo Gay da Bahia (GGB). 2020. รายงาน LGBT people died in situations of violence. เข้าถึงได้จาก <https://www.theguardian.com/global-development/2021/jun/09/epidemic-of-violence-brazil-shocked-by-barbaric-gang-rape-of-gay-man?fbclid=IwAR21goz137tTok2HuTux3y1sR6mZL6tUWgSNT8ipYj-XQjEe18CYji9l8>. (สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2566).

International Energy Agency. 2023. Global EV Outlook 2023. เข้าถึงได้จาก <https://iea.blob.core.windows.net/assets/dacf14d2-eabc-498a-8263-9f97fd5dc327/GEVO2023.pdf>.

Ipsos. 2023. LGBT+ PRIDE 2023 A 30-Country Ipsos Global Advisor Survey. เข้าถึงได้จาก <https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/202305/Ipsos%20LGBT%2B%20Pride%202023%20Global%20Survey%20Report%20-%20rev.pdf>. (สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 2566).

KKP Research โดยกลุ่มธุรกิจการเงินเกียรตินาคินภัทร. 2564. ส่องตลาด EV ในประเทศไทย: 3 ปัจจัยเร่ง 4 ปัจจัยท้าทายยานยนต์แห่งอนาคต. เข้าถึงได้จาก <https://advicecenter.kkpf.com/th/the-analysis/ev-market-situation-in-thailand>.

LGBT Capital. 2016. Estimated LGBT Purchasing Power: LGBT-GDP 2016.

_____. 2018. Estimated LGBT Purchasing Power: LGBT-GDP 2018.

_____. 2019. Estimated LGBT Purchasing Power: LGBT-GDP- data as of year-end 2019.

LINE Thailand Business. 2020. ซีรีส์ จากกระแสสู่กระแสหลัก ผลัก LINE TV ให้เป็นพื้นที่โฆษณามูลค่า. เข้าถึงได้จาก <https://lineforbusiness.com/th/business-case-study/y-series-linetv>. (สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2566).

Sait Bayrakdar and Andrew King. 2022. รายงาน LGBT discrimination, harassment and violence in Germany, Portugal and the UK: A quantitative comparative approach เข้าถึงได้จาก <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/00113921211039271>. (สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2566).

UNDP. 2019. รายงาน Tolerance but not Inclusion: A national survey on experiences of discrimination and social attitudes towards LGBT people in Thailand. เข้าถึงได้จาก <https://www.undp.org/publications/tolerance-not-inclusion#>. (สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2566).

World bank. 2018. รายงาน Economic Inclusion of LGBTI Groups in Thailand. เข้าถึงได้จาก <https://documents1.worldbank.org/curated/en/319291524720667423/pdf/124554-v2-main-report-Economic-Inclusion-of-LGBTI-Groups-in-Thailand-Report-Thai-Version-PUBLIC.pdf>. (สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2566).

กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม (กชส.)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

ผู้ประสานงาน / Contact persons

หากต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาสอบถามได้ที่

E-mails : Pairat@nesdc.go.th

โทร. 0-2280-4085 ต่อ 3617

ตารางการเผยแพร่

2566

สิงหาคม

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสอง ปี 2566

2566

กันยายน

- รายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย ปี 2565

2566

ตุลาคม

2566

พฤศจิกายน

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสาม ปี 2566

2566

ธันวาคม

2567

มกราคม

2567

กุมภาพันธ์

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2566

2567

มีนาคม

2567

เมษายน

2567

พฤษภาคม

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสหนึ่ง ปี 2567

2567

มิถุนายน

2567

กรกฎาคม

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=socialoutlook_report